

การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
กระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษา
กรุงเทพมหานคร

นางซูวีตา มะขามทอง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคนิคการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทาง
การศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2556

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR) are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

A COMPARATIVE STUDY OF CURRICULUM ADMINISTRATION OF ENGLISH PROGRAM
BETWEEN PRIMARY SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF BASIC EDUCATION
COMMISSION IN BANGKOK AND PRIMARY SCHOOLS UNDER BANGKOK
METROPOLITAN ADMINISTRATION

Mrs. Suveeta Makhamthong

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Supervision and Curriculum
Development

Department of Educational Policy, Management, and Leadership

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2013

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรโครงการ
จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ
เป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต
กรุงเทพมหานครกับสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

โดย

นางชวีตา มะขามทอง

สาขาวิชา

นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุตรุ่ง

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์

..... คณบดีคณะครุศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา รัชกุลเมือง)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ดร. เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุตรุ่ง)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด)

ซูวีตา มะขามทอง : การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. (A COMPARATIVE STUDY OF CURRICULUM ADMINISTRATION OF ENGLISH PROGRAM BETWEEN PRIMARY SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF BASIC EDUCATION COMMISSION IN BANGKOK AND PRIMARY SCHOOLS UNDER BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ. ดร.จุไรรัตน์ สุตรุ่ง, 115 หน้า.

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน และโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 12 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดละ 6 คน รวมจำนวน 12 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการโรงเรียนสังกัดละ 6 คน รวมจำนวน 12 คน ศึกษานิเทศก์ของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาที่สอนเป็นภาษาอังกฤษของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 54 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 79 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและแบบศึกษาเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดย วิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอในลักษณะความเรียง มีผลการวิจัยดังนี้

1.ความเหมือนของการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร มี 5 ข้อ ดังนี้ 1) การวิเคราะห์หลักสูตรและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ 2) การจัดครูเข้าสอน 3) การจัดตารางสอน 4) การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน และ 5) การประชาสัมพันธ์หลักสูตร แก่ผู้ปกครองและชุมชน

2.ความแตกต่างของการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร มี 3 ข้อ ดังนี้ 1) การเตรียมบุคลากร 2) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร และ 3) การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็น ลายมือชื่อนิติสิต
 ผู้นำทางการศึกษา ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

ปีการศึกษา 2556

5483814027 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEYWORDS: CURRICULUM ADMINISTRATION ENGLISH PROGRAM

SUVEETA MAKHAMTHONG: A COMPARATIVE STUDY OF CURRICULUM ADMINISTRATION OF ENGLISH PROGRAM BETWEEN PRIMARY SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF BASIC EDUCATION COMMISSION IN BANGKOK AND PRIMARY SCHOOLS UNDER BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION. ADVISOR: ASST. PROF. JURAIRAT SUDRUNG,, PH.D., 115 pp.

The objective of this study was to compare the curriculum administration of English programs in primary schools under the Office of Basic Education Commission in Bangkok and in those under the Bangkok Metropolitan Administration. The population were 6 schools under the office of basic Education commission in Bangkok and 6 schools under the Bangkok metropolitan Administration. Data were collected by interviews 12 Directors, 12 assistant academic directors, 54 head of Academic strands and a supervisor. The research instruments were semi-structured interviewed and document reviews. The gathered information was analyzed with a content analysis and presented in description. The research findings were as follows :

1. The curriculum administration of English programs in primary schools of the two group of schools are similar in 1) Curriculum analysis. 2) Assigning teachers to teach. 3) Schedules setting. 4) Providing teaching materials. 5) Programs advertising to the parents and communities.

2. The difference of the curriculum administration of English programs in primary schools of the two group of schools are 1) Recruitment teachers. 2) The provision of various facilities to the curriculum. 3) The supervision and the evaluation of curriculum implementation.

Department: Educational Policy,
Management, and
Leadership

Student's Signature

Advisor's Signature

Field of Study: Supervision and
Curriculum Development

Academic Year: 2013

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุดรุ่ง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ความเมตตา ให้การดูแลเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขเป็นอย่างดีตลอดจนเสริมสร้างขวัญกำลังใจสร้างพลังแห่งความคิด ความมุ่งมั่นให้มานะอดทนเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด กรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ศึกษาพิเศษของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และหัวหน้ากลุ่มสาระวิชาที่สอนเป็นภาษาอังกฤษ ในโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร และโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ที่จัดโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษทั้ง 12 โรงเรียน ที่กรุณาให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา ความรู้ อบรมสั่งสอน ให้ คำปรึกษา แนะนำเป็นอย่างดี รวมทั้งขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคน ที่เป็นกำลังใจเสมอมา

ท้ายที่สุดความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้รับความห่วงใยและกำลังใจสูงสุด จากทุก ๆ คนในครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งนายนครินทร์ มะขามทอง ที่ให้การสนับสนุน ส่งเสริม เป็นกำลังใจ ทุกครั้ง และให้การดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีตลอดมา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	6
บทที่ 2 ทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
1. แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร.....	9
1.1 ความหมายของหลักสูตร.....	9
1.2 องค์ประกอบของหลักสูตร	10
2. การบริหารหลักสูตร	22
2.1 การวิเคราะห์หลักสูตรและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร ต่าง ๆ.....	24
2.2 การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน.....	25
2.3 การจัดครูเข้าสอน	27
2.4 การจัดตารางสอน.....	29
2.5 การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน.....	30
2.6 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร	32
2.7 การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร	34
2.8 การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน	37
3. โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ	39
3.1 วัตถุประสงค์และนโยบายของการจัดการเรียนการสอน	39

3.2 หลักเกณฑ์และวิธีการจัดการเรียนการสอน.....	41
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	46
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	50
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
การสร้างเครื่องมือ.....	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล	55
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอน ตาม หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ	55
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	71
สรุปผลการวิจัย.....	71
อภิปรายผลการวิจัย	76
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	80
รายการอ้างอิง	81
ภาคผนวก.....	85
ภาคผนวก ก.....	86
รายการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ	86
ภาคผนวก ข.....	88
หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	88
ภาคผนวก ค.....	92
หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย	92
ภาคผนวก ง	105
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	105
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	116

สารบัญตาราง

ตาราง ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล.....	54
--	----

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรงเรียนเป็นสถาบันหลักของสังคมมีบทบาทสำคัญในการเตรียมความพร้อมเยาวชนคนให้ได้รับการศึกษาเหมาะสมกับสถานการณ์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอนาคต ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ทำให้คนมีทักษะความสามารถที่จำเป็นครบถ้วน ทักษะที่สำคัญประการหนึ่งในยุคโลกาภิวัตน์ คือ ทักษะการสื่อสาร โดยเฉพาะทักษะการสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากลในการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศ ผู้ที่มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษจะมีโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและสามารถดำเนินชีวิต ประกอบธุรกิจต่าง ๆ ได้อย่างมีคุณภาพ สำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของประเทศไทยนั้น เริ่มบรรจุภาษาอังกฤษไว้ในหลักสูตรการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2503 โดยกำหนดให้นักเรียนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไปได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษ ในภายหลังภาษาอังกฤษได้แพร่ขยายไปยังการศึกษาทุกระดับ และได้มีการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษเป็นนวัตกรรมการศึกษาประเภทหนึ่งที่กระทรวงศึกษาธิการได้ส่งเสริม เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านความรู้ความสามารถและทักษะทางภาษาอังกฤษของผู้เรียน และในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนต้องคำนึงถึงความสามารถพื้นฐานในการใช้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันดีงาม ตลอดจนการเรียนการสอนในบริบทของความเป็นไทยผสมกับความเป็นสากล (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2548)

จากความสำคัญและแนวโน้มของภาษาอังกฤษที่มีบทบาทอย่างมากต่อการเรียนรู้ของบุคคลในยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการก็พยายามพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากที่สุด ดังจะเห็นได้จากความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงทั้งด้านหลักสูตรและวิธีการสอน รวมทั้งการเสนอทางเลือกในการจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ให้แก่ประชาชนที่พร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งทางเลือกหนึ่งในการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนในขณะนี้ก็คือ โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า English Program นั่นเอง โครงการดังกล่าวเป็นการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการ แต่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอนรายวิชาที่ไม่ใช่ภาษาไทย และรายวิชา

สังคมศึกษาบางสาระที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทยและเอกลักษณ์ไทย โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษนั้น เป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียน ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 58 ที่ว่าด้วยการระดมทรัพยากรจากท้องถิ่นเพื่อการจัดการศึกษาที่เรียกว่า All For Education เป็นการร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่และผู้ปกครองให้มีทางเลือกทางการศึกษามากขึ้น และร่วมมือกันในการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพตามปรัชญาของระบบการศึกษา ตามเป้าหมายของวาระแห่งชาติว่าด้วยการสร้างความสามารถเชิงแข่งขันให้กับคนไทย (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2548)

อย่างไรก็ตาม นโยบายในการจัดการศึกษาในรูปแบบดังกล่าวนี้ ได้เกิดขึ้นในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 โดยกระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าว ในตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองและเพื่อเป็นการยกระดับการศึกษาในประเทศไทย และเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กไทยได้เพิ่มพูนทักษะภาษาอังกฤษอีกทางหนึ่ง จึงอนุญาตให้โรงเรียนเอกชนดำเนินโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) โดยเปิดสอนวิชาบางวิชาเป็นภาษาอังกฤษ มีโรงเรียนเอกชน 3 แห่ง คือ โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน โรงเรียนสารสาสน์เอกตรา และโรงเรียนอุดมศึกษา ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการในขณะนั้น ต่อมาในปี พ.ศ. 2541 จึงเริ่มเปิดดำเนินการในโรงเรียนของรัฐบาล คือ โรงเรียนโยธินบูรณะ และในปี พ.ศ. 2546 กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายขยายการดำเนินโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ โดยจัดเป็น 2 รูปแบบ คือ English Program : EP และ Mini English Program : MEP (สุชาติา เปลี่ยนสุภาพ, 2546) ปัจจุบันโรงเรียนที่อยู่ในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการมีจำนวนทั้งสิ้น 303 โรงเรียนทั่วประเทศ ในระดับชั้นอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา แบ่งเป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 132 โรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556) และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน 162 โรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2554)

โรงเรียนระดับประถมศึกษาที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานครนั้น ได้เริ่มดำเนินการจัดหลักสูตรตามโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษขึ้นในปีการศึกษา 2547 จำนวน 1 แห่ง คือ โรงเรียนอนุบาลวัดปรีณายก และในปีการศึกษา 2551 ได้ขยายโอกาสเพิ่มอีกจำนวน 2 แห่ง คือ โรงเรียนพญาไทย และโรงเรียนอนุบาลพิบูลเวศม์ จนกระทั่งในปัจจุบันได้ขยายโอกาสเพิ่มอีกจำนวน 3 แห่ง คือ โรงเรียนอนุบาลสามเสน โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี) และ

โรงเรียนวัดอัมรินทราราม รวมทั้งสิ้นจำนวน 6 แห่ง สำหรับค่าใช้จ่าย อัตราเล่าเรียนโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ โดยปกติโรงเรียนสังกัดรัฐบาลจะมีอัตราค่าเล่าเรียนเริ่มต้นตั้งแต่ 35,000 บาทต่อปี และโรงเรียนสังกัดเอกชนจะมีอัตราค่าเล่าเรียนสูงกว่า สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครที่จัดโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ได้เริ่มมีการจัดหลักสูตรตามโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษขึ้นในปีการศึกษา 2547 จำนวน 2 แห่ง คือ โรงเรียนวัดมหรณพาราม ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และโรงเรียนวัดเบญจมบพิตร ต่อมาได้ขยายโอกาสเพิ่มอีกจำนวน 4 แห่ง คือ โรงเรียนสวัสดีวิทยา โรงเรียนวัดภาชี โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย และโรงเรียนวัดดอน จนกระทั่งในปัจจุบันได้มีการขยายโอกาสเพิ่มในปีการศึกษา 2556 รวมทั้งสิ้นจำนวน 18 แห่ง (สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร, 2556) การเปิดหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น เช่น ค่าเล่าเรียน ค่าหนังสือ ค่าเครื่องแบบ และค่าอาหารกลางวัน โดยมีอุดมการณ์ที่ชัดเจนว่าต้องการให้ครอบครัวที่มีฐานะระดับปานกลางถึงระดับยากจนได้มีโอกาสเข้ารับการเรียนการสอนตามโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ และยังขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อเด็กที่ยากจนจริง ๆ อีกด้วย

โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษนั้นนับว่าเป็นการจัดการศึกษาแนวทางใหม่ที่เป็นทางเลือกหนึ่งที่ตั้งใจให้กับเด็กไทยได้มีโอกาสพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษควบคู่ไปกับการเรียนเนื้อหา (Content) ของสาระวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ผสมผสานความเป็นไทยและความเป็นสากลบนพื้นฐานของขนบธรรมเนียมและประเพณีอันดีงามของไทย (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2548) ซึ่งต่างจากการศึกษาระบบนานาชาติ (International Education) ที่มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสากล

การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เลือกที่จะส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโครงการดังกล่าว นับว่าเป็นนโยบายที่ดีและเหมาะสม แต่ในปัจจุบันการบริหารโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษเป็นการบริหารจัดการตามหลักเกณฑ์กว้าง ๆ ที่กำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการ โดยเฉพาะในเรื่องของหลักสูตรซึ่งกระทรวงศึกษาธิการยังไม่มีตัวอย่างของหลักสูตรสถานศึกษา แบบเรียน และสื่อการสอนที่เป็นภาษาอังกฤษเป็นแนวทางให้กับโรงเรียนอย่างเป็นทางการ ทำให้ในรายละเอียดทางปฏิบัติยังคงเป็นไปตามลักษณะความพร้อมของแต่ละโรงเรียน ความพร้อมในด้านทรัพยากรและศักยภาพของโรงเรียน อาคารสถานที่ ลักษณะชุมชน และผู้เรียนที่หลากหลาย (วีรนุช ปิณฑวณิช, 2547) ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบการบริหาร

หลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งโรงเรียนประถมศึกษาทั้งสองสังกัดดังกล่าวได้มีการจัดหลักสูตรตามโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในรูปแบบ Mini English Program : MEP เพื่อเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตร การจัดการศึกษา ตามโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษที่จัดขึ้นมาที่มีหน่วยงานต้นสังกัดต่างกันแต่มีการใช้หลักสูตรจากกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษเหมือนกันว่า มีการจัดการศึกษาและการบริหารหลักสูตรเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางและ ประโยชน์ต่อการบริหารหลักสูตรของโรงเรียนอื่น ๆ ตามโครงการนี้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยมี ประชากรและขอบเขตการวิจัยดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน และโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนัก การศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 12 โรงเรียน โดยโรงเรียนแต่ละแห่งมีขนาดแตกต่าง กัน และมีการดำเนินการจัดหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เป็นภาษาอังกฤษ ตั้งแต่ 2 ปีการศึกษาขึ้นไป ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 12 คน รองผู้บริหารฝ่ายวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 12 คน ศึกษาניתกโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร

กระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษของสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาที่สอนเป็นภาษาอังกฤษของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร และสังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 54 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 79 คน

ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการดำเนินงานบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและสังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยใช้กรอบเนื้อหาการบริหารหลักสูตรของ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์หลักสูตรและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ

2.2 การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน

2.3 การจัดครูเข้าสอน

2.4 การจัดตารางสอน

2.5 การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

2.6 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร

2.7 การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

2.8 การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน

ทั้งนี้จากแนวคิดการบริหารหลักสูตรดังกล่าวยังมีประเด็นของการจัดแผนการเรียน หากแต่ผู้วิจัยไม่ได้นำมาใช้เป็นกรอบเนื้อหา เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มุ่งที่โรงเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งโรงเรียนระดับประถมศึกษายังไม่มีการจัดแผนการเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่มีการศึกษาในประเด็นของการจัดแผนการเรียน

คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การบริหารหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการงานการบริหารจัดการของโรงเรียนหรือฝ่ายบริหารต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรม และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อให้หลักสูตรบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์หลักสูตรและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ 2) การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน 3) การจัดครูเข้าสอน 4) การจัดตารางสอน 5) การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน 6) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร 7) การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร และ 8) การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน

โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ
หมายถึง โรงเรียนที่มีการจัดหลักสูตรโดยจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการในรูปแบบ English Program : EP และ Mini English Program : MEP โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอนอย่างน้อย 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8-15 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 – 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและสังกัดสำนักงาน การศึกษารุงเทพมหานคร ที่มีจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็น ภาษาอังกฤษในรูปแบบ English Program : EP และ Mini English Program : MEP

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาอื่น ๆ ที่ต้องการจัดหลักสูตรโครงการ จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ

บทที่ 2

ทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งเน้นในเรื่องดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร
 - 1.1 ความหมายของหลักสูตร
 - 1.2 องค์ประกอบของหลักสูตร
2. การบริหารหลักสูตร
 - 2.1 การวิเคราะห์หลักสูตรและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ
 - 2.2 การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน
 - 2.3 การจัดครูเข้าสอน
 - 2.4 การจัดตารางสอน
 - 2.5 การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
 - 2.6 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร
 - 2.7 การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร
 - 2.8 การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน
3. โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ
 - 3.1 วัตถุประสงค์และนโยบายของการจัดการเรียนการสอน
 - 3.2 หลักเกณฑ์และวิธีการจัดการเรียนการสอน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร

1.1 ความหมายของหลักสูตร

หลักสูตรมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรเปรียบเสมือนเครื่องมือที่คอยเป็นตัวกำหนดทิศทางหรือกรอบแนวทางการปฏิบัติที่จะทำให้การเรียนการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ สำหรับความหมายของหลักสูตรนั้น ได้มีนักการศึกษาให้ความหมายของคำว่า หลักสูตร ไว้หลายทัศนะดังต่อไปนี้

Oliva (1992, อ้างถึงใน รุจิรุ ภู่อาระ และจันทราณี สงวนนาม, 2545) ได้เรียบเรียงความหมายของหลักสูตรไว้ ดังนี้

หลักสูตร คือ

1. สิ่งที่ใช้สอนในโรงเรียน
2. ชุดวิชาที่เรียน
3. เนื้อหา
4. โปรแกรมการเรียน
5. ชุดของสิ่งที่ใช้ในการเรียนการสอน
6. ลำดับของกระบวนวิชา
7. จุดประสงค์ที่นำไปปฏิบัติ
8. กระบวนวิชาที่ศึกษา
9. ทุกสิ่งๆ ที่ดำเนินการในโรงเรียน รวมทั้งกิจกรรมนอกห้องเรียน การแนะแนว และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
10. สิ่งการสอนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่โรงเรียนเป็นผู้จัด
11. ทุกสิ่งๆ ที่กำหนดขึ้นโดยบุคคลในโรงเรียน
12. ลำดับของกิจกรรมในโรงเรียนที่ดำเนินการโดยผู้เรียน
13. ประสบการณ์ของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งเกิดจากระบบการจัดการของโรงเรียน

Parkay and Stanford (1998, อ้างถึงใน นพเก้า ณ พัทลุง, 2550) ได้สรุปความหมายของหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. กระบวนวิชาที่เรียนรู้
2. ข้อมูลหรือความรู้ที่ผู้เรียนเรียนรู้
3. แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
4. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจากการสอน
5. มวลประสบการณ์ทั้งหมดที่ผู้เรียนได้รับจากการศึกษาในระบบโรงเรียน และนอกโรงเรียน (non-school)

6. ประสบการณ์ทั้งที่ได้วางแผนไว้ และไม่ได้วางแผน ที่ส่งเสริม (บางครั้งก็ไม่ส่งเสริม) ความก้าวหน้าของผู้เรียน

Stephens (2004, อ้างถึงใน นพเก้า ณ พัทลุง, 2550) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร คือ กรอบในการเรียนรู้การใช้แหล่งการเรียนรู้และวิธีการสอนที่สนับสนุนผู้เรียนให้บรรลุถึงมาตรฐานของรัฐหรือชาติ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและจุดประสงค์ที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงที่ผู้สอนวางไว้ ในขณะที่เดียวกันยังให้ความสำคัญต่อความสามารถของแต่ละบุคคล

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545) กล่าวว่า หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ที่จัดให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ราชบัณฑิตยสถาน (2546) ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง ประมวลวิชาและกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในการศึกษาเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง

สุทธนู ศรีไสย์ (2551) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะในแนวแคบและแนวกว้าง โดยแนวแคบ หมายถึง ประสบการณ์ที่สถานศึกษาได้จัดไว้ให้กับผู้เรียนเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ และในแนวกว้าง หมายถึง แผนหรือแนวทางที่ใช้สำหรับจัดการศึกษา จุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรม หรือมวลประสบการณ์ที่มีอยู่ในโปรแกรมการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามที่ได้มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554) ได้กล่าวว่า ความหมายที่แคบของหลักสูตร คือ วิชาที่สอน ส่วนความหมายที่กว้างของหลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ทั้งหลายที่จัดให้กับผู้เรียน ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

จากความหมายของหลักสูตรตามทัศนะต่างๆ ของนักการศึกษา พอสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง โครงการ หรือแผนการจัดการเรียนการสอน ที่โรงเรียนกำหนดให้กับผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรมหรือประสบการณ์ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาตนเอง รวมไปถึงพัฒนาการด้านต่างๆ ให้มีความรู้ความสามารถตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

1.2 องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตรถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้มองเห็นถึงโครงสร้างของหลักสูตรได้ชัดเจนขึ้น มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ดังต่อไปนี้

Ralph Tyler (1968, อ้างถึงใน รุจิรุ ภู่อาระ, 2551) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตร มี 4 ประการ คือ

1. จุดมุ่งหมาย (Educational purpose) ที่โรงเรียนต้องการให้ผู้เรียนเกิดผล

2. ประสบการณ์ (Educational experience) ที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้จุดมุ่งหมายบรรลุ

3. วิธีการจัดประสบการณ์ (Organizational of educational experience) เพื่อให้การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. วิธีการประเมิน (Determination of what to evaluate) เพื่อตรวจสอบจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

Beauchamp (1982, อ้างถึงใน สุทรนุ ศรีไสย์, 2551) กล่าวถึงองค์ประกอบหลักสูตรดังนี้

1. เนื้อหาสาระและวิธีการจัด
2. จุดมุ่งหมายทั่วไปและเฉพาะ
3. แนวการนำหลักสูตรไปใช้สอน
4. การประเมินผล

ฉวีวรรณ เศรษฐมาลย์ (2545) กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตร ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ (Purpose) เป็นข้อความหรือสมมุติฐานที่แสดงถึงจุดมุ่งหมายในการสอนของผู้สอน ซึ่งควรจะสอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการศึกษาระดับชาติ

2. เนื้อหา (Content) เป็นข้อความที่แสดงถึงเนื้อหาวิชาที่นักเรียนจะต้องเรียนรู้ และได้รับประสบการณ์รวมถึงทางเลือกให้กับผู้เรียนได้เลือกเรียนวิชาที่ตรงกับความถนัดและความสนใจของเขา

3. วิธีการ (Method) เป็นข้อความที่แสดงถึงวิธีการต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้พิจารณาดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ให้ได้มากที่สุด

4. การประเมิน (Assessment) เป็นข้อความที่แสดงถึงเกณฑ์และวิธีการต่าง ๆ ที่จะใช้ในการประเมินรายวิชาและผลงานของนักเรียน

นิตยา เปลื้องนุช (2554) กล่าวถึงองค์ประกอบหลัก ๆ ของหลักสูตรว่าประกอบด้วยส่วนสำคัญ 5 ประการ คือ

1. ความมุ่งหมายของหลักสูตรและการเรียนการสอน หลักสูตรจะต้องมีความมุ่งหมายเป็นอันดับแรก และต้องชัดเจนทั้งความมุ่งหมายทั่วไปและความมุ่งหมายเฉพาะ

2. โครงสร้างของหลักสูตรเป็นส่วนที่กล่าวถึงว่าหลักสูตรจะมีการแบ่งระบบการศึกษาอย่างไร เช่น แบ่งเป็นภาคเรียน ใช้เวลานานเท่าไรจึงจะจบหลักสูตร จะใช้การวัดผลอย่างไร อาจจะเป็นแบบคะแนนรวมปลายปี ระบบหน่วยกิต หรืออื่น ๆ

3. เนื้อหาของหลักสูตร เป็นส่วนสำคัญของหลักสูตรที่ต้องกำหนดว่าจะต้องจัดสอนเนื้อหาอย่างไร มากน้อยเท่าไร ลำดับก่อนหลังอย่างไรจึงจะเหมาะสมและเป็นไปตามที่วัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยปกติหลักสูตรจะกำหนดวิชาที่สำคัญไว้ วิชาที่สำคัญที่สุด คือ ภาษาและการใช้ภาษาของ

สังคมนั้น ๆ ต่อมาคือ ภาษาต่างประเทศ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ ซึ่งทั้ง 5 วิชานี้เป็นส่วนสำคัญอันดับแรกสำหรับเนื้อหาของหลักสูตร นอกจากนี้ยังมีวิชาในสาขาต่าง ๆ คือ

- วิชาพลานามัย ได้แก่ พลศึกษา สุขศึกษา
- วิชาที่ก่อให้เกิดสุนทรียภาพ รักสวยรักงาม ได้แก่ วิชาศิลปะศึกษา
- วิชาที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคทั้งหลาย ซึ่งเราเรียกว่า วิชาอาชีพศึกษา ได้แก่ งานไม้

งานโลหะ งานเครื่องยนต์ ไฟฟ้า เขียนแบบ ออกแบบธุรกิจ

4. วัสดุประกอบหลักสูตร หลักสูตรจะมีความมุ่งหมาย โครงสร้าง หรือเนื้อหาอย่างไร จะต้องคำนึงถึงวัสดุประกอบหลักสูตรด้วยวัสดุกลุ่มแรก คือ แบบเรียน วัสดุที่สอง คือ อุปกรณ์การสอน เป็นอุปกรณ์ประกอบการสอนที่จำเป็น คือ กระดานดำและชอล์ก เครื่องมือวิทยาศาสตร์ เครื่องมือสำหรับฝึกงาน แผนที่ลูกโลก ห้องสมุด และหนังสืออ่านประกอบ วัสดุสุดท้ายคือ ทัศนอุปกรณ์ ซึ่งได้แก่ ภาพยนตร์ ภาพนิ่ง เครื่องบันทึกเสียง รวมทั้งวิทยุและโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ห้องปฏิบัติการทางภาษา สิ่งทีกล่าวมานี้ คือ วัสดุที่ใช้ประกอบหลักสูตร เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและสะดวกยิ่งขึ้น

5. กระบวนการเรียนการสอน การจัดกระบวนการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรเริ่มด้วยวิธีสอน การจัดชั้นเรียน เทคนิคในการจัดกิจกรรมให้นักเรียน รวมทั้งการวัดผล ประเมินผลการเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่จำเป็นและสำคัญของหลักสูตร

จากองค์ประกอบของหลักสูตรตามแนวคิดของนักการศึกษาดังกล่าวเห็นได้ว่าต่างมีความสอดคล้องกัน ซึ่งพอสรุปได้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตร ควรประกอบด้วย จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาวิชา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผล ดังนี้

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไม่ว่าจะเป็นหลักสูตรรูปแบบใดก็ตาม สิ่งที่จะต้องกำหนดเป็นอันดับแรกและเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ การกำหนดจุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์ ซึ่งเป็นแนวทางและพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรในขั้นต่อ ๆ ไป มีนักการศึกษาได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ไว้ดังนี้

บุญชม ศรีสะอาด (2546) ได้กล่าวว่า จุดประสงค์มีหลายระดับ แต่ละระดับอาจกำหนดไว้อย่างกว้าง ๆ หรือกำหนดไว้ละเอียดลงไป จุดประสงค์ต่าง ๆ มีดังนี้

1. จุดประสงค์ของการศึกษาหรือความมุ่งหมายของการศึกษาของชาติ เป็นจุดประสงค์ที่ยึดเป็นหลักในการจัดการศึกษาและหลักสูตร ผู้รับผิดชอบได้แก่รัฐบาล ซึ่งควรระดมนักศึกษา ครู อาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร และตัวแทนในอาชีพต่าง ๆ มาเป็นคณะกรรมการการ

กำหนดจุดประสงค์ โดยจะกำหนดให้ครอบคลุมลักษณะที่ต้องการให้หมด และระบุลักษณะใหญ่ ๆ ที่สำคัญ ๆ ไว้ การจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์เหล่านี้จะต้องใช้เวลาในการผสมผสานหรือบูรณาการของสิ่งที่ต้องการให้เรียนรู้ นั่นคือ บูรณาการจากหลายวิชา จากประสบการณ์ต่าง ๆ ในหลายระดับการศึกษา การกำหนดจุดประสงค์ของการศึกษา ควรพิจารณาจากปรัชญาการศึกษา จุดมุ่งหมายของการศึกษาของประเทศต่าง ๆ ความคิดเห็นของฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น นักการศึกษา นักปรัชญา นักการเมือง นักเศรษฐศาสตร์ นักสังคมศาสตร์ ผู้ปกครองและผู้เรียน ฯลฯ

2. จุดประสงค์ของการศึกษาแต่ละระดับ ในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 จำแนกการศึกษาก่อเป็น 2 ระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษา ซึ่งในแต่ละระดับก็จะมีจุดประสงค์แตกต่างกัน ผู้รับผิดชอบในการกำหนดจุดประสงค์ระดับนี้ ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงหรือหน่วยงานอื่นที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับนั้น ๆ การจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์นี้ จะต้องอาศัยการผสมผสานหรือบูรณาการจากหลาย ๆ วิชา ในหลายระดับชั้นเรียนในระดับการศึกษานั้น ๆ

3. จุดประสงค์ของกลุ่มวิชา ในแต่ละระดับการศึกษา จะมีวิชาต่าง ๆ ซึ่งได้จัดออกเป็นกลุ่มวิชาหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ การกำหนดจุดประสงค์ระดับนี้ ควรเป็นการร่วมมือของผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรในกลุ่มวิชานั้น ๆ และตัวแทนของครูที่สอนในกลุ่มวิชานั้น ๆ จุดประสงค์ในระดับนี้จะเป็นการคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์การเรียนรู้ในหลายวิชาที่อยู่ในกลุ่มวิชานั้น ๆ

4. จุดประสงค์รายวิชา เป็นความต้องการที่คาดหวังให้เกิดขึ้นจากประสบการณ์การเรียนรู้จากเนื้อหาและกิจกรรมต่าง ๆ ภายในขอบเขตของวิชานั้น ๆ ผู้กำหนดจุดประสงค์ระดับนี้ควรเป็นกลุ่มเดียวกันกับที่กำหนดจุดประสงค์ของกลุ่มวิชา

5. จุดประสงค์การเรียนรู้หรือจุดประสงค์ของการสอน คือ การบอกลักษณะของพฤติกรรมที่คาดหวังของนักเรียนอันเป็นผลมาจากการสอนหรือการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้มีความสำคัญต่อทุกขั้นตอนของกระบวนการออกแบบการสอน ในการวางแผนการสอน จะเป็นแนวสำหรับเลือกเนื้อหาวิชา จัดลำดับหัวข้อ กำหนดเวลาในการสอน เป็นแนวสำหรับในการเลือกสื่อและกระบวนการในการสอน นอกจากนั้นยังให้มาตรฐานสำหรับวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน เป็นแนวสำหรับประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพการสอนด้วย

นอกจากนี้แล้วยังได้เสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดจุดประสงค์ว่า ควรเป็นจุดประสงค์ที่มีความเป็นไปได้ และเป็นสิ่งที่พึงปรารถนา การพิจารณาว่าอะไรเป็นสิ่งที่พึงปรารถนานับว่ามีความยากกว่าการพิจารณาว่าอะไรเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ ในการพิจารณาว่าจุดประสงค์ใดเป็นสิ่งที่พึงปรารถนา จะต้องอาศัยการพิจารณาจากหลายด้านประกอบกัน ได้แก่ ความต้องการของสังคมโดยเฉพาะ

แนวโน้มทางสังคม ปรัชญาของการศึกษาที่เกี่ยวกับคนดี ชีวิตที่ดี ปรัชญาของครูและโรงเรียน คุณลักษณะในปัจจุบันของนักเรียน เป้าประสงค์และความมุ่งมั่นในอนาคตของนักเรียน และประโยชน์ของวิชาต่าง ๆ เมื่อสังคม นักเรียน และเนื้อหาความรู้ ต่างก็มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ จึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงและกำหนดจุดประสงค์ขึ้นมาใหม่

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ไว้ดังนี้

ประเภทของจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1. จุดมุ่งหมายของการศึกษาในระดับชาติ ใช้คำว่า เป้าประสงค์ (Goal) เป็นจุดมุ่งหมายระดับสูงสุดที่สะท้อนถึงปรัชญาและอุดมการณ์ของชาติในการจัดการศึกษา
2. จุดมุ่งหมายของการศึกษาในระดับการศึกษา ใช้คำว่า จุดมุ่งหมาย (Purposes) เป็นจุดมุ่งหมายปลายทางที่มุ่งหวังในระดับรองลงมาจากเป้าประสงค์ เป็นผลที่ต้องการจากการศึกษาในระดับต่าง ๆ เช่น จุดมุ่งหมายของการประถมศึกษา จุดมุ่งหมายของการอุดมศึกษา
3. จุดมุ่งหมายของการศึกษาในระดับหลักสูตร ใช้คำว่า จุดหมาย (Aims) เป็นความมุ่งหมายรองลงมาจกจุดมุ่งหมาย เป็นผลหรือคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาตามหลักสูตรนั้น ๆ เช่น จุดหมายของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต จุดหมายของหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์
4. จุดมุ่งหมายของการศึกษาในระดับกลุ่มวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ ใช้คำว่า จุดประสงค์ทั่วไป (Subject Area Objectives) เป็นผลที่ต้องการให้เกิดขึ้นเมื่อเรียนจบกลุ่มวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ในระดับชั้นหรือหลักสูตรนั้น ๆ เป็นจุดมุ่งหมายที่มีความชัดเจน ละเอียด ถึงขั้นปฏิบัติได้ นับว่าเป็นจุดมุ่งหมายที่เกี่ยวข้องกับครู และผู้เรียนมากที่สุด
5. จุดมุ่งหมายของการศึกษาในระดับรายวิชา ใช้คำว่า จุดประสงค์รายวิชา (Course Objectives) คือสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเมื่อเรียนจบรายวิชานั้น ๆ
6. จุดมุ่งหมายการศึกษาในระดับการเรียนการสอน ใช้คำว่า จุดประสงค์การเรียนรู้หรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (Instructional Objectives or Behavioral Objectives) คือสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนเมื่อเรียนจบหน่วยการเรียนรู้หนึ่ง ๆ หรือบทเรียนหนึ่ง ๆ นิยมใช้กิจกรรมที่ผู้เรียนมีพฤติกรรมแสดงออกที่สามารถวัดได้ชัดเจน

หลักเกณฑ์และลักษณะที่ดีในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1. ต้องสอดคล้องกับปรัชญาหรืออุดมการณ์ของสังคม เช่น ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ จุดหมายที่กำหนดขึ้นจึงต้องสนับสนุนแนวคิดประชาธิปไตย และสอดคล้องกับหลักธรรมคำสั่งสอนของพุทธศาสนา

2. ต้องสอดคล้องและส่งเสริมค่านิยมของสังคม เช่น การให้ความเคารพต่อผู้ใหญ่ การแต่งกายสุภาพในที่ชุมชน การมีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ เป็นต้น
3. ต้องมุ่งสนองความต้องการและแก้ปัญหาของสังคม ต้องเข้าใจว่าสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เรื่อย ๆ ฉะนั้นปัญหาและความต้องการแต่ละระยะย่อมเปลี่ยนแปลงไป สิ่งที่ต้องทำคือ จะต้องมองไปข้างหน้าว่าแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงจะเป็นอย่างไร แล้วกำหนดจุดหมายรองรับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น
4. ต้องสนองความต้องการของผู้เรียน เกณฑ์ความต้องการของผู้เรียนได้มีการกำหนดไว้หลายลักษณะ ซึ่งต้องเลือกใช้ตามความเหมาะสม ดังนี้
 - 4.1 กำหนดความต้องการโดยอาศัยความจำเป็นพื้นฐานเป็นหลัก ได้แก่ ความต้องการทางร่างกาย เช่น อาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย ความต้องการทางสังคม เป็นที่ยอมรับของสังคม ความต้องการที่จะสร้างพัฒนาการด้านจิตใจ เป็นต้น
 - 4.2 กำหนดความต้องการโดยถือความต้องการปัจจุบันเป็นหลัก
 - 4.3 กำหนดความต้องการโดยถือความต้องการเฉพาะเป็นหลัก
 - 4.4 กำหนดความต้องการโดยยึดภารกิจในแต่ละขั้นของพัฒนาการเป็นหลัก
5. ต้องสอดคล้องและส่งเสริมจุดหมายของหลักสูตรระดับชั้น
6. ต้องกำหนดให้ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยไม่ให้เกิดความไขว้เขวในการตีความ
7. ต้องให้มีความสมดุลระหว่างความต้องการของผู้เรียนและสังคม ไม่ควรหนักไปทางด้านใดด้านหนึ่ง เพราะอาจเกิดผลเสียได้
8. ต้องให้มีความสมดุลระหว่างความรู้และทักษะ หรือระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ ต้องให้ผู้เรียนมีทั้งความรู้ในทฤษฎี และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติได้
9. ต้องมีความสำคัญหรือคุณค่าต่อผู้เรียน มุ่งพัฒนาสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ทั้งในปัจจุบันและอนาคต
10. ต้องใช้ภาษาที่ชัดเจน กะทัดรัด ไม่คลุมเครือ และง่ายต่อการเข้าใจ รวมทั้งมีความต่อเนื่องกันทุกข้อ
11. ต้องมีการพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านสติปัญญา ทักษะ และเจตคติ โดยต้องพัฒนาผู้เรียนทั้ง 3 ด้านอย่างเหมาะสมและเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน
12. ต้องตั้งอยู่บนรากฐานของความจริง
13. ต้องมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสมกับความต้องการของสังคมและผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นส่วนหนึ่งของจุดมุ่งหมายทางการศึกษา ดังนั้นในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรในระดับใดก็ตามจะต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของชาติ ซึ่งจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความสำคัญต่อการกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษา จึงเป็นขั้นตอนและกระบวนการที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาของชาติ และมุ่งส่งเสริมค่านิยมที่ดีตรงกับความต้องการของสังคม เหมาะสมกับผู้เรียน สามารถเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้เจริญเติบโตในทุกด้านได้

เนื้อหาวิชาและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546) ได้รวบรวมความหมายของเนื้อหาวิชาจากนักการศึกษาต่าง ๆ แล้วนำมาสรุปได้ว่า เนื้อหาวิชาหมายถึงเนื้อหาสาระ ข้อมูลทฤษฎีที่สำคัญและจำเป็นที่เลือกสรรมาให้ผู้เรียนได้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาไปในทิศทางที่ต้องการตามลำดับขั้น และจะเกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาดังกล่าวได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน เนื้อหา กิจกรรม การเรียนการสอนและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่ผู้เรียนได้รับ หรือที่เรียกว่าขึ้นอยู่กับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนนั่นเอง เพราะฉะนั้นการจัดเนื้อหาวิชาและประสบการณ์การเรียนรู้จึงเป็นสิ่งที่ควรคำนึงและจัดควบคู่กันไปอย่างสอดคล้องสัมพันธ์กัน เนื้อหาวิชาใดควรที่จะจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างไรก็ตามจะเหมาะสม หรือบรรลุจุดประสงค์ในเนื้อหาวิชานั้นมากที่สุด ดังนั้นเนื้อหาวิชาและประสบการณ์การเรียนรู้จะแยกออกจากกันอย่างเด็ดขาดไม่ได้ แต่ต้องอาศัยหรือสัมพันธ์สอดคล้องกันกันอย่างเหมาะสมจึงจะเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

การเลือกและการจัดเนื้อหาวิชา

หลักเกณฑ์ที่สำคัญที่ต้องคำนึงถึงในการเลือกและการจัดเนื้อหาวิชาทั้งในระดับหลักสูตร ระดับชั้นเรียน และระดับรายวิชา มีดังนี้ (สุนีย์ ภูพันธ์, 2546 บุญชม ศรีสะอาด, 2546 บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2553)

การเลือกเนื้อหาวิชา

1. มีความสำคัญและจำเป็นต่อการเรียนรู้ในระดับและวิชานั้น เพื่อไม่ให้มีเนื้อหาวิชา มากเกินไป และควรเป็นเนื้อหาที่สามารถเป็นพื้นฐานสำหรับการเรียนวิชานั้น หรือวิชาอื่น ๆ ในระดับชั้นสูงขึ้นไป หรือเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเจตคติที่ดี
2. มีประโยชน์ เนื้อหาวิชาที่นำมาบรรจุในหลักสูตรควรมีประโยชน์ต่อผู้เรียน และสามารถพัฒนาสังคมในด้านต่าง ๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

3. มีความสอดคล้อง เนื้อหาวิชาจะต้องมีความสอดคล้องกันในด้านต่าง ๆ คือ สอดคล้องกับเป้าหมายของการศึกษาหรือจุดประสงค์ของการเรียนรู้ สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และวุฒิภาวะของผู้เรียน และสอดคล้องกับความต้องการและความเป็นจริงในสังคม

4. ครอบคลุมความรู้หลาย ๆ ด้านและสนองจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ทั้งด้าน พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย และควรมีความสมดุลระหว่างความกว้างและความลึกของ เนื้อหาด้วย

5. มีความถูกต้องทันสมัยและมีแก่นสารเชื่อถือได้ โดยเหตุที่ความเจริญก้าวหน้าทาง วิชาการมีมากจึงมีการค้นพบข้อมูลใหม่ ๆ อยู่เสมอ เป็นเหตุให้บางครั้งความรู้เก่ากลายเป็นข้อมูลที่ ล้าสมัยไม่ถูกต้อง เพราะฉะนั้นในการคัดเลือกเนื้อหาจะต้องได้รับการตรวจสอบความถูกต้องของ เนื้อหา และควรมีเนื้อหาใหม่ ๆ ที่ทันต่อความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว และเนื้อหาใหม่ ๆ นั้นควรมีประโยชน์ต่อผู้เรียน สังคมและเป็นเนื้อหาที่เชื่อถือได้

6. มีความน่าสนใจ จากหลักการเรียนรู้ที่ว่า ผู้เรียนจะเรียนได้ดีที่สุดถ้าสิ่งที่เรียนนั้น ผู้เรียนมีความสนใจ ดังนั้นในการเลือกเนื้อหาจึงต้องรู้และเข้าใจในธรรมชาติและความสนใจของ ผู้เรียน จะได้เลือกเนื้อหาให้เหมาะสมได้ เนื้อหาวิชาควรมีความรู้หลาย ๆ ประเภทที่มีความสอดคล้อง กับความต้องการ ความสนใจ และมีความหมายต่อผู้เรียน ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความ กระตือรือร้นในการเรียนรู้ สร้างความเข้าใจในการเรียนมากขึ้น

7. เป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้ในการเลือกเนื้อหาควรกำหนดเนื้อหาที่มีความยากง่าย เหมาะสมกับวัยหรือลำดับขั้นของการพัฒนาการทั้งทางร่างกาย สมอง และจิตใจ รวมทั้งประสบการณ์ เดิมของผู้เรียน เพื่อไม่ให้เกินความสามารถของผู้เรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทุกด้านอย่าง เต็มที่และต่อเนื่อง

8. เป็นสิ่งที่สามารถจัดให้ผู้เรียนได้ เนื้อหาที่บรรจุในหลักสูตรจะต้องสามารถนำไป จัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียนได้ มีความสะดวก และความพร้อมในด้านเวลา สถานที่ บุคลากร ผู้สอน ผู้เรียน วัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ

การจัดเนื้อหาวิชา

1. การจัดเนื้อหาตามลำดับจากเนื้อหาที่ง่ายไปสู่เนื้อหาที่ยาก ควรจัดเนื้อหาที่ไม่ ซับซ้อน เข้าใจง่าย และมีลักษณะเป็นพื้นฐานเบื้องต้นก่อน แล้วจึงให้เรียนเนื้อหาที่ยากขึ้นไป

2. การจัดเนื้อหาตามความจำเป็นที่ต้องเรียนก่อนหลัง ควรสำรวจก่อนว่าถ้าจะให้ ผู้เรียนเข้าใจถึงเรื่องที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ผู้เรียนควรรู้อะไรมาก่อนบ้าง แล้วนำสิ่งนั้นมาสอนก่อน เพื่อปูเป็นพื้นฐาน

3. การจัดเนื้อหาตามลำดับของกาลเวลา เรียงจากอดีตมาจนถึงปัจจุบันหรือเรียงจากปัจจุบันไปหาอดีต การจัดแบบนี้เหมาะสำหรับวิชาที่มีเนื้อหาเรียงลำดับเหตุการณ์ เช่น ประวัติศาสตร์ วรรณคดี เป็นต้น

4. การจัดเนื้อหาตามลำดับจากส่วนรวมไปสู่ส่วนย่อย โดยให้ผู้เรียนเรียนสิ่งที่เป็นภาพรวมก่อน แล้วจึงเรียนส่วนที่ย่อยลงมา เช่น วิชาภูมิศาสตร์เรียนเรื่องโลกก่อนแล้วจึงไปสู่ทวีปและประเทศ ตามลำดับ

5. การจัดเนื้อหาตามลำดับจากส่วนย่อยไปสู่ส่วนรวม โดยให้ผู้เรียนเข้าใจส่วนย่อยก่อน แล้วค่อย ๆ พัฒนาไปยังส่วนรวม เช่น ให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับชุมชนรอบ ๆ ตัวก่อนแล้วค่อย ๆ ขยายไปสู่ความรู้เกี่ยวกับประเทศ เป็นต้น

6. การจัดเนื้อหาจากสิ่งใกล้ตัวไปสู่สิ่งไกลตัวผู้เรียน เป็นแนวคิดในการจัดเนื้อหาใหม่ที่เกิดขึ้น การจัดลำดับแบบนี้ยึดหลักเดียวกันกับการจัดเนื้อหาในวิชาประวัติศาสตร์ที่เริ่มจากเหตุการณ์ปัจจุบันใกล้ตัวผู้เรียน แล้วขยายขอบเขตไปสู่อดีตซึ่งไกลตัวผู้เรียนออกไป แนวคิดใหม่นี้จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนนั้นสนใจมากขึ้น เพราะผู้เรียนเกิดภาพพจน์เห็นจริงด้วยกับเนื้อหาที่สอน และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มความเข้าใจในการดำรงชีวิตมากขึ้นด้วย

7. จัดเนื้อหาให้มีความต่อเนื่อง ในการเรียนรู้จำเป็นต้องมีการสะสมความรู้เพื่อให้เกิดความมั่นคงและเพียงพอสำหรับการที่จะเรียนในขั้นต่อ ๆ ไป ความต่อเนื่องควรมีทั้งภายในวิชานั้น ๆ ระดับชั้นเดียวกันและระหว่างระดับชั้น

การเลือกและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพย่อมขึ้นอยู่กับหลักและวิธีดำเนินงานที่สามารถทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เร็วขึ้น ดังนั้นการจัดจึงต้องมีเกณฑ์หรือแนวทางที่เหมาะสมที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่รวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่ง สุนีย์ ภูพันธ์ (2546) บุญชม ศรีสะอาด (2546) และ บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553) ได้ให้แนวคิด ดังนี้

หลักในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. ความต่อเนื่องของประสบการณ์การเรียนรู้ (Continuity) ซึ่งพิจารณาได้ใน 2 กรณี คือ ประสบการณ์ที่จัดขึ้นต่อเนื่องจากประสบการณ์เดิม และการเรียนรู้เกิดขึ้นต้องได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง

2. ลำดับขั้นตอนของการจัดประสบการณ์ (Sequence) ต้องเริ่มจากสิ่งง่าย ๆ ไปสู่ประสบการณ์ที่ซับซ้อน

3. การบูรณาการประสบการณ์การเรียนรู้ (Integration) โดยให้เกิดการผสมผสานระหว่างความรู้ในวิชาต่าง ๆ หรือบูรณาการทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ของผู้เรียน
4. ต้องส่งเสริมและไม่บั่นทอนพัฒนาการเดิม (Promotion) ประสบการณ์ที่จัดขึ้นใหม่ต้องไม่ทำลายสิ่งที่มีอยู่เดิม หรือทำให้ทักษะเดิมได้รับความกระทบกระเทือน
5. ต้องมีการวางแผนในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Plan) โดยมีการเตรียมการล่วงหน้า มีการวางแผนกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน เลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม

รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. แบบใช้โสตทัศนูปกรณ์ เป็นวิธีช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็วและชัดเจนขึ้น เช่น ใช้โทรทัศน์ ภาพยนตร์ เครื่องบันทึกเสียง รูปภาพ หุ่นจำลอง ของจริง เป็นต้น
2. แบบเอกัตภาพ เป็นการจัดการเรียนการสอนเน้นรายบุคคล เช่น ให้ศึกษาจากบทเรียนโปรแกรม บทเรียนโมดูล หรือคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
3. แบบเรียนด้วยตนเอง เป็นแบบที่มุ่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ครูเป็นผู้แนะนำอยู่ห่าง ๆ เช่น การค้นคว้ารายงาน หรือการวิจัย เป็นต้น
4. แบบใช้การฝึกหัด เป็นแบบที่ต้องให้ผู้เรียนฝึกจนเกิดทักษะจนสามารถทำได้
5. แบบใช้กิจกรรม เป็นแบบที่มุ่งให้ผู้เรียนปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อเอื้อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การจัดนิทรรศการ การแสดงละคร การสาธิต เป็นต้น
6. แบบสืบสวนสอบสวน เป็นแบบที่ให้ผู้เรียนคิดค้นหาคำตอบต่าง ๆ จากการใช้คำถามที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดการสังเกต คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินผล และตัดสินใจ
7. แบบใช้การแก้ปัญหา เป็นแบบที่เน้นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เผชิญกับปัญหา และคิดค้นหาวิธีแก้ปัญหานั้น ๆ

สรุปได้ว่า การเลือกเนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้จุดมุ่งหมายของหลักสูตรถูกนำไปปฏิบัติอย่างบรรลุผล และจะเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ดังนั้นการเรียนรู้ของผู้เรียนจะบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายได้นั้นก็ขึ้นอยู่กับทางเลือกและการจัดเนื้อหาวิชาและประสบการณ์การเรียนรู้ สื่อที่ใช้จะต้องดีมีคุณภาพและน่าสนใจ สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนและเกิดการเรียนรู้ได้ดี

การประเมินผล

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไว้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนจุดมุ่งหมายพื้นฐานสองประการ คือ

ประการแรก เป็นการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนและการเรียนรู้ของผู้เรียนในระหว่างการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง บันทึก วิเคราะห์ แปลความหมายข้อมูล แล้วนำมาใช้ในการส่งเสริมหรือปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ของผู้เรียนและการสอนของครู การประเมินระหว่างการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เช่นนี้เป็นการวัดและประเมินผลเพื่อการพัฒนา (Formative Assessment) ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนทุกวัน เป็นการประเมินเพื่อให้รู้จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง จึงเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการพัฒนาในการเก็บข้อมูล ผู้สอนต้องใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การซักถาม การระดมความคิดเห็น เพื่อให้ได้ข้อสรุปของประเด็นที่กำหนด การใช้แฟ้มสะสมงาน การใช้ภาระงานที่เน้นการปฏิบัติ การประเมินความรู้เดิม การให้ผู้เรียนประเมินตนเอง การให้เพื่อนประเมินเพื่อน และการใช้เกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) สิ่งสำคัญที่สุดในการประเมินเพื่อพัฒนา คือ การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนในลักษณะคำแนะนำที่เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ทำให้การเรียนรู้พอกพูน แก้ไขความคิด ความเข้าใจเดิมที่ไม่ถูกต้อง ตลอดจนการให้ผู้เรียนสามารถตั้งเป้าหมายและพัฒนาตนได้

ประการที่สอง เป็นการวัดและประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน เป็นการประเมินสรุปผลการเรียนรู้ (Summative Assessment) ซึ่งมีหลายระดับ ได้แก่ เมื่อเรียนจบหน่วยการเรียน จบรายวิชาเพื่อตัดสินให้คะแนน หรือให้ระดับผลการเรียน ให้การรับรองความรู้ความสามารถของผู้เรียน ว่าผ่านรายวิชาหรือไม่ ควรได้รับการเลื่อนชั้นหรือไม่ หรือสามารถจบหลักสูตรหรือไม่ ในการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนที่ดีต้องให้โอกาสผู้เรียนแสดงความรู้ความสามารถด้วยวิธีการที่หลากหลายและพิจารณาตัดสินบนพื้นฐานของเกณฑ์ผลการปฏิบัติมากกว่าใช้เปรียบเทียบระหว่างผู้เรียนการจัดการศึกษาในปัจจุบันนอกจากให้ทั่วถึงแล้วยังมุ่งเน้นคุณภาพด้วย ผู้ปกครอง สังคม และรัฐต้องการเห็นหลักฐานอันเป็นผลมาจากการจัดการศึกษา นั่นคือ คุณภาพของผู้เรียนที่เป็นไปตามมาตรฐานของหลักสูตร หน่วยงานที่รับผิดชอบนับตั้งแต่สถานศึกษา ต้นสังกัด หน่วยงานระดับชาติที่ได้รับมอบหมาย จึงมีบทบาทหน้าที่ในการตรวจสอบคุณภาพผู้เรียนตามความคาดหวังของหลักสูตร ดังนั้นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงกำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ใน 4 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติทุกระดับมีเจตนารมณ์เช่นเดียวกัน คือ ตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อนำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545) กล่าวว่า การประเมินผลการเรียนรู้ประกอบด้วย ดังต่อไปนี้

1. การประเมินผลก่อนเรียน ซึ่งเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนในแต่ละรายวิชา เพื่อหาข้อมูลของผู้เรียนในเบื้องต้น สำหรับนำไปจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพื้นฐานของผู้เรียน

2. การประเมินระหว่างเรียน เป็นการประเมินเพื่อมุ่งตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียนว่าบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูได้วางแผนหรือไม่ ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องของผู้เรียน และส่งเสริมผู้เรียนที่มีความรู้ ความสามารถให้เกิดพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพ การประเมินผลระหว่างเรียนมีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้

2.1 จัดทำแผนการเรียนรู้และแนวทางประเมินให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยควรระบุกิจกรรมที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุผลตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2.2 เลือกวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับกิจกรรมที่กำหนดให้ผู้เรียน ซึ่งวิธีการประเมินที่เหมาะสม ได้แก่ การประเมินจากสิ่งที่ผู้เรียนได้แสดงให้เห็นว่ามีความรู้ ทักษะความสามารถ ตลอดจนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อันเป็นผลจากการเรียนรู้ตามที่ผู้สอนได้จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ประกอบด้วย การประเมินจากการปฏิบัติ การประเมินสภาพจริง การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน

2.3 กำหนดสัดส่วนการประเมินระหว่างเรียนกับการประเมินตอนปลายภาคเรียน ซึ่งควรให้น้ำหนักความสำคัญของการประเมินระหว่างเรียนในสัดส่วนมากกว่าการประเมินตอนปลายภาคเรียน ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงธรรมชาติของรายวิชาและผลการเรียนรู้ที่พึงประสงค์เป็นสำคัญ

2.4 จัดทำเอกสารบันทึกข้อมูลของผู้เรียนให้เป็นระบบที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นแหล่งข้อมูลในการปรับปรุง แก้ไข ส่งเสริมผู้เรียน และใช้เป็นหลักฐานสำหรับการสื่อสารกับผู้ที่เกี่ยวข้อง

3. การประเมินเพื่อสรุปผลการเรียน เป็นการประเมินเพื่อมุ่งตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน เมื่อผ่านการเรียนรู้ช่วงเวลาหนึ่ง หรือสิ้นสุดการเรียนรายวิชาปลายภาค ประกอบด้วย การประเมินหลังเรียน และการประเมินผลการเรียนปลายปี/ปลายภาค

พอสรุปได้ว่า การวัดและการประเมินผลเป็นกระบวนการหนึ่งในกระบวนการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากการวัดเป็นการตรวจสอบ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนในรูปของคะแนนหรือคำบรรยายที่เกี่ยวกับผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่แสดงออกทั้งในระยะเวลาก่อน ระหว่าง หรือหลังจากการเรียนการสอน ส่วนการประเมินผลเป็นกระบวนการนำข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากการวัดมาพิจารณาตัดสินว่า ผู้เรียนสามารถบรรลุตามเป้าหมายหรือจุดประสงค์ของการจัดการศึกษาเพียงใด มีสิ่งใดที่ต้องการปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น ซึ่งประโยชน์ของการวัดและการประเมินผลของการจัดการเรียนการสอนจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ นอกจากนี้แล้วผลจากการวัดและการประเมินยังเป็นข้อมูลที่

ครูนำมาใช้ในการปรับปรุงการสอนของตนให้มีคุณภาพ และเกิดแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

2. การบริหารหลักสูตร

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร

การบริหารหลักสูตรเป็นการนำหลักการบริหารงานมาประยุกต์ใช้เพื่อให้การทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ ช่วยให้การบริหารหลักสูตรสะดวกและรวดเร็วขึ้น ผู้บริหารสามารถนำเทคนิคต่างๆมาใช้ในการปรับปรุงการทำงานให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของงาน

การบริหารหลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรสถานศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพหรือไม่ ขึ้นอยู่กับปัจจัยการบริหารหลักสูตรอย่างเป็นระบบ (ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล และคณะ, 2545)

สุรรัตน์ คำฝอย (2549) ได้ให้ความหมายของการดำเนินการบริหารหลักสูตรไว้ว่า สถานศึกษามีการกำหนดแผนปฏิบัติการและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ มีการกำหนดแนวทางการบริหารงานวิชาการและการบริหารงานทั่วไป เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการนำหลักสูตรไปใช้ เช่น มีการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ มีการประเมินคุณภาพโดยองค์กรภายนอกและมีการรายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นประจำ

รุจิรุ ภู่อาระ (2551) ได้กล่าวถึง การบริหารหลักสูตรในด้านการบริหารงานวิชาการ คือผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดการหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพโดยการใช้หลักสูตรการวางแผนดำเนินการอย่างมีการส่งเสริมของทุกกลุ่มทุกคน ในด้านการบริหารงานวิชาการ โดยประการแรก ต้องจัดชั้นเรียนหรือการจัดกลุ่มผู้เรียน โดยจัดกลุ่มผู้เรียนเป็นชั้น จัดกลุ่มผู้เรียนตามความสามารถและจัดกลุ่มผู้เรียนตามความสนใจ ประการที่สอง การจัดครูเข้าสอน อาจแบ่งได้เป็นการจัดครูประจำชั้น การจัดครูแนะแนว การจัดครูประจำกลุ่มสาระ การเรียนรู้และการจัดครูสอนเป็นคณะ ฉะนั้นการบริหารงานหลักสูตรที่ใช้ในสถานศึกษาต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของกลุ่มผู้เรียนและครูผู้สอนที่สอดคล้องกับจำนวนคุณภาพและปริมาณของตัวหลักสูตรที่มีสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ตามที่ได้ดำเนินการวางแผนการทำหลักสูตรตั้งแต่เริ่มแรก

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554) ได้กล่าวถึงการบริหารหลักสูตรว่าเป็นการวางแผน การควบคุมดูแล กำกับติดตาม การจัดระบบข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอน โครงการวิชาการที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตรและการสอน โดยสอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนตามลักษณะธรรมชาติ การเรียนรู้และตอบสนองเจตนารมณ์ของหลักสูตร การบริหารหลักสูตรมีแนวคิดหลัก ดังนี้

1. การบริหารหลักสูตรมีความสำคัญต่อการวางแผนงานวิชาการ การจัดระบบข้อมูลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การควบคุมกำกับดูแลเพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตรและการเรียนการสอน

2. การวางแผนการนำหลักสูตรใหม่แทนที่หลักสูตรเก่า จะต้องใช้เวลาในการเปลี่ยนแปลงให้รวดเร็วและเกิดผลกระทบต่อผู้เรียนให้น้อยที่สุด

3. ปัจจัยที่ส่งเสริมสนับสนุนการใช้หลักสูตร ได้แก่ การเตรียมความพร้อมผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรให้มีความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่ดีต่อหลักสูตร รวมทั้งการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้

4. การบริหารหลักสูตรระดับอุดมศึกษาต้องบริหารในลักษณะคณะกรรมการเพื่อช่วยการกำกับมาตรฐานและการเรียนรู้

5. การนิเทศกำกับดูแลโดยเฉพาะคณะกรรมการ การประเมินตนเอง การวางแผนการประเมินหลักสูตรจะเป็นเครื่องบ่งชี้คุณภาพการใช้หลักสูตร

นอกจากนี้แล้ว วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554) ยังได้กล่าวอีกว่าหลักการบริหารหลักสูตรเป็นปัจจัยสำคัญของการใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่

1. เอกสารหลักสูตร มีความชัดเจน สมบูรณ์ทันสมัย ชี้แนวทางในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2. ผู้สอนมีคุณภาพ มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีต่อหลักสูตร สามารถดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้ตรงกับความสนใจ ความต้องการของผู้เรียนและบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

3. ผู้เรียนมีความพร้อมเกี่ยวกับความรู้ ทักษะพื้นฐาน พร้อมทั้งจะเรียนหลักสูตรได้

4. มีการบริหารสนับสนุน มีทรัพยากรหลักสูตรที่ดี และเพียงพอที่เอื้อต่อการใช้หลักสูตร

5. มีคณะกรรมการบริหารที่มีองค์ประกอบที่ดี และดำเนินการจัดระบบบริหารจัดการหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

6. ระบบอาจารย์ที่ปรึกษามีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งจะให้ข้อมูลและช่วยเหลือแนะนำเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนกับผู้เรียน

7. มีบรรยากาศทางวิชาการที่เอื้ออำนวยต่อการแสวงหาความรู้ ฆารยาททางสังคมเพื่อเสริมสร้างทักษะทางวิชาการและทักษะทางสังคมของผู้เรียน

8. ระบบในการควบคุมการใช้หลักสูตร และการกำกับติดตามผลการใช้หลักสูตรควรมีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรดังกล่าว พอสรุปได้ว่า การบริหารหลักสูตร คือ การดำเนินงานร่วมกันของบุคคลที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ซึ่งการบริหารหลักสูตรจะมีการดำเนินงานตามขอบเขตงานบริหารหลักสูตร ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขอบเขตงานบริหารหลักสูตรที่กำหนดโดย ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) เป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์หลักสูตรและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ

2. การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน

3. การจัดครูเข้าสอน

4. การจัดตารางสอน

5. การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

6. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร

7. การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

8. การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน

จากกรอบแนวคิดของงานบริหารหลักสูตรดังกล่าว เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงขอเสนอรายละเอียดของงานแต่ละงานดังนี้

2.1 การวิเคราะห์หลักสูตรและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ

ผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการโรงเรียนจะต้องศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรว่าจุดมุ่งหมายของการพัฒนาหลักสูตรและการสอนครั้งนี้มีเป้าหมายที่แท้จริงคืออะไร และสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนและชุมชนเพียงไร ทางโรงเรียนมีความพร้อมต่อการนำหลักสูตรมาปรับใช้อย่างไรบ้าง วัสดุประกอบหลักสูตรและแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่จะนำเข้ามามีส่วนช่วยในการพัฒนาหลักสูตรนี้จะจัดหาได้อย่างไร และโดยวิธีใด งบประมาณและอาคารสถานที่พอเพียงหรือไม่ การเตรียมบุคลากรเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรจะทำโดยวิธีใด จึงจะทำให้เข้าใจหลักสูตรอย่างแท้จริง การนำหลักสูตรไปใช้ว่าตัวหลักสูตรจะพัฒนาขึ้นมาดีเลิศเพียงใด ถ้าการใช้หลักสูตรขาดความเข้าใจและความไม่พร้อม การพัฒนาหลักสูตรไปสู่จุดหมายที่กำหนดไว้อาจจะประสบความสำเร็จได้ยาก (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2554) ซึ่งสิ่งเหล่านี้จำเป็นจะต้องมีการวางแผนและเตรียมการร่วมกัน ทั้งนี้บุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรจะได้ศึกษาวิเคราะห์ ทำความเข้าใจหลักสูตรที่จะนำไปใช้ให้มีความเข้าใจตรงกัน เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในทำนองเดียวกัน และสอดคล้องต่อเนื่องกัน (บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2553) จุดประสงค์ของการวิเคราะห์หรือทบทวนหลักสูตรเพื่อต้องการทราบว่าการพัฒนาเสร็จ

เรียบร้อยแล้วแล้วนั้นมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด เพื่อศึกษาหาวิธีการที่จะนำหลักสูตรไปใช้ปฏิบัติได้จริงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร รวมทั้งศึกษาองค์ประกอบ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร และบริบททางสังคมอื่น ๆ ที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร

การวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อดูความชัดเจนของหลักสูตร ซึ่งได้แก่ ความกระจ่างชัดของคำชี้แจง คำอธิบายสาระสำคัญ แนวปฏิบัติต่าง ๆ ของหลักสูตร นอกจากนั้นจะดูความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตร ได้แก่ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรม ประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผลมีความสอดคล้องสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใดมีความเหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายจริงหรือไม่ รวมทั้งความหวังของสังคมได้สะท้อนเข้ามาอยู่ในส่วนใดของตัวหลักสูตร ความซับซ้อนของเนื้อหาสาระมีมากน้อยเพียงใด สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ รายละเอียดต่าง ๆ ที่ปรากฏในหลักสูตรนั้นสามารถที่จะนำไปปฏิบัติได้จริงตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ รวมทั้งบุคลากรและสิ่งอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้สอน ผู้บริหาร งบประมาณ การบริหารสนับสนุนการใช้หลักสูตรได้ตามจุดประสงค์

คณะบุคคลที่ทำกรตรวจสอบหลักสูตร ได้แก่ คณะกรรมการร่างหลักสูตร ผู้บริหาร ครูศึกษานิเทศก์ นักวิชาการ ผู้เรียนและผู้ปกครอง ซึ่งควรจะได้มีบทบาทในการประชุมสัมมนาเพื่อหาประสิทธิภาพของหลักสูตร เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน เห็นคุณค่า เกิดการยอมรับ และมีทัศนคติที่ดีต่อหลักสูตรซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการจะนำหลักสูตรไปใช้ต่อไป

จะเห็นได้ว่า การศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่างๆ นั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ซึ่งบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรจะต้องศึกษาวิเคราะห์เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรเป็นอย่างดีจึงเป็นภาระหน้าที่ประการแรกที่โรงเรียนควรปฏิบัติในการบริหารหลักสูตร เพราะการศึกษวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่างๆ เป็นการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนในด้านต่างๆ ทำให้เห็นทิศทางในการวางแผนการดำเนินงานได้อย่างชัดเจนและเป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินงานต่างๆ มีประสิทธิภาพสูงสุด

2.2 การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน

การเตรียมบุคลากรมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาหลักสูตรและใช้หลักสูตร ซึ่งในที่สุดจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาและใช้หลักสูตรแบบอิงมาตรฐานให้ประสบความสำเร็จ สถานศึกษาจะต้องเตรียมและพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง เน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการวัดประเมินผลโดยมีมาตรฐานและตัวชี้วัดเป็นเป้าหมาย การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการฝึกทักษะการทำงานร่วมกันเป็นทีม

Norman (1990) ได้กล่าวว่า นักวางแผนหลักสูตรควรจะต้องเตรียมผู้สอนให้มีทักษะ ความสามารถ ความรู้ ความเข้าใจ รวมทั้งเป็นคนที่มีความรู้ เช่น สามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิด ความสนใจในการเรียนรู้ มีความสามารถในการสื่อสารได้ รวมทั้งเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่องาน ยอมรับการเปลี่ยนแปลงเพื่อสิ่งที่ดีเกิดขึ้นได้ เป็นต้น ดังนั้นการเตรียมบุคลากรเป็นงานที่มีความสำคัญ มาก่อนที่จะนำหลักสูตรใดไปใช้ ควรจะต้องมีการให้ความรู้หรือชี้แจงให้ผู้ที่จะใช้หลักสูตรมีความเข้าใจ ถึงจุดมุ่งหมาย หลักการ โครงสร้าง แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัด การประเมินผล ผลตามหลักสูตรที่ได้จัดทำขึ้น การเตรียมบุคลากรเพื่อการใช้หลักสูตรนี้จะยังมีความสำคัญและเป็น ภาระหนักมากถ้าหากหลักสูตรที่จัดทำขึ้นมาใหม่นั้นเป็นหลักสูตรซึ่งมีความแตกต่างจากหลักสูตรเดิม โดยสิ้นเชิง

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553) กล่าวว่า การอบรมผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร ต้องคำนึงและต้องกระทำอย่างรอบคอบ นับแต่ขั้นเตรียมการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นที่นำมาใช้ในการ วางแผน และวิธีการฝึกอบรมบุคลากร เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันการใช้หลักสูตรซึ่งจะมีความ แตกต่างของความพร้อมของการใช้หลักสูตร โรงเรียนในตัวเมืองขนาดใหญ่ย่อมมีความพร้อมหลายๆ ด้านมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ในชนบท และบุคลากรฝ่ายต่างๆ เช่น ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ ครู กลุ่มผู้สนับสนุนการสอน รวมทั้งผู้ปกครอง วิธีการอบรม ระยะเวลาที่ใช้ในการอบรม และงบประมาณ ที่ใช้ วิธีการฝึกอบรมจะแตกต่างกันไปตามกลุ่มเป้าหมาย เช่น ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้อง วิธีการอบรม จะมุ่งเน้นเกี่ยวกับนโยบาย เจตนารมณ์ของหลักสูตร การจัดงบประมาณ และบริการสนับสนุนการใช้ หลักสูตรและการสอน วิธีการที่ใช้ส่วนมากจะเป็นการประชุมชี้แจงสาระสำคัญและแนวทางการปฏิบัติ เป็นต้น ส่วนวิธีการที่ใช้กับครูผู้สอนส่วนมากจะมุ่งเน้นการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพราะการที่จะเข้าใจ หลักสูตรจนสามารถปฏิบัติการสอนได้นั้น ต้องลงมือฝึกปฏิบัติจริงจึงจะเห็นภาพรวมและเกิดความ มั่นใจในการสอน นอกจากนั้นครูควรให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้ทราบผลของการอบรม โดยให้ผู้อบรม ได้มีส่วนร่วมวางแผน การแก้ไขปัญหา และตัดสินใจ สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ผลของการพัฒนาหลักสูตร ดำเนินไปสู่การปฏิบัติจริงได้มากขึ้น

รูปแบบการพัฒนาบุคลากรจะต้องใช้การนิเทศทั้งแบบกลุ่ม และเป็นรายบุคคลโดยการ สอนแนะ (Coaching) การศึกษาดูงาน การฝึกอบรม และจะต้องได้รับการประเมินผลเป็นระยะ ๆ เพื่อปรับปรุงการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ สถานศึกษาควรกำหนดขั้นตอนการ เตรียมและพัฒนาบุคลากร ดังนี้

1. มอบหมายให้มีคณะทำงานด้านการเตรียมบุคลากร ซึ่งต้องดำเนินงานและมี บทบาทในเรื่องนี้อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง
2. ประเมินความต้องการ ความจำเป็นในการเตรียมบุคลากร และวางแผนการ พัฒนาบุคลากรให้เป็นรูปธรรม ทั้งแผนระยะสั้นและแผนระยะยาว

3. ดำเนินการพัฒนาบุคลากรตามแผน ซึ่งอาจดำเนินการได้ในหลายลักษณะ เช่น การประชุมสัมมนา การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน โดยเฉพาะเน้นการพัฒนาครูผู้สอนซึ่งเป็นตัวจักรที่สำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปใช้ ครูจะต้องสามารถจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร และการเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสม สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้การนำหลักสูตรไปใช้บรรลุเป้าหมาย

4. ส่งเสริม สนับสนุนให้มีมุม หรือศูนย์รวมความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ เพื่อการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง

5. ส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสเข้าอบรม แลกเปลี่ยนความรู้อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารจะต้องเป็นที่ปรึกษาของครูในกรณีที่มีปัญหาทางด้านวิชาการหรือบริหารจัดการ และควรจัดให้มีการประชุมเพื่อแก้ปัญหา ตลอดจนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแสวงหาวิธีการใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ

จะเห็นได้ว่าการเตรียมบุคลากรภายในโรงเรียนนั้นมีความสำคัญมาก โดยจะต้องมีการเตรียมบุคลากรตั้งแต่ระดับผู้บริหารลงมาถึงระดับครูผู้สอน ซึ่งการเตรียมบุคลากรนั้นมียุทธศาสตร์ที่หลากหลาย เช่น การจัดประชุมปฏิบัติการ การจัดสัมมนา การจัดการอบรม เป็นต้น หากมีการเตรียมบุคลากรให้มีความพร้อมในทุกๆ ด้านเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันทั้งหมดย่อมจะส่งผลให้การดำเนินงานต่างๆ มีประสิทธิภาพสูงสุด

2.3 การจัดครูเข้าสอน

การจัดครูเข้าสอน หมายถึง การจัดและดำเนินการเกี่ยวกับการสรรหาและกลวิธีการใช้บุคลากรอย่างเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและประสบการณ์ รวมทั้งสามารถพัฒนาบุคลากรเพื่อให้มีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ และความรับผิดชอบต่อการงานอย่างมีประสิทธิภาพ (สุนีย์ ภูพันธ์, 2546)

การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตรเป็นงานของหน่วยงานผู้ใช้หลักสูตร ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นงานของหัวหน้าสถานศึกษาในแต่ละแห่ง การจัดครูเข้าสอนจำเป็นจะต้องคำนึงถึงความรู้ความสามารถ ตลอดจนความสมัครใจของครูแต่ละคนด้วย ทั้งนี้เพื่อจะให้ผู้ใช้หลักสูตรแต่ละคนมีโอกาสได้ใช้ศักยภาพของตนให้เป็นประโยชน์ต่อการใช้หลักสูตรให้มากที่สุด การจัดครูเข้าสอนนั้นอาจแบ่งได้เป็นดังนี้ (รุจิรี ภูสาระ, 2551)

1. การจัดครูประจำชั้น เป็นการจัดที่ทำมานานคู่กับการจัดกลุ่มนักเรียนแบบมีชั้น โดยปกติการบรรจุครูมักจะยึดเกณฑ์ให้พอดีกับจำนวนชั้น และในแต่ละชั้นจะกำหนดจำนวนนักเรียนไว้ด้วย อาจมีการให้ครูพิเศษวิชาเฉพาะ เช่น พลศึกษา ดนตรี ศิลปศึกษา นาฏศิลป์ ฯลฯ มาช่วยสอน โดยรับผิดชอบเฉพาะการจัดกิจกรรม ประสบการณ์การเรียนรู้ ส่วนใหญ่จะไม่ต้องทำงานในเชิงธุรการ

ประจำชั้น เช่น การบันทึกข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับนักเรียน จึงมักถือว่าเป็นหน้าที่ของครูประจำชั้นที่จะต้องดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับนักเรียนในชั้นเรียนของตนเอง

2. การจัดครูแนะแนว เพื่อให้คำแนะนำในการจัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ การเลือกวิชาที่สนใจ การซ่อมเสริมส่วนที่บกพร่อง นอกจากนั้นยังช่วยเสนอแนะการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ร่วมมือกับครูประจำชั้นในการจัดกิจกรรมวิชาการนอกห้องเรียน การประสานงานกับผู้ปกครองและภารกิจอื่นๆ ที่ครูแนะแนวจะปฏิบัติได้ตามขอบเขตของความรับผิดชอบ

3. การจัดครูประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้มักเป็นผู้มีความรู้ และมีประสบการณ์ในกลุ่มวิชานั้นๆ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ การจัดครูประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้จะทำให้นักเรียนได้รับทราบสาระการเรียนรู้ ประสบการณ์ แนวคิด จากผู้สอนอย่างลึกซึ้งมากกว่า เพราะครูประจำวิชาต่างๆ ก็มุ่งสอนเฉพาะวิชาของตน ทำให้ขาดการผสมผสานความรู้เข้าด้วยกัน ผู้เรียนจะต้องนำไปบูรณาการเองในบางวิชาอาจมีเนื้อหาซ้ำซ้อนกัน ถ้าครูคนเดียวสอนก็สามารถผสมผสานและตัดเนื้อหาบางส่วนออกไปได้ การจัดครูสอนประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้อาจแก้ไขข้อจำกัดนี้ได้ คือ ครูจะต้องวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน

4. การจัดครูสอนเป็นคณะ หมายถึง การจัดครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ทำหน้าที่วางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน สอนร่วมกัน วัดและประเมินผลร่วมกัน รับผิดชอบผลการปฏิบัติและพฤติกรรมของนักเรียนร่วมกัน การสอนเป็นคณะสามารถดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนแรก สอนเป็นกลุ่มใหญ่ ระยะนี้เป็นการทำให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดของเนื้อหาที่จะค้นคว้าเพิ่มเติมต่อไป โดยดำเนินการในระยะเวลาสั้น ๆ ผู้สอนมอบหมาย สิ่งที่ผู้เรียนจะต้องปฏิบัติพร้อม ๆ กัน รวมทั้งชี้แจงลักษณะการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเข้าใจไปพร้อม ๆ กัน

ขั้นตอนที่สอง เป็นการสอนที่เน้นการอภิปรายกลุ่มย่อย ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิด ประสบการณ์ ปรัชญาหรือในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายร่วมกัน ขั้นตอนนี้คณะครูอาจเข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละกลุ่ม โดยเป็นผู้ร่วมเรียนพร้อมกับชี้แจงประเด็นปัญหาเป็นรายกลุ่มย่อย

ขั้นตอนสุดท้าย เป็นช่วงเวลาที่ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เป็นช่วงที่ทำให้ผู้เรียนได้คำตอบจากปัญหาตามที่ตนสนใจหรือมีความถนัด เป็นการเน้นการเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาความคิด ความเข้าใจ ทักษะ เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ของตนเองได้อย่างเต็มที่ การจัดครูสอนเป็นคณะมีประโยชน์ที่ว่าถ้าครูคนใดขาดไป การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ยังคงสามารถดำเนินไปได้ ในส่วนของครูเองก็ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหาร่วมกัน

นักเรียนเองได้มีโอกาสฝึกการทำงานเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล ความรู้ประสบการณ์และแนวคิดจากครูหลายคนทำให้เกิดทางเลือกที่หลากหลาย

ข้อจำกัดของการสอนเป็นคณะ คือ ครูต้องใช้เวลามากในการเตรียมงาน และทำความเข้าใจร่วมกัน ความสำเร็จของการสอนจึงขึ้นอยู่กับลักษณะส่วนบุคคลของครู ได้แก่ ความรู้ประสบการณ์ การยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ความสามัคคี เป็นประโยชน์ของกลุ่มมากกว่าตนเอง นอกจากนี้ในการใช้สถานที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งต้องมีการแบ่งกลุ่มย่อย เครื่องมืออุปกรณ์การเรียนการสอนที่ต้องใช้ในการแบ่งกลุ่มย่อย และนำเสนอผลงานทั้งในกลุ่มย่อยและเป็นรายบุคคล ซึ่งโรงเรียนจะต้องเตรียมการไว้ล่วงหน้าให้พร้อม

การจัดครูเข้าสอนเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับผู้สอนในการนำหลักสูตรไปใช้ จะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับผู้สอนเป็นสำคัญ การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการออกแบบหลักสูตรและการฝึกอบรม วิธีการฝึกอบรม ระยะเวลา ระดับของเนื้อหา ความรู้ความเข้าใจ ทักษะความชำนาญของผู้สอนแต่ละคน โลกทัศน์ความเชื่อ ค่านิยม สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยนำมาซึ่งความรู้สึที่ดีต่อหลักสูตร การมองเห็นตนเองของผู้สอนในฐานะบุคคล ห้องเรียนทั้งสถานศึกษา ชุมชน สิ่งเหล่านี้จะเป็นปัจจัยต่อการรับรู้ในบริบทต่าง ๆ ของการใช้หลักสูตร รวมทั้งการสนับสนุนและเอื้ออำนวยในการใช้หลักสูตรจากฝ่ายบริหาร ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2554)

การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตรนั้นพอสรุปได้ว่า จะต้องมีการจัดครูเข้าสอนตามความเหมาะสม เช่น ความถนัด ประสบการณ์ วุฒิต่างการศึกษา และจัดตามความสมัครใจ เป็นต้น เพื่อให้ครูได้ใช้ศักยภาพของตนเองให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด และควรจะมีการตรวจสอบความสามารถของครูผู้สอนอยู่เสมอ หากพบข้อบกพร่องในเรื่องใด ควรพยายามหาทางพัฒนาครูโดยการจัดให้มีการประชุม สัมมนาทางวิชาการ เพื่อให้ครูมีความรู้ความสามารถในรายวิชาที่สอนอย่างแท้จริง

2.4 การจัดตารางสอน

การจัดตารางสอน คือ การจัดตารางเพื่อกำหนดวิชาและเวลาเรียนในแต่ละวันตลอดสัปดาห์ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการสอน การจัดตารางสอนแบ่งออกเป็น 2 ประเภท (รุจิรี ภูสาระ, 2551) คือ

1. ตารางสอนแบบตายตัว (Block Schedule) เป็นตารางที่มีช่วงเวลาเรียนเท่ากันหมดไม่ว่าจะเรียนวิชาใด การจัดช่วงเวลาเรียนอาจเรียกเป็นคาบหรือชั่วโมง การจัดตารางสอนแบบนี้เกิดจากความเชื่อที่ว่า การเรียนรู้วิชาต่างๆ ควรใช้เวลาเท่าๆ กัน ตารางสอนแบบนี้จึงค่อนข้างขัดต่อหลักจิตวิทยาพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก

2. ตารางสอนแบบยืดหยุ่น (Flexible Schedule) เป็นการจداولางที่ไม่กำหนดตายตัวว่าจะมีกี่คาบ การจداولางแบบนี้มาจากความคิดที่ว่าเนื้อหาวิชากิจกรรมต่างๆ ใช้เวลาและความพยายามในการเรียนต่างกัน เป็นการจداولางที่ยืดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ จิตวิทยาพัฒนาการของผู้เรียน

การจداولางสอนจะต้องคำนึงถึงการเรียนรู้วิชาต่างๆ ไม่ควรใช้เวลาเท่าๆ กัน ระดับความยากง่ายของการเรียนรู้ก็ย่อมแตกต่างกัน การจداولางสอน จะเป็นการช่วยให้การปฏิบัติการสอนของครู และการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีระบบ บรรลุจุดมุ่งหมายตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ นอกจากนี้สิ่งที่ควรคำนึงถึงในการจداولางสอนดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้จัดยังต้องยืดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยสนองความต้องการของนักเรียนให้มากที่สุด และจำเป็นต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพของการเรียนการสอน การใช้บุคลากร อาคารสถานที่ และอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ช่วงของการเรียนรู้จะต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน เหมาะสมกับวัย และความสามารถของผู้เรียน ตลอดจนชั่วโมงสอนของครู จะต้องจัดให้เกิดความสมดุลและเหมาะสม

2.5 การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

การบริการวัสดุหลักสูตร ได้แก่ เอกสารหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอนทุกชนิดที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ความสะดวก และช่วยเหลือครูให้สามารถใช้หลักสูตรได้อย่างถูกต้อง งานบริการหลักสูตรจึงเป็นภารกิจของหน่วยงานส่วนกลาง ซึ่งมีหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตรจึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานส่วนกลาง ซึ่งผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องดำเนินการบริหารและบริการวัสดุหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ถึงมือผู้ใช้ในโรงเรียนแต่ละแห่งอย่างครบถ้วน และทันกำหนด (บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2553)

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู่ว่า การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรสถานศึกษามุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งมีความยืดหยุ่น สนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ และเรียนรู้ได้จากสื่อการเรียนรู้อะไรก็ได้ และแหล่งการเรียนรู้ทุกประเภท รวมทั้งจากเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชน และแหล่งอื่น ๆ เน้นสื่อที่ผู้เรียนและผู้สอนใช้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียน ผู้สอนสามารถจัดทำแผนและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเอง หรือนำสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัว และในระบบสารสนเทศมาใช้ในการเรียนรู้ โดยใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้สื่อและแหล่งความรู้ โดยเฉพาะหนังสือเรียนควรมีเนื้อหาสาระครอบคลุมตลอดช่วงชั้น สื่อสิ่งพิมพ์ควรจัดให้มีอย่างเพียงพอ ลักษณะของสื่อการเรียนรู้อาจจำแนกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

1. สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง หนังสือและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น เอกสารหนังสือ ตำรา หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร จุลสาร จดหมาย จดหมายเหตุด่วน รายงาน เป็นต้น

2. สื่อเทคโนโลยี หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ได้ผลิตขึ้นเพื่อใช้ควบคู่กับเครื่องมือ โสตทัศนวัสดุ หรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ ๆ และกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำ เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน

3. สื่ออื่น ๆ อาจแบ่งได้เป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

3.1 สื่อบุคคล หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ความสามารถความเชี่ยวชาญเฉพาะ ด้าน

3.2 สื่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือ สภาพที่อยู่รอบตัวผู้เรียน

3.3 สื่อกิจกรรม/กระบวนการ หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการที่กำหนด ขึ้นเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้

3.4 สื่อวัสดุ/เครื่องมือและอุปกรณ์ หมายถึง วัสดุที่ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อ ประกอบการเรียนรู้และรวมถึงสื่อประเภทเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติต่าง ๆ

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554) ได้จัดประเภทของสื่อการเรียนออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ประเภทวัสดุและสื่อที่ใช้การเรียนรู้ผ่านโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต
2. ประเภทเครื่องมือโสตทัศน
3. ประเภทสำหรับใช้ทำกิจกรรม

นอกจากนี้ยังได้กล่าวอีกว่า ผู้ทำประมวลการสอน ควรได้ประมวลพวกสื่อการเรียนต่าง ๆ มาเขียนไว้เป็นแนวทางให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ และต้องให้สอดคล้องสัมพันธ์กับเนื้อหาสาระและ กิจกรรมที่เสนอแนะในการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้สอนผู้ใช้ประมวลการสอนได้เลือก จัดหา และ สร้างสื่อการเรียนได้ตามความเหมาะสม

ในการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนจะต้องวางแผนจัดการเรียนรู้และเลือกสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม หลักการเลือกสื่อการเรียนรู้ที่สำคัญ มีดังนี้ (วัฒนาพร ระวังทุกข์, 2545)

1. สัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่จะสอน ผู้สอนจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจน ว่าต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อะไรบ้าง จากนั้นจึงจะพิจารณาว่าจะเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ประเภท ใดที่มีความเหมาะสมที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดจุดมุ่งหมายไว้

2. เหมาะสมกับผู้เรียน ผู้สอนจำเป็นต้องวิเคราะห์ลักษณะผู้เรียน เพื่อจะได้รู้พัฒนาการ ด้านต่าง ๆ และความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง บุคคลเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ เพราะบุคคลมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ผู้สอน จึงควรจะได้ศึกษาวิธีการเรียนรู้แต่ละคนด้วย

3. ความเป็นไปได้และค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม มีสื่อการเรียนรู้หลายชนิดที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ได้เช่นเดียวกัน ควรเลือกใช้วิธีการที่ประหยัดกว่า และมีความเหมาะสมกว่า

4. ความสะดวกและความสามารถในการใช้สื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้บางชนิดเป็นสื่อสมัยใหม่ที่ผู้ใช้จะต้องศึกษาและใช้สื่ออื่น ๆ ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ สื่อบางชนิดมีความยุ่งยากในการจัดหาและเทคนิคการใช้อาจจำเป็นต้องเลือกใช้สื่อชนิดอื่นที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีเช่นเดียวกันแทน

สรุปได้ว่า วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนทุกชนิดที่จัดทำขึ้นนั้นเพื่อให้ความสะดวกและช่วยเหลือครูให้สามารถใช้หลักสูตรได้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ในการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งจำเป็นต่อครูผู้สอนเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และสื่อต่าง ๆ ที่จัดทำหรือจัดหาเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องเชื่อมั่นได้ว่าให้สาระการเรียนรู้ที่ถูกต้อง มีความหมาย ดังนั้นผู้บริหารต้องมีการสำรวจความต้องการที่จะใช้วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ เพื่อจัดเตรียม จัดซื้อไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ทันกับความต้องการใช้ของครูผู้สอน

2.6 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร

การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร เป็นเรื่อง que ผู้บริหารของหน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องวางแผนและดำเนินการจัดหาและจัดเตรียมตั้งแต่เนิ่น ๆ เพื่อที่จะได้ทันเวลาที่นำหลักสูตรไปใช้ ตัวอย่างเช่น อาคารสถานที่ งบประมาณ การบริการห้องสมุด เป็นต้น ซึ่งได้มีนักการศึกษาให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ดังนี้

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546) ได้กล่าวถึงการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตรไว้ดังนี้

1. การจัดงบประมาณ การจัดงบประมาณเพื่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญมากสำหรับสถานศึกษาทุกระดับ ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนประจำปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ให้มีประสิทธิภาพสูงและยังประสิทธิผลตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเงินจะต้องมีสมรรถภาพในการจัดงบประมาณของโรงเรียนได้ดี ไม่มีผิดพลาด จึงจะสามารถจัดงบประมาณของโรงเรียนให้สอดคล้องกับแผนการเรียนการสอนของแต่ละกลุ่มวิชาได้เป็นอย่างดี

2. การใช้อาคารสถานที่ เป็นสิ่งสนับสนุนการใช้หลักสูตรซึ่งผู้บริหารการศึกษาพึงตระหนักอยู่เสมอว่า อาคารสถานที่ และสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ในสถานศึกษาย่อมเป็นส่วนประกอบสำคัญต่อการเรียนการสอน และการอบรมเฉพาะนิสัยแก่ผู้เรียนได้ทั้งสิ้น แต่เนื่องจากสถานศึกษาแต่ละแห่งอาจมีปริมาณและคุณภาพของอาคารสถานที่แตกต่างกัน ฉะนั้นผู้บริหารจำเป็นจะต้อง

วางโครงการและแผนการใช้อาคารสถานที่ทุกแห่งให้เหมาะสมให้เกิดประโยชน์สูงสุด และให้เป็นการประหยัดมากที่สุดเท่าที่จะสามารถกระทำได้ โดยจะต้องสำรวจ ศึกษาวิเคราะห์อย่างละเอียดรอบคอบ แล้วจึงวางแผนว่าควรจะดำเนินการอย่างไรจึงจะบรรลุผลตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้ หรืออุดมการณ์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้

3. การอบรมเพิ่มเติมระหว่างการใช้หลักสูตร ขณะที่ดำเนินการใช้หลักสูตรจะต้องศึกษาปัญหาและปรับแก้สิ่งต่าง ๆ ให้เข้ากับสภาพจริงและความเป็นไปได้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งนี้โดยไม่ให้เสียหลักการใหญ่ของหลักสูตร สิ่งที่คุณต้องการมากคือการฝึกอบรมเพิ่มเติม เพื่อสร้างความพร้อมในการสอนของคุณให้เกิดความมั่นใจมากขึ้น การฝึกอบรมจะกระทำจากการวิเคราะห์ส่วนที่ขาดในบทบาทหน้าที่ของคุณ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และที่สำคัญที่สุดคือการเพิ่มพูนประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอน

4. การจัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ภารกิจเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรที่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนกลาง ซึ่งเป็นผู้พัฒนาหลักสูตร หน่วยงานนี้ควรหาทางสนับสนุนและส่งเสริมหน่วยงานผู้ใช้หลักสูตรให้สามารถดำเนินการใช้หลักสูตรด้วยความมั่นใจ การจัดตั้งศูนย์วิชาการอาจจะทำในลักษณะของศูนย์ให้บริการแนะนำช่วยเหลือ หรือจัดตั้งโรงเรียนตัวอย่าง หรือตั้งที่กรมวิชาการได้จัดตั้ง “โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร” ที่ศูนย์พัฒนาหลักสูตรก็ได้ โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรที่กรมวิชาการจัดตั้งขึ้นจะเป็นโรงเรียนที่สามารถดำเนินการใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพในลักษณะใดลักษณะหนึ่งซึ่งพอจะเป็นแบบอย่างให้แก่โรงเรียนอื่น ๆ ได้ วิธีการเช่นนี้จะเป็นการกระตุ้นให้โรงเรียนผู้ใช้หลักสูตรได้มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาประสิทธิภาพในการใช้หลักสูตรในโรงเรียนของตน และส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการใช้หลักสูตรระหว่างโรงเรียนต่าง ๆ ด้วย

รุจิรี ภูสาระ (2551) ได้กล่าวถึงการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร ไว้ดังนี้

1. การจัดอาคารสถานที่ ที่เป็นห้องเรียนเฉพาะเท่าที่จะมีโอกาสจัดได้ก็ควรจัด เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และควรจัดห้องต่างๆ ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม เช่น จัดห้องเรียนและห้องประกอบการเรียนการสอนให้เพียงพอกับการใช้สอยและต่อจำนวนนักเรียน จัดให้มีความสะอาด สะดวก ปลอดภัย และน่าอยู่

2. การจัดเตรียมงบประมาณค่าใช้จ่ายจะต้องมีการวางแผนล่วงหน้า และคาดการณ์ไว้ด้วยว่า ถ้าหากไม่ได้รับงบประมาณที่วางแผนไว้จะอย่างไร สำหรับโรงเรียนเอกชนการวางแผนคงทำได้ไม่ยาก แต่ในระบบโรงเรียนรัฐบาล ซึ่งมีโรงเรียนอยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหารเป็นจำนวนมาก การวางแผนงบประมาณจะต้องอาศัยความรอบคอบและใช้หลักวิชา ปัญหาหารวางแผนงบประมาณก็คือ จะใช้เงินอย่างไรจึงจะเกิดประโยชน์สูงสุด ประหยัดและมีประสิทธิภาพ

3. การบริการห้องสมุด ห้องสมุดเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของการเรียนการสอนและการพัฒนาความรู้ของทั้งครูผู้สอนและผู้เรียน โดยห้องสมุดจะเป็นศูนย์กลางของแหล่งเรียนรู้หรือแหล่งวิทยาการทั้งปวง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเข้าไปศึกษาหาข้อมูลหรือความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง การบริการจัดการห้องสมุดให้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าที่สำคัญที่สุดในโรงเรียน โดยจัดหาเอกสารอ้างอิง การใช้วิธีการสืบค้นที่ทันสมัย ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการอ่าน เพื่อเชิญชวนให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน รู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีความคิดกว้างขึ้น ดังนั้นผู้บริหารจึงควรส่งเสริมให้มีการบริการห้องสมุดที่ถูกต้องและเพียงพอต่อความต้องการ

สรุปได้ว่าในการการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร นั้นมีความจำเป็นเพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้หลักสูตร สิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวมาข้างต้น ได้แก่ การจัดหาอาคารสถานที่ การจัดบริการห้องสมุด การจัดงบประมาณ เป็นต้น ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรงที่ควรจะต้องจัดบริการส่งเสริมให้เต็มที่ตามศักยภาพ เพื่อให้หลักสูตรบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.7 การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

รุจิรี ภูสาระ (2551) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า การนิเทศติดตามผล เป็นหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียน โดยในการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรนั้นจะช่วยให้หลักสูตรบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ และควรมีลักษณะที่เป็นการส่งเสริมร่วมมือมิใช่เป็นการจับผิด บังคับ และต้องมีหลักการในการนิเทศการใช้หลักสูตร ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. ช่วยให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้าใจหลักการ และจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของหลักสูตร วิธีการนิเทศอาจใช้การประชุมชี้แจง ปรึกษาหารือ เพื่อให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตร

2. กระตุ้นให้ครูเป็นผู้นำทางวิชาการให้แก่ นักเรียนและชุมชนที่อยู่ใกล้เคียง

3. ช่วยให้ครูกล้าแสดงออกในการอภิปรายปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากการนำหลักสูตรไปใช้

4. ช่วยทำให้การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศกำกับดูแลการใช้หลักสูตรไว้ว่า การนิเทศกำกับดูแลจะต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการใช้หลักสูตร ซึ่งผู้บริหารจะต้องสร้างความสัมพันธ์และความเชื่อถือกับผู้สอน จัดโอกาสให้ผู้สอนได้เข้ามาเป็นกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อดำเนินการศึกษาความต้องการทักษะความรู้ที่ผู้สอนต้องการพัฒนา การจัดประชุมปฏิบัติการ การฝึกอบรม

การวางแผนปฏิบัติการสำหรับปรับปรุงการจัดการศึกษาภายหลังการฝึกอบรมโดยร่วมมือกับคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ดังนี้

1. การวางแผนหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยโปรแกรมการศึกษาของแต่ละสาขาวิชา ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับการวางแผนการสอน การระบุขอบข่ายการใช้ทรัพยากร การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การประเมินผลการเรียนการสอน ความรับผิดชอบของคณะกรรมการแต่ละสาขาวิชา และการปรับปรุงการวางแผนหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ

2. การส่งเสริมสนับสนุนการใช้หลักสูตร กระตุ้นให้ผู้สอนปรับปรุงการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านกายภาพและบรรยากาศที่กระตุ้นส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะทางวิชาการและทักษะทางสังคม การกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงควรดำเนินการตามขั้นตอนของการสร้างความตระหนัก การสำรวจความต้องการเพื่อสร้างข้อผูกพัน การวางแผน การฝึกอบรมและการนำผลจากการวางแผนไปปฏิบัติ เพื่อให้ได้ตามแนวคิดและหลักการที่เปลี่ยนแปลง

3. ระหว่างดำเนินการใช้หลักสูตร คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและผู้บริหาร จะต้องทำการสำรวจ สังเกต เพื่อให้ทราบว่าผู้สอนแต่ละคนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรในระดับใด ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นฐานข้อมูลสำหรับออกแบบโครงการฝึกอบรมผู้สอนระหว่างการใช้หลักสูตร การจัดหาทรัพยากรสนับสนุน รวมทั้งกระตุ้นการรับรู้เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรจากระดับหนึ่งไปสู่อีกระดับหนึ่ง จนกระทั่งการรับรู้เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรของผู้สอนอยู่ในระดับใกล้เคียงกับการใช้หลักสูตรก็จะเป็นไปตามคาดหวังของหลักสูตร

4. ร่วมกับผู้สอนเพื่อแก้ปัญหา บทบาทของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรกับการนิเทศกำกับดูแลการใช้หลักสูตรจุดเน้นควรเป็นผู้แยกแยะ คัดแยกปัญหามากกว่าการแก้ปัญหา เพราะการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรควรจะเน้นการแก้ปัญหาโดยคณะกรรมการและพยายามสร้างความเข้าใจให้กับผู้สอนว่าปัญหาการใช้หลักสูตรคือโอกาสที่จะมอบบางสิ่งบางอย่างในแนวทางอื่นที่ดีกว่าและเป็นประโยชน์กับผู้เรียน

5. การประเมินผล การกระตุ้นให้ผู้สอนเห็นความสำคัญของการประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนและปรับปรุงการเรียนการสอนเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินหลักสูตร การประเมินการเรียนการสอนควรมองภาพกว้าง เช่น บันทึกการสอนมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด การจัดทำข้อสอบที่ได้มาตรฐาน ความอิสระคล่องตัวในการดำเนินงาน การจัดการทรัพยากร การจัดซื้อจัดหา ผลผลิตของหลักสูตรคือผู้เรียนรวมทั้งผลกระทบด้านอื่นๆ ถ้าคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและผู้บริหารสามารถสังเกตและบันทึกภาพรวมทั้งหมดของระบบ การบริหารหลักสูตรที่สถานศึกษาก็จะเป็นส่วนกระตุ้นและสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้สอนเกี่ยวกับการประเมินตนเองในการใช้หลักสูตร

กมล ภู่งประเสริฐ (2545) ได้กล่าวว่า ในการดำเนินงานต่าง ๆ ฝ่ายบริหารจะต้องมีการติดตามกำกับงานโดยมีจุดมุ่งหมาย กระตุ้น สนับสนุน ช่วยเหลือให้กำลังใจและแก้ปัญหาปฏิบัติ เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ หลักสูตรจัดเป็นแผนพัฒนาผู้เรียน ซึ่งมีการกำหนดแนวปฏิบัติและระยะเวลา เกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติ ดังนั้นแนวทางการประเมินการใช้หลักสูตรจึงต้องประเมินทั้งตัวหลักสูตรหรือประเมินแผน ประเมินการดำเนินการตามหลักสูตร และผลการใช้หลักสูตร ซึ่งทั้ง 3 มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เพื่อให้ทราบว่าหลักสูตรวางไว้ชัดเจน เหมาะสมหรือไม่ ปฏิบัติได้ หรือมีอุปสรรคอย่างไร มีการเตรียมการหรือไม่ เป็นต้น ซึ่งได้มาจากการกำกับการดูแลการใช้หลักสูตร และผลการใช้หลักสูตร สามารถทำให้ผู้เรียนสามารถบรรลุมาตรฐานช่วงชั้นหรือไม่ซึ่งผลที่ได้จากการประเมินสามารถนำไปใช้พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร

สุนีย์ ภู่งพันธ์ (2546) กล่าวว่า การติดตามและการประเมินผลการใช้หลักสูตรนั้นจะต้องมีการวางแผนไว้ให้ชัดเจนว่าจะทำการประเมินในส่วนของหลักสูตร ถ้าการวางแผนเกี่ยวกับการประเมินไม่ชัดเจน เมื่อมีการประเมินในหัวข้อนั้นหรือส่วนนั้นบางครั้งอาจจะกระทำไม่ได้ เพราะการเก็บข้อมูลบางอย่างขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของระยะเวลาและกิจกรรมที่ทำตามลำดับขั้นตอนและต่อเนื่อง ดังนั้นการวางแผนเพื่อประเมินหลักสูตรจะต้องชัดเจน เลือกใช้วิธีการประเมินที่เหมาะสม และควรกำหนดว่าจะใช้วิธีการประเมินอย่างไรจึงจะได้ผล เป็นภาพรวมที่สามารถนำมาอธิบายได้ว่าสิ่งใดเป็นบรรยากาศ หรือสภาวะแวดล้อมที่อำนวยความสะดวกที่ไม่เอื้ออำนวย การประเมิน เพื่อต้องการทราบว่าเท่าที่ดำเนินการใช้หลักสูตรไปแล้ว บรรลุถึงสิ่งที่กำหนดได้มากน้อยเพียงใด สิ่งที่ได้นำมานั้นสามารถตอบสนองความมุ่งหมายหลักที่กำหนดไว้หรือไม่ ถ้าเราอยากรู้ตรงไหนก็ประเมินตรงนั้น คงจะไม่ใช้หลักการของการประเมินหลักสูตร การประเมินหลักสูตรควรประเมินในสาระสำคัญของตัวบ่งชี้ (indicator) ที่อธิบายถึงประสิทธิภาพของการใช้หลักสูตรว่าบรรลุเป้าหมายหรือไม่ การออกแบบการประเมินที่กว้างและลึก คือ การพิจารณาให้เป็นภาพรวมทั้งหมดของการใช้หลักสูตร เกี่ยวกับการหาตัวบ่งชี้สำคัญๆ นั้นจะต้องระมัดระวังเรื่องตัวแปรทางวัฒนธรรม ทางสังคมและทางเศรษฐกิจด้วย เพราะบางอย่างผู้ประเมินอาจมองข้ามไป เช่น สถานศึกษาขนาดใหญ่ย่อมได้เปรียบกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก องค์กรประกอบที่ตั้งของสถานศึกษา ถ้าชุมชนให้การสนับสนุนเป็นอย่างดีก็จะมีผลต่อการใช้หลักสูตร หรือสถานศึกษามีขนาดเล็กมากเกินไป บางครั้งอาจจะเป็นปัจจัยที่สำคัญไม่สามารถที่จะพัฒนาได้เท่าที่ควร แม้หลักการจะกำหนดไว้อย่างดีและสมบูรณ์อย่างไรการนำหลักสูตรไปใช้ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ ถึงแม้ปัจจุบันนี้จะมีระบบกลุ่มสถานศึกษาช่วยเหลือก็ตาม (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2554)

ดังนั้นพอสรุปได้ว่า การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษา เพื่อเป็นการช่วยปรับปรุงการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามเป้าหมายของหลักสูตรที่วาง

ไว้ และควรต้องคำนึงถึงหลักสำคัญของการนิเทศ คือ การให้คำแนะนำช่วยเหลือไม่ใช่การคอยตรวจสอบเพื่อจับผิดแต่ประการใด

2.8 การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์หลักสูตร คือ การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรเพื่อการสื่อสารสองทาง และเสริมสร้างให้ผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรมีความรู้ความเข้าใจ และเกิดความรู้สึกที่ดีต่อหลักสูตร ป้องกันและแก้ไขความเข้าใจผิด ขจัดและลดสาเหตุแห่งการขัดแย้ง ต่างๆ รวมทั้งสนับสนุนนโยบายการดำเนินการใช้หลักสูตร ซึ่งเป็นภารกิจสำคัญของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร หลักการวางแผนประชาสัมพันธ์หลักสูตร มีดังต่อไปนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ จะต้องระบุสิ่งที่ต้องการประชาสัมพันธ์ไว้อย่างชัดเจนว่าเพื่ออะไร จะต้องสร้างความเข้าใจในสิ่งใดหรือด้วยการแก้ปัญหาใดในหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น
2. การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย ระบุให้แน่ชัดว่ากลุ่มเป้าหมายคือใคร มีพื้นฐานการศึกษาอย่างไร รวมทั้งรายละเอียดต่าง ๆ เช่น พื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม รวมทั้งว่าใครจะเป็นผู้นำความคิดเห็นหรือมีอิทธิพลต่อการเผยแพร่ข่าวสารหลักสูตรไปสู่ประชาชนในท้องถิ่น
3. การกำหนดหัวเรื่องกำหนดให้แน่นอนว่าแนวหัวเรื่องเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์หลักสูตรจะเน้นไปในทางใด ตลอดจนการกำหนดสัญลักษณ์หรือข้อความที่จะเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้รวดเร็ว
4. การกำหนดระยะเวลาหรือจังหวะที่เหมาะสมที่สุดในการปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เช่น อาจจะเริ่มทำการเผยแพร่เกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ล่วงหน้าเป็นการกระตุ้นความสนใจ
5. การกำหนดงบประมาณ จะต้องกำหนดงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานให้ชัดเจน การกำหนดงบประมาณรวมทั้งกำหนดบุคลากรที่จะใช้ในการดำเนินงาน

นอกจากนี้แล้ว วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554) ยังกล่าวอีกว่า การดำเนินงานการประชาสัมพันธ์หลักสูตรจะสำเร็จมากน้อยเพียงใด ควรจะต้องแยกลักษณะกิจกรรมให้ชัดเจน เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน ประเภทและลักษณะของกิจกรรมการประชาสัมพันธ์หลักสูตร แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. การประชาสัมพันธ์ภายใน คือ การสร้างความรู้ความเข้าใจอันดีกับกลุ่มเป้าหมายในสถาบันหรือหน่วยงาน เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนการใช้หลักสูตร ลดความขัดแย้ง ความไม่เข้าใจในบรรยากาศการปฏิบัติงาน รวมทั้งการให้ข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรแก่บุคลากร
2. การประชาสัมพันธ์ภายนอกคือการสร้างความรู้ความเข้าใจอันดีกับกลุ่มเป้าหมายภายนอกหน่วยงาน ได้แก่ ประชาชน ส่วนราชการ หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร

การประชาสัมพันธ์ภายนอกอาจจัดทำในรูปแบบของการเผยแพร่ข่าวสารผ่านสื่อมวลชนประเภทต่างๆ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร

3. การประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจ คือ การประชาสัมพันธ์ที่จัดขึ้นให้เหมาะสมตามลักษณะของวัตถุประสงค์เฉพาะ เพื่อติดต่อกับกลุ่มเป้าหมายได้ทันที เช่น การประชาสัมพันธ์คุณลักษณะและความสามารถของผู้ที่จบหลักสูตร ให้กับหน่วยงานที่ต้องการใช้ผลผลิต เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และตัดสินใจที่จะเลือกใช้ผลผลิตของหลักสูตร

กระบวนการประชาสัมพันธ์หลักสูตร การดำเนินงานการประชาสัมพันธ์หลักสูตร มีปัจจัยที่เป็นส่วนประกอบอยู่ 4 ประการ คือ การสำรวจข้อมูลการวางแผน การติดต่อสื่อสาร และการประเมินผล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การสำรวจข้อมูล ได้แก่ การศึกษาค้นหาข้อมูลประกอบ เช่น ใครเป็นกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่จะต้องประชาสัมพันธ์ภายใน ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา ผู้สอน อาจารย์ ส่วนกลุ่มเป้าหมายเพื่อการประชาสัมพันธ์ภายนอก ได้แก่ ผู้ปกครอง ชุมชน สถานศึกษาอื่นๆ รวมทั้งผู้ใช้ผลผลิตของหลักสูตร

2. การวางแผนงานประชาสัมพันธ์หลักสูตร คือ นำข้อมูลที่ได้ศึกษาเตรียมวางแผนว่าจะทำอะไรบ้าง การวางแผนงานจะต้องชัดเจน เป็นระบบและต่อเนื่อง กำหนดกลุ่มเป้าหมาย ระยะเวลาวิธีการและสื่อ รวมทั้งงบประมาณ กำหนดวิธีปฏิบัติ ทำอย่างไร และเมื่อใด

3. การติดต่อสื่อสาร คือ การดำเนินงานการประชาสัมพันธ์หลักสูตรตามแผนคณะกรรมการบริหารหลักสูตร จะต้องศึกษาธรรมชาติการรับรู้สื่อประชาสัมพันธ์ของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ระยะเวลาและวิธีการนำเสนอการดำเนินการประชาสัมพันธ์หลักสูตรผ่านสื่อต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต วารสาร และเอกสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ภายในและภายนอก การทำเอกสารประกอบการประชาสัมพันธ์นั้นมีความแตกต่างกับการจัดทำเอกสารเผยแพร่ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาทางเดียว ส่วนเอกสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ มีจุดประสงค์เพื่อการสื่อสารสองทางและกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อหลักสูตร

การประชาสัมพันธ์ก่อนการใช้หลักสูตร ถ้าจะมีการจัดประชุมสัมมนา จะต้องศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการออกแบบและวิธีการบริหารจัดการสำหรับกลุ่มเป้าหมายเพื่อการสื่อสารได้ตรงจุดและเกิดความรู้สึกที่ดีต่อหลักสูตร การใช้วารสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักสูตร รวมทั้งเอกสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ นอกจากนี้อาจจัดการสาธิตพิเศษ เพื่อการประชาสัมพันธ์หลักสูตรในประเด็นที่น่าสนใจ หรือลักษณะเด่นของหลักสูตร ว่ามีประโยชน์และมีคุณค่า มีความหมายต่อผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างไร

4. การประเมินผลการประชาสัมพันธ์หลักสูตร จะใช้วิธีการใดจึงจะทราบว่า การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแต่ละครั้งนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ การใช้งบประมาณแต่ละครั้ง การใช้

ทรัพยากรคุณภาพของสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์หลักสูตร เหมาะกับกลุ่มเป้าหมายภายในและภายนอก การประสานงานกับหน่วยงานใดที่จะต้องปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

สรุปได้ว่า การประชาสัมพันธ์หลักสูตรอาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น การออกเอกสารสิ่งพิมพ์ การใช้สื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น การจะเลือกใช้วิธีการประชาสัมพันธ์อย่างนั้นต้องดูองค์ประกอบต่างๆ ได้แก่ วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย งบประมาณ เป็นต้น อย่างไรก็ตามสิ่งที่สำคัญของการประชาสัมพันธ์หลักสูตร คือ ควรให้กลุ่มเป้าหมายหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตรหรือข้อมูลต่างๆ ที่ต้องการประชาสัมพันธ์ให้ทราบ จะมีประโยชน์ต่อผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างไร และจะมีผลต่อบทบาทและหน้าที่ของเขาอย่างไร

3. โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ

กระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่งที่ วก 1065/2544 ลงวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2544 และคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 43/2546 (แก้ไขเพิ่มเติม) ลงวันที่ 22 กรกฎาคม 2546 เรื่องให้ใช้นโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อสนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษของสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นไปอย่างมีคุณภาพมีความเท่าเทียมและเป็นธรรม สอดคล้องกับหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแต่ละระดับ และเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล การพิจารณาอนุมัติโครงการของโรงเรียนโดยใช้หลักเกณฑ์ตามคำสั่งดังกล่าวเป็นมาตรฐานเช่นกันโดยมีรายละเอียดดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

3.1 วัตถุประสงค์และนโยบายของการจัดการเรียนการสอน

1) วัตถุประสงค์

โครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ เป็นหนึ่งในนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่จะเร่งพัฒนาให้คนไทยมีทักษะด้านภาษาอังกฤษด้วยการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งโรงเรียนที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ โดยโรงเรียนดังกล่าวจะมีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการทุกประการ หากแต่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ดังนี้

1.1) เพื่อให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ตลอดจนการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม และการประกอบอาชีพในอนาคต

1.2) เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพแห่งตนและใช้ภาษาอังกฤษได้ในระดับสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย

1.3) เพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2) นโยบาย

เพื่อให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถจัดเป็นภาษาอังกฤษได้อย่างมีคุณภาพ มีความเท่าเทียมและเป็นธรรม กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดนโยบายดังนี้

2.1) การจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ถือเป็นทางเลือกหนึ่งของการจัดการศึกษาโดยให้สถานศึกษาจัดเป็นบางวิชาเท่านั้น

2.2) ในกรณีที่สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษมีการเก็บค่าใช้จ่ายเพิ่มจากผู้ปกครอง สถานศึกษาต้องจัดเงินส่วนหนึ่งเป็นกองทุนสำหรับนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ความสามารถให้ได้เรียนตามต้องการ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

2.3) การบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษต้องเอื้อประโยชน์ไปยังระบบการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาไทยในเรื่องการใช้สื่ออุปกรณ์ การใช้ห้องปฏิบัติการภาษาอังกฤษห้องปฏิบัติการวิชาอื่น ๆ และบุคลากรในสถานศึกษา

2.4) การจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ต้องคงไว้ซึ่งความมั่นคงของสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ภาษาไทย ศิลปะไทย ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย และวัฒนธรรมไทย

2.5) การจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษต้องมีการกำกับ ติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบเป็นระยะ ๆ เพื่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

2.6) การเก็บค่าธรรมเนียมการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการให้หน่วยงานต้นสังกัดเป็นผู้กำหนดและตรวจสอบค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม

2.7) การจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการและเป็นไปตามข้อกำหนดในหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

3.2 หลักเกณฑ์และวิธีการจัดการเรียนการสอน

1) การบริหารจัดการ

1.1) สถานศึกษาที่มีความพร้อมสามารถจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษได้ ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาเป็นต้นไป สถานศึกษาใดประสงค์จะจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษจะต้องเสนอโครงการให้หน่วยงานต้นสังกัดพิจารณาตามลำดับขั้น ทั้งนี้ต้องได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการก่อนเปิดการสอน หน่วยงานต้นสังกัดต้องกำหนดหัวข้อเรื่องและวิธีการในการเขียนโครงการ

1.2) การขออนุมัติโครงการ

1.2.1) สถานศึกษาเสนอโครงการต่อหน่วยงานต้นสังกัดตามลำดับ
 1.2.2) หน่วยงานต้นสังกัดแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาโครงการ
 1.2.3) คณะกรรมการตรวจสอบความพร้อมที่สถานศึกษา
 1.2.4) คณะกรรมการประเมินผลการตรวจสอบ และแจ้งผลการประเมินต่อหน่วยงานต้นสังกัด
 1.2.5) หน่วยงานต้นสังกัดให้ความเห็นชอบ
 1.2.6) หน่วยงานต้นสังกัดเสนอขออนุมัติต่อกระทรวงศึกษาธิการโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

1.3) สถานศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินโครงการแล้วให้ดำเนินการภายใน 2 ปี ถ้าไม่ดำเนินการภายในเวลาที่กำหนดให้ถือว่าโครงการนั้นสิ้นสุด

1.4) สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษแล้วมีความประสงค์จะหยุดดำเนินการต้องแจ้งต่อหน่วยงานต้นสังกัดและผู้ปกครองนักเรียนล่วงหน้าอย่างน้อย 2 ปี ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงการจับตัวประโยคของนักเรียนชั้นสุดท้ายที่รับเข้าเรียนด้วย

1.5) สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนสองกลุ่ม คือ กลุ่มที่จัดเป็นภาษาไทย และกลุ่มที่จัดเป็นภาษาอังกฤษ ต้องกำหนดให้มีกิจกรรมการพัฒนาครูสอนภาษาอังกฤษ สำหรับกลุ่มที่จัดเป็นภาษาไทยไว้ในโครงการอย่างต่อเนื่อง จนสามารถสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสื่อสารได้เหมือนเจ้าของภาษา

1.6) สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษต้องจัดให้มีคณะกรรมการของสถานศึกษา ดำเนินการตรวจสอบและทบทวนการดำเนินงานของสถานศึกษาทั้งระบบโดยมุ่งเน้นคุณภาพของผู้เรียนทั้งคุณลักษณะและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แล้วจัดทำเป็นรายงานประจำปีเสนอหน่วยงานต้นสังกัดและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ต่อเนื่อง

1.7) เวลาและวิชาที่เปิดสอน

1.7.1) ระดับก่อนประถมศึกษา จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ไม่เกินร้อยละ 50 ของเวลาที่จัดกิจกรรม

1.7.2) ระดับประถมศึกษา จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ เฉพาะวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และพลศึกษา โดยคำนึงถึงความรู้ ความเข้าใจใน เนื้อหาวิชาของศาสตร์นั้นควบคู่กับภาษาอังกฤษ

1.7.3) ระดับมัธยมศึกษา จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษได้ทุก วิชา ยกเว้นวิชาภาษาไทยและวิชาสังคมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย กฎหมายไทย ประเพณีและวัฒนธรรมไทย

1.8) ครูผู้สอน

1.8.1) ระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา ครูผู้สอนที่เป็น ชาวต่างชาติต้องสามารถออกเสียงภาษาอังกฤษได้ถูกต้องตามสำเนียงของเจ้าของภาษาและใช้ ภาษาไทยในการสื่อสารง่าย ๆ ได้ หรือจัดให้มีครูไทยที่สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารเข้าไปมีส่วนร่วม ตลอดเวลา

1.8.2) จัดให้ครูผู้สอนทำสัญญาปฏิบัติงานให้ครบ 1 ปีการศึกษาเป็น อย่างน้อย และมีบทลงโทษที่เข้มงวดหากละเมิดสัญญา

1.8.3) ครูผู้สอนทุกคนต้องจบปริญญาตรีเป็นอย่างน้อยและต้องมี หลักฐานการศึกษาในสาขาวิชาที่จะสอนหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

1.8.4) ครูผู้สอนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาต้องมีความสามารถในการใช้ ภาษาอังกฤษทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ในการสื่อสารได้เหมือนเจ้าของภาษาและได้ คะแนนสอบ TOEFL ไม่น้อยกว่า 550 หรือ IELTS ไม่น้อยกว่า 5.5 หรือ TOEIC ไม่น้อยกว่า 600 หรือได้รับหลักฐานการทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษ เทียบเท่าเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นจากสถาบันภาษา ที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง

1.8.5) ครูผู้สอนทุกคนต้องมีความรู้ความเข้าใจเด็กและวิธีการจัดการ เรียนการสอนโดยมีหลักฐานการศึกษาด้านการสอนไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต หรือหลักฐานที่แสดงว่า ได้ผ่านการอบรมด้านวิชาการศึกษาจากหน่วยงานหรือสถาบันที่กระทรวงศึกษาธิการรับรองไม่น้อย กว่า 15 หน่วยกิต หากยังไม่ได้รับการศึกษา ผ่อนผันให้เข้ารับการศึกษาภายในระยะเวลา 1 ปี หรือมี ประกาศนียบัตรวิชาชีพครูหรือมีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 3 ปี โดยได้รับการรับรองจาก หน่วยงานเดิม

1.8.6) ครูผู้สอนชาวต่างประเทศต้องได้รับการอบรมด้านหลักสูตรของ ประเทศไทย ภาษาและวัฒนธรรมไทยอย่างน้อย 15 ชั่วโมง

1.8.7) สถานศึกษาต้องจัดให้ครูผู้สอนทุกคนทั้งที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้ศึกษาวิธีการจัดการเรียนการสอนซึ่งกันและกัน เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด

1.8.8) ครูผู้สอนทุกคนต้องมีโอกาสได้รับการพัฒนาโดยได้รับการฝึกอบรมศึกษาดูงานในประเทศหรือต่างประเทศอย่างน้อย 3 ปีต่อครั้ง

1.9) การรับนักเรียน

1.9.1) รับนักเรียนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

1.9.2) สถานศึกษาสามารถกำหนดเงื่อนไขความสามารถของผู้เรียนได้ตามความเห็นชอบของหน่วยงานต้นสังกัด

1.9.3) ให้สถานศึกษาคัดเลือกนักเรียนที่มีความสามารถผ่านเกณฑ์เข้าเรียนโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายเพิ่มอย่างน้อย 3 % ของจำนวนนักเรียนในโครงการ

1.9.4) การจัดจำนวนนักเรียนแต่ละห้องเรียนควรเป็น ดังนี้

- ระดับก่อนประถมศึกษาไม่เกินห้องละ 25 คน
- ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ไม่เกินห้องละ 30 คน
- ระดับวิชาชีพ (ปวช.) ไม่เกินห้องละ 30 คน
- ระดับวิชาชีพ (ปวส.) ไม่เกินห้องละ 30 คน

1.10) การเก็บค่าเล่าเรียนและการจัดสรรงบประมาณ

1.10.1) การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการเรียน ค่าธรรมเนียมอื่นในสถานศึกษาเอกชนและค่าใช้จ่ายในส่วนที่เพิ่มจากการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาไทยในสถานศึกษาของรัฐให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดในอัตราที่เหมาะสม

1.10.2) สถานศึกษาและกรรมการสถานศึกษา ต้องจัดสรรงบประมาณจำนวนหนึ่งให้เพียงพอต่อการสนับสนุนให้นักเรียนที่ไม่ได้อยู่ในโครงการและมีความสามารถผ่านเกณฑ์ให้เข้าเรียนในโครงการอย่างน้อย 3 % ของจำนวนนักเรียนแต่ละปี และเพื่อใช้ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนปกติ

1.11) การจัดการทรัพยากรและกิจกรรมของสถานศึกษา

1.11.1) สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษต้องบริหารจัดการบุคลากร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ห้องปฏิบัติการ และสถานที่ต่าง ๆ ให้ครูและนักเรียนทุกคนได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันและเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะสถานศึกษาของรัฐซึ่งใช้งบประมาณของรัฐต้องดูแลให้เกิดความเป็นธรรมอย่างแท้จริง

1.11.2) สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนสองกลุ่ม ต้องจัดให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมของโรงเรียน/ชุมชน โดยเฉพาะกิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นไทย ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2) การจัดการเรียนการสอน

2.1) สถานศึกษาต้องจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

2.2) การจัดการเรียนการสอน ควรจัดในบริบทของความเป็นไทยผสมผสานความเป็นสากล โดยมุ่งเน้นความรักท้องถิ่น ประเทศชาติและความเป็นไทย

2.3) สถานศึกษาต้องจัดการเรียนการสอนทุกวิชา โดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม สร้างความมั่นใจ และส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าใช้ภาษาในการสื่อสาร

2.4) การจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษในระดับก่อนประถมศึกษาต้องคำนึงถึงความสามารถพื้นฐานของการใช้ภาษาไทยของผู้เรียน ความพร้อม ความสนใจที่จะเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ควรจัดกิจกรรมง่าย ๆ ที่ทำให้นักเรียนมีความสุขสนุกสนาน สร้างความกระตือรือร้น และประสบความสำเร็จ เช่น การร้องเพลง การฟังนิทานประกอบภาพ การเล่นเกมสนุกสนาน การเล่นเกมการศึกษา เป็นต้น

3) สื่อการเรียนการสอน

3.1) สถานศึกษาต้องจัดให้มีหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการระดับที่เปิดสอนทั้งฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้ครูทุกคนได้ศึกษา

3.2) สถานศึกษาจัดหาหนังสือเรียนที่เป็นภาษาไทยครบถ้วนตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดอย่างน้อย 10 ชุด ไว้ในห้องสมุด

3.3) ในกรณีที่สถานศึกษาจัดทำหนังสือเรียนขึ้นเองและมีการบังคับซื้อหนังสือเรียนนั้นต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการก่อน

3.4) สถานศึกษาต้องจัดเอกสารประกอบการเรียนการสอน หนังสือแบบฝึกหัดหรืออ่านเพิ่มเติมที่เป็นภาษาอังกฤษครบทุกวิชา ในจำนวนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาสาระตามหลักสูตร โดยระบุรายการจำนวนหนังสือทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

3.5) สถานศึกษาต้องจัดให้มีวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ที่ทันสมัยให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนอย่างครบถ้วน เพียงพอ และจัดบริการใช้สื่อดังกล่าวให้ผู้เรียนสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

4) ห้องปฏิบัติการ อาคาร สถานศึกษาต้องจัดให้มีห้องเรียน ห้องประกอบ ห้องปฏิบัติการ และโรงฝึกงานสำหรับนักเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยงานต้นสังกัดเป็นอย่างน้อย

5) การวัดและประเมินผลการเรียน

5.1) การวัด และ ประเมิน ผล การ เรียน ให้ เป็น ไป ตาม ระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร/ข้อกำหนดในหลักสูตรโดยจัดทำหลักฐานแสดงผลการเรียนเป็นภาษาอังกฤษสำหรับผลสัมฤทธิ์ด้านการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต้องใช้การสอบ TOEFL หรือ IELTS ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

5.2) สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการประเมินด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตลอดระยะเวลาการเรียนการสอน มีการประเมินเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ผู้เรียนได้พัฒนาครบทุกด้าน เต็มตามศักยภาพและจัดทำผลการประเมินไว้เป็นหลักฐาน

6) การกำกับ ติดตาม และ ประเมินผลโครงการ

6.1) กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษาต้องให้มีการกำกับ ติดตามผลโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษทั้งในด้านความพร้อม ด้านการเตรียมการของสถานศึกษา การบริหารจัดการ การดำเนินงานของสถานศึกษา และคุณภาพของผู้เรียน

6.2) กระทรวงศึกษาธิการต้องส่งเสริมสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อพัฒนาการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน การลดค่าใช้จ่าย คุณภาพของครูผู้สอน และวิธีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

6.3) กระทรวงศึกษาธิการต้องส่งเสริมสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัย เพื่อจัดการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

หมายเหตุ : สำหรับการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษในสถานศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ให้ใช้นโยบาย และหลักเกณฑ์วิธีการนี้ไปจนกว่าจะโอนไปอยู่ในระดับอุดมศึกษา

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดำรงค์ เหมือนประสพ (2546) ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่าย สังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเขตการศึกษา 6 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่าย ส่วนใหญ่ปฏิบัติได้เต็มรูปแบบ ได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนในเรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะกรรมการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 การสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรและพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจ ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในเรื่อง การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน การจัดทำสาระการเรียนรู้ช่วงชั้นผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การจัดทำสาระการเรียนรู้รายปี คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และการกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ส่วนปัญหาที่โรงเรียนส่วนใหญ่ประสบได้แก่ขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินงาน บุคลากรมีจำนวนจำกัดต้องรับภาระงานหลายอย่าง ระยะเวลาในการจัดทำ หลักสูตรน้อยเกินไป เอกสารการประเมินผลการเรียนยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ การทำวิจัยในชั้นเรียนยังไม่ประสบความสำเร็จ การนิเทศ กำกับ ติดตามและการประเมินผลยังไม่เป็นระบบ และยังไม่มีความชัดเจนในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร

วันเพ็ญ สุขเกษม (2547) ได้ศึกษาถึงปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานในระดับน้อยทุกด้าน สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยปัญหาการดำเนินงานสูงสุด ได้แก่ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผล รองลงมาได้แก่ ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร(การใช้หลักสูตร) ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร และด้านการปรับปรุงพัฒนา

เสาวภา จันทร์สงค์ (2547) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการจัดหลักสูตร English Program ในโรงเรียนสองภาษา ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประชากร คือ โรงเรียนสองภาษา ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 10 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. การเตรียมการจัดหลักสูตร มีการวางแผนการจัดหลักสูตรโดยใช้ข้อมูลด้านความพร้อมของโรงเรียนและผู้ปกครอง จัดเตรียมครูชาวไทยโดยการส่งเข้ารับการอบรม ประชุมสัมมนา ส่วนครูต่างชาติจัดเตรียมโดยการจัดอบรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภายในโรงเรียน และส่งไปศึกษาดูงาน จัดเตรียมอาคารสถานที่โดยการปรับปรุงชั้นเรียนใหม่ โรงเรียนใช้เอกสาร

ประกอบหลักสูตรจากต่างประเทศ โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรโดยการจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์มีการจัดงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน จัดเตรียมการประเมินผล การจัดหลักสูตรโดยการส่งเข้ารับการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน ปัญหาที่พบ คือ ผู้ปกครองขาดความเชื่อมั่นในการจัดหลักสูตร ขาดแคลนครูชาวต่างชาติ ขาดบุคลากรชาวไทยที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษ อาคารสถานที่ไม่เพียงพอและไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2. การดำเนินการจัดหลักสูตร จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีการจัดทัศนศึกษา และกิจกรรมกีฬาเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีสื่อการเรียนการสอนเป็นของจริง ของจำลอง บัตรคำ เทปเสียง และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ มีการวัดผลโดยการทดสอบ สังเกต สัมภาษณ์ นิเทศการจัดการเรียนการสอนโดยการสังเกตการสอนและเยี่ยมชั้นเรียน ปัญหาที่พบ คือ นักเรียนมีความรู้พื้นฐานแตกต่างกัน

3. การติดตามประเมินผลการจัดหลักสูตร มีการติดตามประเมินผลการเตรียมการจัดหลักสูตรโดยการสอบถามบุคลากรในโครงการ และสอบถามผู้ปกครอง และมีการติดตามประเมินผลการเตรียมการดำเนินการจัดหลักสูตรโดยการพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สอบถามครูผู้สอน นักเรียนและผู้ปกครอง มีการติดตามประเมินผลการจัดหลักสูตรเมื่อสิ้นปีการศึกษา

ภัทรา สุขนิคม (2548) ได้ศึกษาบทบาทในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทที่ผู้บริหารควรแสดงและบทบาทที่เป็นไปในการบริหารจัดการหลักสูตรในด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร ได้แก่ การกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสนองต่อความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน การให้กำลังใจและส่งเสริมครูโดยการรับรู้ปัญหา ยกย่องชมเชยความพยายามของครูในการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศกำกับติดตาม ได้แก่ การนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโดยผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ด้านการสรุปผลการดำเนินการ ได้แก่ การสรุปความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนและด้านการปรับปรุงพัฒนา ได้แก่ การปรับปรุงพัฒนาสาระการเรียนรู้ โครงสร้างเวลาเรียนและกิจกรรม

ศิริพร จุราเพชร (2548) ได้ศึกษาการบริหารหลักสูตรของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยได้เสนอแนะแนวทางไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับบุคลากรทางการศึกษา มีคุณธรรมในการมอบหมายงาน และจัดสรรให้เหมาะสมกับสภาพของบุคลากร มีนโยบายในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพจริงในท้องถิ่น และสภาพจริงของผู้เรียน นอกจากนี้ผู้บริหารควรมีการวางแผนการใช้และพัฒนาหลักสูตรที่ชัดเจน ให้ความสำคัญเกี่ยวกับงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ จัดหาเอกสารตำรา ส่วนการบริหารหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการจัดรูปแบบ วิธีการวางแผนหลักสูตรที่หลากหลาย มีการเชิญชวนบุคคลต่างๆ ในชุมชนที่มีความรู้ความสามารถให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา และผู้บริหารต้องมีบทบาทการนำหลักสูตรไปใช้ มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลอย่าง

ชัดเจน มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับบุคคลในท้องถิ่นและมีการให้บริการและสนับสนุนบุคลากรในการจัดทำวัสดุหลักสูตร

อเนก อัครีเดช (2549) ได้ศึกษาถึงการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ การจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา การกำหนดแผนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา การนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผล การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตรและหลักสูตรสถานศึกษา การดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และด้านสรุปผลการดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา แนวทางดำเนินงานการบริหารหลักสูตรมีความต้องการให้โรงเรียนพัฒนาด้านการสรุปผลการดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ควรจัดอบรมครู สร้างความตระหนักและให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสรุปผลการดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการสรุปผลการดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรควรจัดสัมมนาครูให้เกิดความรู้ความเข้าใจหลักสูตรสถานศึกษาในทิศทางเดียวกัน สามารถนำไปใช้ในการจัดทำแผนการสอน และจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร และประเมินผลการใช้หลักสูตรทุกภาคเรียน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารหลักสูตรทุกปี

อรพิน ไชยโหวาร (2549) ได้ศึกษาสภาพการบริหารจัดการตามหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้านเรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา(ใช้หลักสูตร) ด้านการสรุปผลดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาและด้านการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยปัญหาที่พบคือ การดำเนินการนิเทศไม่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ ไม่ได้ดำเนินการเป็นลายลักษณ์อักษรจึงไม่มีการนำผลการนิเทศมาปรับปรุง ในด้านการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษายังมีน้อยเนื่องจากการขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การประชุม อบรม สัมมนา การประสานงาน การประชาสัมพันธ์ มีการรายงานผลต่อสาธารณชนค่อนข้างน้อย

พิทักษ์ แก้วในเมฆ (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การเตรียมความพร้อม การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การดำเนินการใช้หลักสูตรและการประเมินผลหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

สิทธิ จิตต์นิลวงค์ (2552) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนสองภาษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารงานวิชาการ ใช้หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ มีการกำหนดแผนประจำปี ให้ครูไทยและครูต่างชาติร่วมกันทำแผนการสอน ประเมินผลในทุกภาคการศึกษา และใช้นิเทศการสอนในการพัฒนาครู ปัญหา คือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร กำหนดจุดประสงค์ไม่ชัดเจน วัสดุ อุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอกับความต้องการของเด็ก
2. สภาพการบริหารงานบุคคล คัดเลือกครูชาวต่างชาติที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ มีการนิเทศการปฏิบัติงาน และประเมินผลการปฏิบัติงานจากคุณภาพของงานที่สำเร็จ ปัญหา คือ เปลี่ยนครูต่างชาติบ่อย และขาดงบประมาณการพัฒนาครู
3. สภาพการบริหารเกี่ยวกับชุมชนและประชาสัมพันธ์โรงเรียน โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง ใช้เอกสารประชาสัมพันธ์ จัดแสดงผลงาน และกิจกรรมที่ให้บริการพัฒนาชุมชนโดยให้บริการด้านอาคารสถานที่ ปัญหา คือ การกำหนดผู้รับผิดชอบ
4. สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ จัดอาคาร อุปกรณ์ในห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้ มีพร้อมและสะดวกต่อการใช้งาน ปัญหา คือ ขนาดและพื้นที่ไม่สอดคล้องกับจำนวนเด็ก
5. สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียน มีการเรียนเสริม ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย จัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ และจัดบริการอาหารกลางวันให้นักเรียน ปัญหา คือ ไม่ได้กำหนดแผนงานประจำปีให้ชัดเจน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรม

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงบรรยาย มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและสังกัดสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 12 โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต กรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน ได้แก่

- 1.1 โรงเรียนพญาไท
- 1.2 โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)
- 1.3 โรงเรียนอนุบาลสามเสน
- 1.4 โรงเรียนอนุบาลพิบูลเวศม์
- 1.5 โรงเรียนอนุบาลวัดปรีนิยาก
- 1.6 โรงเรียนวัดอมรินทราราม

2. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน ได้แก่

- 2.1 โรงเรียนวัดเบญจมบพิตร
- 2.2 โรงเรียนวัดมหารณพารามในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
- 2.3 โรงเรียนสวัสดีวิทยา
- 2.4 โรงเรียนวัดภาษี
- 2.5 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย
- 2.6 โรงเรียนวัดดอน

โดยผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย

1. ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 12 คน
 2. รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและสังกัดสำนักงานการศึกษา
กรุงเทพมหานคร จำนวน 12 คน
 3. ศึกษานิเทศก์โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ
เป็นภาษาอังกฤษของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 1 คน
 4. หัวหน้ากลุ่มสาระวิชาที่สอนเป็นภาษาอังกฤษของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและสังกัดสำนักงานการศึกษา
กรุงเทพมหานคร จำนวน 54 คน
- รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 79 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) และแบบศึกษาเอกสาร ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองโดยศึกษาจากทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สำหรับผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร หัวหน้ากลุ่มสาระวิชาที่สอนเป็นภาษาอังกฤษ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรได้แก่ 1) การวิเคราะห์หลักสูตรและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ 2) การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน 3) การจัดครูเข้าสอน 4) การจัดตารางสอน 5) การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน 6) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร 7) การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร และ 8) การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน

ฉบับที่ 2 แบบศึกษาเอกสาร เอกสารที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เอกสารการดำเนินงานของโรงเรียน เอกสารประกอบหลักสูตร เอกสารการนิเทศ ติดตามและการประเมินผลการใช้หลักสูตร เป็นต้น

การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือการวิจัย
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลเพื่อกำหนดโครงสร้างของเครื่องมือการวิจัยให้ครอบคลุมเนื้อหา
3. นำโครงสร้างเครื่องมือวิจัย และขอบเขตเนื้อหาของการวิจัยให้อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบคำแนะนำหรือปรับปรุงแก้ไข
4. สร้างเครื่องมือฉบับร่างทั้ง 2 ฉบับ นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพิจารณา เพื่อปรับปรุงแก้ไข
5. นำเครื่องมือวิจัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความสมบูรณ์และความตรงของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ โดยผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย
 - 5.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีรักษ์ มีแจ้ง
 - 5.2 อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา
 - 5.3 อาจารย์ กฤติกา ปานสีทอง
6. นำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไข แล้วขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้เครื่องมือวิจัยมีความสมบูรณ์ครบถ้วน
7. จัดทำเครื่องมือวิจัยฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตศึกษาขอความร่วมมือในการวิจัยในครั้งนี้เสนอต่อโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร และสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 12 โรงเรียน
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาต่างๆ เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร และการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตร

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา และแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษโดยการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นความเรียง

2. แบบศึกษาเอกสาร ได้แก่ เอกสารการดำเนินงานของโรงเรียน เอกสารประกอบหลักสูตร เอกสารการนิเทศ ติดตามและการประเมินผลการใช้หลักสูตร เป็นต้น ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

โดยผู้วิจัยจะนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากเครื่องมือทั้ง 2 ประเภท มาพิจารณาหาความสอดคล้องของข้อมูลแต่ละโรงเรียน และพิจารณาความสอดคล้องของข้อมูลของโรงเรียนทั้งสองสังกัด จากนั้นจะนำข้อมูลของโรงเรียนทั้งสองสังกัดมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกันโดยการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนประถมศึกษาที่สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็น ภาษาอังกฤษ จำนวน 12 โรงเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต กรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนพญาไท
2. โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)
3. โรงเรียนอนุบาลสามเสน
4. โรงเรียนอนุบาลพิบูลเวศม์
5. โรงเรียนอนุบาลวัดปรีณายก
6. โรงเรียนวัดอมรินทราราม

2. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนวัดเบญจมบพิตร
2. โรงเรียนวัดมเหยงคณ์พาราม ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
3. โรงเรียนสวัสดีวิทยา
4. โรงเรียนวัดภาษี
5. โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย (ฝ่ายประถม)
6. โรงเรียนวัดดอน

ในบทนี้ผู้วิจัยได้เสนอการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

ตาราง ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

สถานภาพ	สพฐ.	กทม.	จำนวน	ร้อยละ
			N = 76	
1. เพศ				
ชาย	6	9	15	19.74
หญิง	28	33	61	80.26
2. อายุ				
25 – 35 ปี	9	17	26	34.21
36 – 45 ปี	13	9	22	28.95
46 – 55 ปี	9	6	15	19.74
56 ปี ขึ้นไป	6	7	13	17.10
3. ตำแหน่ง				
ผู้อำนวยการโรงเรียน	6	6	12	15.79
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ	5	6	11	14.50
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	5	6	11	14.50
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	6	6	12	15.79
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	6	6	12	15.79
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา	6	5	11	14.50
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์	-	6	6	7.90
ศึกษานิเทศก์	-	1	1	1.32
4. วุฒิทางการศึกษา				
ปริญญาตรี	16	32	48	63.15
ปริญญาโท	19	8	27	35.53

ปริญญาเอก	1	-	1	1.32
5. ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนนี้				
1 - 5 ปี	11	17	28	36.84
6 - 10 ปี	8	9	17	22.40
11 - 15 ปี	3	3	6	7.90
15 - 20 ปี	5	4	9	11.84
21 ปี ขึ้นไป	9	8	16	21.02

หมายเหตุ

สพฐ. หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในเขตกรุงเทพมหานคร

กทม. หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

จากตาราง ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้ข้อมูลการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการ
เรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและสังกัดสำนักงานการศึกษา
กรุงเทพมหานคร มีผลปรากฏดังนี้

ผู้ให้ข้อมูล พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 80.26 มีอายุระหว่าง 25 - 35 ปี
มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.21 รองลงมา คือ 36 - 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.95 ปัจจุบัน
ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และหัวหน้ากลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.79 ด้านวุฒิทางการศึกษา พบว่า ผู้ให้ข้อมูล
มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.15 รองลงมา คือ ระดับปริญญาโท
คิดเป็นร้อยละ 35.53 และระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนนี้ พบว่า ระยะเวลาระหว่าง 1 - 5 ปี
มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.84 รองลงมา คือ 6 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.40

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ

ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ของแต่ละโรงเรียนที่เป็นประชากรในการวิจัย ผู้วิจัยได้จากการศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอนเป็นภาษาอังกฤษ วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาตามกรอบแนวคิดในการวิจัย แล้วนำเสนอข้อมูลโดยเปรียบเทียบข้อมูลการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษสองกลุ่มโรงเรียนระหว่างโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและสังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. การวิเคราะห์หลักสูตรและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการวิเคราะห์หลักสูตรและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร โดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอนเป็นภาษาอังกฤษ และครูไทยที่สอนคู่กับครูต่างชาติ ดำเนินการโดยจัดประชุมสัมมนาครูไทยวิเคราะห์หลักสูตรภาษาไทยที่เป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร วิเคราะห์จุดมุ่งหมายของหลักสูตร และวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อจัดลำดับเนื้อหาตามความเหมาะสมในรายวิชาที่ต้องสอนเป็นภาษาอังกฤษ จากนั้นจึงจัดทำโครงสร้างหลักสูตรเป็นภาษาอังกฤษของสถานศึกษาเอง มีบางโรงเรียนที่ดำเนินการโดยให้บริษัทเอกชนที่จัดส่งครูต่างชาติให้โรงเรียนวิเคราะห์หลักสูตรภาษาไทยที่เป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับโรงเรียน โดยโรงเรียนมีหน้าที่เพียงแค่จัดเตรียมครูไทยที่เข้าสอนคู่กับครูต่างชาติเท่านั้น และโดยส่วนใหญ่ทั้งโรงเรียนที่มีการวิเคราะห์หลักสูตรเองและวิเคราะห์โดยบริษัทเอกชนที่จัดหาครูต่างชาติ มีโครงสร้างหลักสูตรรายวิชาที่สอนเป็นภาษาอังกฤษ ดังนี้

1. วิชาคณิตศาสตร์	สัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง
2. วิชาวิทยาศาสตร์	สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง
3. วิชาสุขศึกษา	สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง
4. วิชาภาษาอังกฤษ	สัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง

“มีการประชุมครูไทยเพื่อวิเคราะห์หลักสูตรโดยยึดหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลัก จากนั้นจึงจัดทำเป็นโครงสร้างหลักสูตรของโรงเรียนส่วนเรื่องหนังสือนั้นโรงเรียนเลือกหนังสือเองโดยดูเนื้อหาให้ตรงกับตัวชี้วัด สำหรับครูต่างชาติ ผู้ประสานงานของบริษัทจะประสานกับครูผู้สอนคนไทยให้เนื้อหาที่สอนตรงกัน”

(รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนพญาไท)

“มีการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง 51 แล้วนำมาจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษาเป็นภาษาไทยโดยเอาวิสัยทัศน์กับเป้าหมายโรงเรียนมาวิเคราะห์ให้สอดคล้องด้วย จากนั้นทางโรงเรียนได้ประสานกับทางบริษัทที่จัดครูต่างชาติให้ บอกว่าทางโรงเรียนต้องการหลักสูตรเป็นแบบไหน”

(รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนอนุบาลวัดปรีดิยาศ)

“วิเคราะห์จากหลักสูตรแกนกลางเป็นหลักเพื่อจัดเป็นโครงสร้างหลักสูตรที่เป็นภาษาอังกฤษ จากนั้นให้ครูเข้ามาปรับเป็นแผน ส่วนครูต่างชาตินั้นทางโรงเรียนจะมีการประสานไปยังบริษัทที่จัดส่งครูมาโดยบอกถึงความต้องการของเนื้อหาในหลักสูตรว่าโรงเรียนต้องการแบบไหน”

(หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนอนุบาลพิบูลเวศม์)

ปัญหาที่พบ คือ ครูผู้สอนชาวไทยส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษเท่าที่ควร ซึ่งทำให้ส่งผลกระทบต่อให้นำหลักสูตรไปใช้

ส่วนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานครได้มีการแปลหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นภาษาไทยเป็นหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อเป็นหลักสูตรให้กับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานครที่มีจัดหลักสูตรตามโครงการนี้ หลังจากนั้น สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร จะมีการจัดประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนทั้งครูไทยและครูต่างชาติ โดยร่วมกันวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดจากหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551 และหลักสูตรที่เป็นภาษาอังกฤษ โดยนำมาจัดเป็นโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และกำหนดเป็นโครงสร้างรายวิชา เพื่อนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดทำแผนการสอน มีโครงสร้างหลักสูตรรายวิชาที่สอนเป็นภาษาอังกฤษ ดังนี้

1. วิชาคณิตศาสตร์ สัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง
2. วิชาวิทยาศาสตร์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง
3. วิชาสุขศึกษา สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง
4. วิชาภาษาอังกฤษ สัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง
5. วิชาศิลปะ สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง

“เป็นนโยบายของสำนักงานศึกษาอยู่แล้วที่ต้องวิเคราะห์หลักสูตร โดยจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการผู้บริหารโรงเรียนทุกฝ่ายร่วมกับคณะครูทั้งครูไทยและครูต่างชาติเพื่อวิเคราะห์ตัวชี้วัดดูว่าครอบคลุมหรือไม่”

(ผู้อำนวยการโรงเรียนสวัสดีวิทยา)

“ทางสำนักจะมีการจัดประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนทั้งครูไทยและครูต่างชาติ โดยร่วมกันวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดจากหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551 และหลักสูตรที่เป็นภาษาอังกฤษ โดยนำมาจัดเป็นโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา”

(รองผู้บริหารฝ่ายวิชาการ โรงเรียนวัดมเหยงคณ์พาราม ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี)

“สำนักการศึกษาจะมีการจัดประชุมครูผู้สอนทั้งครูไทยและครูต่างชาติร่วมกันเพื่อวิเคราะห์ตัวหลักสูตรที่เป็นภาษาอังกฤษจากสำนักทางศึกษาและนำมาปรับกับหลักสูตรแกนกลาง 51 เพื่อนำมาจัดเป็นหลักสูตรสถานศึกษา”

(ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเบญจมบพิตร)

ปัญหาที่พบ คือ ครูผู้สอนชาวไทยส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษเท่าที่ควร ซึ่งทำให้ส่งผลต่อการนำหลักสูตรไปใช้

การวิเคราะห์หลักสูตรและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ นั้นสรุปได้ว่า ทั้งสองกลุ่มโรงเรียนมีการดำเนินการแตกต่างกัน โดยโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่จะดำเนินการวิเคราะห์หลักสูตรและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ ด้วยตนเอง มีบางโรงเรียนที่ให้บริษัทเอกชนที่จัดส่งครูต่างชาติเป็นผู้ดำเนินการ ส่วนโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครนั้น สำนักการศึกษากรุงเทพมหานครจะเป็นผู้ดำเนินการจัดประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนทั้งครูไทยและครูต่างชาติ เพื่อร่วมกันวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดจากหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551 และหลักสูตรที่เป็นภาษาอังกฤษ โดยนำมาจัดเป็นโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และกำหนดเป็นโครงสร้างรายวิชา เพื่อนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดทำแผนการสอน ปัญหาที่พบ คือ ครูผู้สอนชาวไทยของทั้งสองกลุ่มโรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษเท่าที่ควร ซึ่งทำให้ส่งผลต่อการนำหลักสูตรไปใช้

2. การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน

2.1 วิธีการรับสมัครและคัดเลือกครู

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า วิธีการรับสมัครครูไทยส่วนใหญ่จะรับสมัครโดยตรงผ่านทางโรงเรียนและทางเว็บไซต์ของโรงเรียน จากนั้นฝ่ายบริหารตรวจสอบข้อมูลประวัติส่วนตัว และสัมภาษณ์ หรือคัดเลือกครูในโรงเรียนที่สอนอยู่แล้ว ซึ่งได้แก่ ครูบรรจุ และครูอัตราจ้าง โดยคัดตามความสมัครใจของครู ส่วนครูต่างชาติโรงเรียนใช้บริษัทเอกชนที่ชำนาญในการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ โดยโรงเรียนมีส่วนร่วมในการคัดเลือก โดยเกณฑ์ในการคัดเลือกนั้น ครูไทยส่วนใหญ่โรงเรียนคัดเลือกตามวิชาเอก ที่มีความสามารถและมีประสบการณ์ในการสอนเป็นภาษาอังกฤษได้ ส่วนครูต่างชาตินั้นใช้วิธีคัดเลือกบริษัทที่มีความรู้ความชำนาญในการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษให้กับโรงเรียนต่างๆ และระบุคุณสมบัติของครูต่างชาติตรงตามที่ครูสภากำหนด โดยโรงเรียนส่วนใหญ่จะระบุให้เป็นครูเจ้าของภาษา (Native Speakers) หรือชาตินยุโรปที่ต้องผ่านการทดสอบ TOEFL หรือ TOEIC หรือ IELTS ตามเกณฑ์ที่กำหนด และต้องมีใบอนุญาตการสอนจากครูสภา

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาในการรับสมัครและคัดเลือกครูต่างชาติ เนื่องจากใช้บริษัทเอกชนที่ชำนาญในการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ

ส่วนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า การรับสมัครและการคัดเลือกครูต่างชาติทางสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครจะเป็นผู้ดำเนินการ โดยมีวิธีการรับสมัครครูต่างชาติผ่านทางเว็บไซต์ และรับสมัครตรงที่สำนักงานการศึกษา มีเกณฑ์ในการคัดเลือกคุณสมบัติที่สำคัญ คือ เป็น Native Speakers ต้องมีวุฒิทางการศึกษา มีประสบการณ์ในการสอน มีใบอนุญาตการสอนจากครูสภา ถ้าไม่ใช่ Native Speakers ต้องผ่านการทดสอบ TOEFL หรือ TOEIC หรือ IELTS ตามเกณฑ์ที่กำหนด วิธีการคัดเลือกครูต่างชาตินั้นต้องผ่านการสัมภาษณ์ การทดลองสอน และการสอบข้อเขียน และมีกิจกรรมพิเศษ เช่น เข้าค่ายภาษาอังกฤษ หรือกิจกรรมการมีส่วนร่วมต่างๆ เพื่อศึกษาการทำงานร่วมกันระหว่างครูไทยกับครูต่างชาติ ซึ่งครูต่างชาติส่วนใหญ่จะเป็นครูชาติฟิลิปปินส์ ส่วนครูไทยโรงเรียนคัดเลือกครูที่เป็นครูประจำการของโรงเรียนตามอัตรากำลังที่มีอยู่ โดยพิจารณาจากประสบการณ์ในการสอน สามารถสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษได้ดี

“โรงเรียนจัดครูไทยที่มีอยู่ตามอัตรากำลัง เป็นครูประจำชั้นคู่กับครูต่างชาติ ไม่มีการรับสมัครเองโดยตรง ส่วนครูต่างชาตินั้นสำนักงานการศึกษาเป็นผู้รับสมัครและสอบคัดเลือกส่งมาให้โรงเรียน”

(ผู้อำนวยการโรงเรียนสวัสดิวิทยา)

ปัญหาที่พบ คือ ส่วนใหญ่ครูต่างชาติที่ได้มาไม่ใช่เป็นเจ้าของภาษา (Native Speakers) และยังพบว่าครูต่างชาติเปลี่ยนบ่อย เนื่องจากอัตราค่าจ้างและค่าตอบแทนน้อย ครูต่างชาติขาดความเข้าใจในวิธีการจัดการเรียนการสอน และมีปัญหาเรื่องวัฒนธรรมการทำงานในบริบทสังคมไทย บางครั้งเงินเดือนล่าช้าซึ่งเกิดจากระบบเบิกจ่ายจากต้นสังกัดเนื่องจากครูต่างชาติจะได้รับอัตราค่าจ้างจากสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครโดยตรง ทำให้ครูขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน บางครั้งโรงเรียนหรือหน่วยงานศึกษานิเทศก์แก้ปัญหาโดยการสำรองจ่ายไปก่อน

การรับสมัครและคัดเลือกครูเพื่อสอนในหลักสูตรภาษาอังกฤษนั้นสรุปได้ว่า ทั้งสองกลุ่มโรงเรียนมีความแตกต่างกัน โดยโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครจะดำเนินการ รับสมัครเองและคัดเลือกเอง ยกเว้นครูต่างชาติที่ใช้ครูจากบริษัทเอกชนที่จัดหาครูต่างชาติ ทั้งนี้เพื่อความสะดวกและเพื่อลดปัญหาของการหาครูต่างชาติ โดยเกณฑ์ในการคัดเลือกนั้น ครูไทยส่วนใหญ่โรงเรียนคัดเลือกตามวิชาเอก มีความสามารถและมีประสบการณ์ในการสอนเป็นภาษาอังกฤษได้ ส่วนครูต่างชาตินั้นใช้วิธีคัดเลือกบริษัทที่มีความรู้ความชำนาญในการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษให้กับโรงเรียนต่างๆ และระบุคุณสมบัติของครูต่างชาติให้ตรงตามที่ครูสุภาพกำหนด ส่วนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครนั้น สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครจะเป็นผู้ดำเนินการรับสมัครและจัดครูส่งมาให้กับทางโรงเรียนปีละ 1 คน จากปีที่เริ่มจัดหลักสูตรจนครบ 6 ปีการศึกษา ส่วนครูไทยโรงเรียนคัดเลือกครูที่เป็นครูประจำการของโรงเรียนตามอัตรากำลังที่มีอยู่

2.2 การเตรียมบุคลากร

ในการจัดเตรียมบุคลากร พบว่า โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร มีการจัดเตรียมบุคลากร โดยการนัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตร จัดสัมมนาครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตร จัดหาเอกสารประกอบหลักสูตรและวัสดุหลักสูตรให้ครู จัดให้ครูได้เข้าร่วมประชุมปฏิบัติการทำแผนการสอน วางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษตลอดจนการประเมินผล จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ สนับสนุน ส่งเสริมให้ครูได้ฝึกอบรม ศึกษาดูงาน และศึกษาต่อ โดยกิจกรรมดังกล่าวนี้ทางโรงเรียนเองจะเป็นผู้จัด

“มีไปดูงานที่ต่างประเทศ ได้แก่ สิงคโปร์ และญี่ปุ่น โดยไปร่วมกับนักเรียนในโครงการแลกเปลี่ยนนักเรียนระหว่างประเทศ”

(หัวหน้าโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เป็นภาษาอังกฤษ โรงเรียนพญาไท)

ส่วนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครมีการจัดเตรียมบุคลากร โดยสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเป็นผู้ดำเนินการ โดยมีการนัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรตามโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ จัดสัมมนาครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตร จัดหาเอกสารประกอบหลักสูตรและวัสดุหลักสูตรให้ครู จัดให้ครูได้เข้าร่วมประชุมปฏิบัติการทำแผนการสอน วางแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

สอนเป็นภาษาอังกฤษตลอดจนการประเมินผล และเชิญวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ

“ในการเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยส่วนใหญ่สำนักการศึกษากรุงเทพมหานครจะเป็นผู้จัดโครงการและกิจกรรมให้”

(ผู้อำนวยการโรงเรียนสวัสดิวิทยา)

“ในการเตรียมความพร้อมของครูนั้นโดยส่วนใหญ่สำนักการศึกษาจะเป็นผู้จัด โดยมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ปีละ 1 ครั้ง โรงเรียนเองไม่สามารถจัดได้เนื่องจากไม่มีงบประมาณ”

(ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดดอน)

สรุปได้ว่า ในการจัดเตรียมบุคลากรของทั้งสองกลุ่มโรงเรียนนั้นมีความคล้ายคลึงกันในส่วน ของกิจกรรมที่จัด แต่ต่างกันที่ผู้จัด โดยโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยโรงเรียน ส่วนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักการศึกษากรุงเทพมหานครทางสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครจะเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรม ต่าง ๆ ให้โดยจัดภายนอกโรงเรียน

3. การจัดครูเข้าสอน

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้มีส่วนร่วมในการจัดครูเข้าสอน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รอง ผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็น ภาษาอังกฤษ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอนเป็นภาษาอังกฤษ และครูผู้สอน ซึ่งโรงเรียนมีเกณฑ์ ในการจัดครูเข้าสอน คือ การจัดครูไทยจะจัดครูเข้าสอนตามวิชาเอกเป็นหลัก ถ้าหากมีข้อจำกัดจะจัด ครูเข้าสอนตามความสามารถ ประสบการณ์สอน ความสมัครใจ และความถนัด ส่วนครูต่างชาตินั้น โดยส่วนใหญ่โรงเรียนจัดตารางสอนแล้วส่งไปให้บริษัทเอกชนที่จัดส่งครูต่างชาติรับทราบและจัดครู ตามตารางสอน และยังพบว่า โรงเรียนมีการจัดครูเข้าสอนโดยให้ครูต่างชาติสอนคู่กับครูไทย โดยครู ต่างชาติมีหน้าที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนเป็นหลัก ครูไทยจะมีหน้าที่คอยช่วยเหลือ ดูแล นักเรียนที่เรียนไม่ทันหรือไม่เข้าใจ

“โรงเรียนจัดตารางสอนแล้วส่งไปให้กับทางบริษัทตัวแทน โดยครูต่างชาติที่ทางบริษัทจัดให้ จะตรงตามวิชาเอก”

(รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนอนุบาลวัดปรินายก)

“โรงเรียนจัดตารางสอนส่งให้กับทางบริษัทที่เป็นตัวแทนและระบุคุณสมบัติของครูต่างชาติ ที่โรงเรียนต้องการ นั่นคือจบตามวุฒิและวิชาเอกที่จะสอน หรือถ้าไม่ได้ก็ขอให้จัดตามความสามารถ และประสบการณ์”

(ผู้อำนวยการโรงเรียนพญาไท)

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาในการจัดครูเข้าสอน เนื่องจากใช้บริษัทเอกชนที่ชำนาญในการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ

ส่วนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานด้านการจัดครูเข้าสอน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอนเป็นภาษาอังกฤษ และครูผู้สอน โดยจัดครูไทยตามอัตรากำลังที่มีอยู่ ส่วนครูต่างชาติทางสำนักงานการศึกษาจัดส่งมาให้ ปัญหาที่พบคือ ส่วนใหญ่ทั้งครูไทยและครูต่างชาติมีวุฒิการศึกษาไม่ตรงตามวิชาเอก โรงเรียนจึงต้องมีการจัดครูเข้าสอนตามความสามารถ หรือประสบการณ์ในการสอน หรือจัดตามความสมัครใจ และความถนัดของครูผู้สอน โดยสอบถามจากครูผู้สอนเองทั้งครูไทยและครูต่างชาติ และยังพบว่า โรงเรียนมีการจัดครูเข้าสอนโดยให้ครูต่างชาติสอนคู่กับครูไทย โดยครูต่างชาติมีหน้าที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนเป็นหลัก ซึ่งครูไทยจะมีหน้าที่คอยช่วยเหลือดูแลนักเรียนที่เรียนไม่ทันหรือไม่เข้าใจ

“ครูต่างชาติก็จะจัดตามวิชาเอกเป็นหลักเช่นเดียวกับครูไทย แต่โดยส่วนใหญ่แล้วครูต่างชาติที่จัดมาไม่ค่อยมีตรงตามวิชาเอกเท่าไร น้อยมากที่จะตรง”

(ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดดอน)

“เวลาครูต่างชาติสอน ครูไทยอยู่ด้วยตลอดเพื่อช่วยเหลือครูต่างชาติและเด็ก”

(หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนวัดอมรินทราราม)

ปัญหาที่พบ คือ ส่วนใหญ่ทั้งครูไทยและครูต่างชาติมีวุฒิการศึกษาไม่ตรงตามวิชาเอก ทางโรงเรียนจึงต้องมีการจัดครูเข้าสอนตามความสามารถ หรือประสบการณ์ในการสอน หรือจัดตามความสมัครใจ และความถนัดของครูผู้สอน โดยสอบถามจากครูผู้สอนเองทั้งครูไทยและครูต่างชาติ

ในการจัดครูเข้าสอน สรุปได้ว่า ทั้งสองกลุ่มโรงเรียนมีผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอนเป็นภาษาอังกฤษ และครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการจัดครูเข้าสอน และยังพบว่า ทั้งสองกลุ่มโรงเรียนมีการจัดครูเข้าสอนโดยให้ครูต่างชาติสอนคู่กับครูไทย โดยครูต่างชาติมีหน้าที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนเป็นหลัก ครูไทยมีหน้าที่คอยช่วยเหลือ ดูแลนักเรียนที่เรียนไม่ทันหรือไม่เข้าใจ แต่พบว่ามีแตกต่างกันในเรื่องเกณฑ์ในการจัดครูเข้าสอน โดยโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครมีเกณฑ์ในการจัดครูเข้าสอน คือ ครูไทยส่วนใหญ่จะจัดครูเข้าสอนตามวิชาเอกเป็นหลัก ส่วนครูต่างชาตินั้นโดยส่วนใหญ่โรงเรียนจัดตารางสอนแล้วส่งไปให้กับทางบริษัทเอกชนที่จัดส่งครูต่างชาติรับทราบเพื่อจัดครูตามตารางสอน ส่วนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครมีการจัดครูไทยตามอัตรากำลังที่มีอยู่ ส่วนครูต่างชาติสำนักงานการศึกษาจัดส่งมาให้ ส่วนใหญ่ทั้งครูไทยและครูต่างชาติมีวุฒิการศึกษาไม่ตรงตามวิชาเอก ทางโรงเรียนจึงต้อง

มีการจัดครูเข้าสอนตามความสามารถ หรือประสบการณ์ในการสอน หรือจัดตามความสมัครใจ และความถนัดของครูผู้สอน โดยสอบถามจากครูผู้สอนเองทั้งครูไทยและครูต่างชาติ

4. การจัดตารางสอน

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต กรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนได้มีการจัดตารางสอนคาบเรียนละ 60 นาที และได้มีการจัดคาบเรียนสอนเสริมนอกเวลาเรียนเป็นภาษาไทย โดยส่วนใหญ่จะมีการจัดคาบเรียนเพิ่มอีก 60 นาที หลังเลิกเรียน ซึ่งโรงเรียนจะมีการจัดตารางสอนให้กับครูต่างชาติสอนคู่กับครูไทยเป็นจำนวนเฉลี่ย 18 – 20 คาบต่อสัปดาห์

“จัดตารางสอนโดยให้ครูต่างชาติสอนและมีครูไทยกำกับช่วยเหลือ มีการจัดตารางสอนเพิ่มจาก 6 คาบ เป็น 7 คาบ เพื่อสอนเสริมเป็นภาษาไทย เนื่องจากนักเรียนต้องมีการสอบ 2 ชุด คือที่เป็นภาษาอังกฤษโดยข้อสอบมาจากบริษัทตัวแทน และข้อสอบชุดที่เป็นภาษาไทยจากทางโรงเรียนเอง”

(รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนอนุบาลวัดปรีณายก)

“มีการจัดตารางสอนเพิ่มจาก 6 คาบ เป็น 7 คาบ เพื่อสอนเสริมเป็นภาษาไทย”

(หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาในการจัดตารางสอน

ส่วนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนได้มีการจัดตารางสอนคาบเรียนละ 60 นาที และโรงเรียนส่วนใหญ่ได้มีการจัดคาบเรียนสอนเสริมนอกเวลาเรียนเป็นภาษาไทย ซึ่งเป็นการจัดให้เฉพาะกลุ่มนักเรียนที่เรียนไม่ทัน โดยใช้เวลาส่วนใหญ่หลังเลิกเรียน และปิดเทอม โรงเรียนจะมีการจัดตารางสอนให้กับครูต่างชาติสอนคู่กับครูไทยเป็นจำนวนเฉลี่ย 18 – 22 คาบต่อสัปดาห์

“การจัดสอนเสริมนอกเวลาเป็นภาษาไทยจะจัดช่วงปิดเทอม”

(ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดมหรธรรณพาราม ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี)

“การจัดสอนเสริมนอกเวลาเป็นภาษาไทยมีบ้าง ในช่วงเวลาเย็นหลังเลิกเรียนเวลาปกติ จะจัดให้กับกลุ่มนักเรียนที่เรียนไม่ทัน”

(รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนวัดเบญจมบพิตร)

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาในการจัดตารางสอน

สรุปได้ว่า ในการจัดตารางสอนของโรงเรียนทั้งสองกลุ่มโรงเรียนนั้นในภาพรวมเหมือนกัน แต่จะมีความแตกต่างกันในเรื่องของการจัดคาบเรียนสอนเสริมเป็นภาษาไทยโดยโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ จะมีการจัดคาบเรียนเพิ่มอีก 60 นาที หลังเลิกเรียน แต่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร จะมีการจัดให้กับกลุ่มของนักเรียนที่เรียนไม่ทันโดยเฉพาะ โดยใช้เวลาส่วนใหญ่ หลังเลิกเรียน และปิดเทอม ซึ่งจำนวนคาบเรียนที่ครูต่างชาติและครูไทยได้รับนั้นมีความแตกต่างเล็กน้อย โดยโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต กรุงเทพมหานครจะจัดตารางสอนให้กับครูต่างชาติสอนคู่กับครูไทยเป็นจำนวนเฉลี่ย 18 – 20 คาบ ต่อสัปดาห์ ส่วนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครจะจัดตารางสอนให้กับครูต่างชาติสอนคู่กับครูไทยเป็นจำนวนเฉลี่ย 18 – 22 คาบต่อสัปดาห์ ทั้งนี้ เนื่องจากโรงเรียนมีจำนวนครูต่างชาติและครูไทยจำกัด

5. การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต กรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนมีการจัดเตรียมวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน โดยได้มีการสำรวจจำนวนและสภาพของวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่ในโรงเรียน สำรวจความต้องการของครูผู้สอนในการใช้วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน จัดให้มีการซ่อมอุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่ในโรงเรียน และยังได้จัดซื้อ/จัดหา เอกสาร อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนที่ยังขาดแคลน ซึ่งหนังสือเรียนที่เป็นภาษาอังกฤษนั้น หลังจากโรงเรียนได้วิเคราะห์หลักสูตรตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด เพื่อกำหนดเนื้อหาแล้วจึงมีการคัดเลือกหนังสือเรียนที่เป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งพิมพ์ในประเทศสิงคโปร์ โรงเรียนมีการสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดทำเอกสารและสื่อการเรียนการสอน โดยได้มีการอำนวยความสะดวกด้านวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดทำ จัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้ครู จัดประชุมปฏิบัติการเพื่อจัดทำเอกสารและสื่อการเรียนการสอน เพิ่มพูนประสบการณ์แก่ครูผู้สอน โดยให้เข้าอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประกอบการสอนและผลิตสื่อการเรียน จัดหาเอกสาร ตำราต่าง ๆ เกี่ยวกับการผลิตสื่อให้ครูผู้สอนศึกษาค้นคว้า และได้จัดให้มีการศึกษาดูงานในโรงเรียนที่มีความพร้อมในด้านสื่อการเรียนการสอน บางโรงเรียนได้มีการเชิญวิทยากรให้ความรู้เรื่องการผลิต และการใช้สื่อการเรียนการสอน โรงเรียนมีระบบจัดเก็บและการบำรุงรักษาวัสดุ อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน โดยจัดเก็บไว้ในห้องโสตทัศนศึกษาและห้องพัสดุสำหรับสื่อการเรียนการสอนที่ครูผลิตเองนั้นครูผู้สอนจะเป็นผู้จัดเก็บเอง บางโรงเรียนการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ ดูแลรักษา ซ่อมแซม และให้บริการโดยจัดให้มีระบบยืม-คืน ที่สะดวก รวดเร็ว

“สำหรับหนังสือเรียนทางโรงเรียนได้เลือกและจัดซื้อหนังสือที่พิมพ์ในประเทศสิงคโปร์ เนื่องจากเนื้อหามีความใกล้เคียงและสอดคล้องกับเนื้อหาของไทยมากที่สุด”

(หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โรงเรียนอนุบาลวัดปรินายก)

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาในการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

ส่วนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครจะมีการสำรวจจำนวน และสภาพของวัสดุหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่ในแต่ละโรงเรียน สำรวจความต้องการของครูผู้สอนในการใช้วัสดุหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน โดยวิธีการสอบถาม เพื่อจัดส่งวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนให้กับทางโรงเรียนตามความเหมาะสม โดยหนังสือหรือแบบเรียนที่จัดส่งจะพิมพ์ในประเทศสิงคโปร์ โดยผ่านการคัดเลือกจากทาง สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร นอกจากนี้แล้วสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครได้จัดโครงการผลิตสื่อเพื่อส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำเอกสารและสื่อการเรียนการสอนด้วยตนเอง โดยจัดสรรงบประมาณ สนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดทำเอกสาร และสื่อการเรียนการสอน และเพิ่มพูนประสบการณ์ในการผลิตสื่อแก่ครูผู้สอนโดยการจัดอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการจัดทำเอกสาร ประกอบการสอนและผลิตสื่อการเรียน และจัดหาเอกสาร ตำราต่าง ๆ เกี่ยวกับการผลิตสื่อให้ครูผู้สอนศึกษาค้นคว้า โดยโรงเรียนมีระบบจัดเก็บและการบำรุงรักษาวัสดุ อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ไว้ที่ห้องโสตทัศนศึกษาและห้องพัสดุ สำหรับสื่อการเรียนการสอนที่ครูผลิตเองนั้นครูผู้สอนจะเป็นผู้จัดเก็บเอง

“สำนักงานการศึกษาจะเป็นผู้จัดให้ปีละ 1 ครั้ง โดยมีงบประมาณให้สำหรับให้ครูผลิตสื่อขึ้นมา 2 ชิ้น/ปี” “ในการจัดทำสื่อด้านภาษาอังกฤษนั้นสำนักงานการศึกษาจะจัดงบประมาณในการผลิตสื่อ ส่วนครูผู้รับผิดชอบนั้นจะต้องผลิตสื่อภาษาอังกฤษตามความถนัดหรือความสนใจ”

(รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนสวัสดิศึกษา)

ปัญหาที่พบ คือ การดำเนินการจัดส่งวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนมายังโรงเรียนล่าช้า ซึ่งโรงเรียนมีการแก้ปัญหาโดยใช้วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนของเดิมที่มีอยู่ ซึ่งไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน

สรุปได้ว่า ในเรื่องการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนนั้น ทั้งสองกลุ่มโรงเรียนได้มีการจัดเตรียมวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน มีการสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดทำเอกสารและสื่อการเรียนการสอน และมีระบบจัดเก็บและการบำรุงรักษาวัสดุ อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนที่ไม่แตกต่างกัน โดยหนังสือเรียนหรือแบบเรียนที่เป็นภาษาอังกฤษนั้นทั้งสองกลุ่มโรงเรียนจะใช้เป็นของประเทศสิงคโปร์เหมือนกัน จะต่างกันที่ผู้ดำเนินการจัด โดยโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครทางโรงเรียนจะเป็นผู้ดำเนินการเอง ส่วนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ทางสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครจะเป็นผู้สนับสนุนและดำเนินการจัดให้ จึงมักพบปัญหาในเรื่องของการดำเนินการจัดส่งวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนมายังโรงเรียนล่าช้า ซึ่งโรงเรียนมีการแก้ปัญหาโดยใช้วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนของเดิมที่มีอยู่ ซึ่งไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน

6. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดเตรียมอาคารสถานที่ก่อนการใช้หลักสูตร โดยดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียนให้เหมาะสมกับการจัดหลักสูตรภาษาอังกฤษ จัดห้องเรียนโดยมีจำนวนนักเรียนห้องละไม่เกิน 30 คน เป็นห้องปรับอากาศ มีอุปกรณ์การเรียนการสอนพร้อมกว่าห้องเรียนหลักสูตรปกติ เช่น มีเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องโพรเจคเตอร์ เป็นต้น มีห้องปฏิบัติการเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน มีการใช้อาคารเรียน ห้องเรียนร่วมกับหลักสูตรที่สอนเป็นภาษาไทย บางโรงเรียนได้แยกอาคารเรียนของหลักสูตรภาษาอังกฤษโดยเฉพาะ มีการจัดบริการห้องสมุด โดยจัดบริการห้องสมุดโดยใช้ร่วมกับหลักสูตรที่สอนเป็นภาษาไทย

“มีห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องคอมพิวเตอร์โดยจะใช้ร่วมกับหลักสูตรปกติ”

(หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนอนุบาลสามเสน)

“ห้องปฏิบัติการก็จะมี ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องทักษะการเขียน และห้องเรียนรู้ด้วยตนเอง”

(หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนอนุบาลวัดปรินายก)

“สำหรับในห้องเรียนที่สอนเป็นภาษาอังกฤษเองนั้นในแต่ละห้องก็จะมีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ที่ห้องเรียนปกติไม่มี ได้แก่ เครื่องโพรเจคเตอร์ ทีวี คอมพิวเตอร์เพื่อช่วยในการสืบค้นห้องเรียนละ 7 เครื่อง”

(หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนอนุบาลวัดปรินายก)

ส่วนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดเตรียมอาคารสถานที่ก่อนการใช้หลักสูตร โดยดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียนให้เหมาะสมกับการจัดหลักสูตรภาษาอังกฤษ จัดห้องเรียนโดยมีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 30 คน ส่วนใหญ่สภาพห้องเรียนเหมือนกับหลักสูตรที่สอนเป็นภาษาไทย มีห้องปฏิบัติการที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน บางโรงเรียนพบปัญหาในเรื่องของห้องเรียนไม่เพียงพอ จึงไม่สามารถจัดห้องปฏิบัติการเพิ่มเติมได้ เช่น ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา เป็นต้น มีการใช้อาคารเรียน ห้องเรียนร่วมกับหลักสูตรปกติ บางโรงเรียนได้แยกอาคารเรียนของหลักสูตรภาษาอังกฤษโดยเฉพาะ มีการจัดบริการห้องสมุดโดยใช้ร่วมกับหลักสูตรที่สอนเป็นภาษาไทย

ด้านงบประมาณ พบว่า โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร ได้รับงบประมาณในการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ จากการเก็บค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียมจากผู้ปกครอง และเงินนอกงบประมาณในลักษณะเงินบริจาคโดยมีวัตถุประสงค์ โดยเก็บค่าเล่าเรียน 35,000 บาท/ปี สิทธิต่าง ๆ จะเหมือนกับหลักสูตรที่สอนเป็นภาษาไทย ซึ่งโรงเรียนมีวิธีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการบริหารหลักสูตร โดยการแยกบริหารเฉพาะหลักสูตรภาษาอังกฤษ จัดทำแผนงบประมาณโดยให้แต่ละฝ่ายเสนอรายการงบประมาณที่ต้องใช้ และจัดให้มีการติดตาม

และประเมินผลการใช้งบประมาณอย่างเป็นระบบ ผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเตรียมงบประมาณ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้บริหารทุกฝ่าย หัวหน้าโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอนเป็นภาษาอังกฤษ

ส่วนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนได้รับงบประมาณในการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ จากหน่วยงานต้นสังกัด คือ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และเงินนอกงบประมาณในลักษณะเงินบริจาคโดยมีวัตถุประสงค์แต่น้อยมาก ไม่มีการเก็บค่าเล่าเรียน ซึ่งโรงเรียนจัดสรรงบประมาณเพื่อการบริหารหลักสูตรโดยการใช้ร่วมกันทั้งสองหลักสูตร ซึ่งผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดทำแผนการเตรียมงบประมาณ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนโดยจัดทำแผนการใช้งบประมาณส่งให้กับสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเพื่อพิจารณา

สรุปได้ว่า ในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตรของทั้งสองกลุ่มโรงเรียนมีความแตกต่างกันในเรื่องการจัดสภาพห้องเรียน โดยโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครจัดเป็นห้องปรับอากาศ มีอุปกรณ์การเรียนการสอนพร้อมกว่าห้องเรียนหลักสูตรปกติ ส่วนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครส่วนใหญ่จัดสภาพห้องเรียนเหมือนกับหลักสูตรปกติ และพบปัญหาบ้างในเรื่องของจำนวนห้องไม่เพียงพอ ด้านงบประมาณในการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ของทั้งสองกลุ่มโรงเรียน มีที่มาแตกต่างกัน โดยโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครได้รับงบประมาณจากการเก็บค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียมจากผู้ปกครองโดยเก็บค่าเล่าเรียน 35,000 บาท/ปี และเงินนอกงบประมาณในลักษณะเงินบริจาคโดยมีวัตถุประสงค์ โดยการแยกบริหารเฉพาะหลักสูตรภาษาอังกฤษ ส่วนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ได้รับงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดเท่านั้น ไม่มีการเก็บค่าเล่าเรียน และบริหารงบประมาณโดยการใช้ร่วมกันทั้งสองหลักสูตร ซึ่งผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดทำแผนการเตรียมงบประมาณ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนโดยจัดทำแผนการใช้งบประมาณส่งให้กับสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเพื่อพิจารณา

7. การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการนิเทศติดตามและประเมินผล การจัดการสอนในชั้นเรียนของครูผู้สอนโดยหัวหน้าฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ซึ่งครูต่างชาติจะมีการนิเทศเพิ่มโดยผู้ประสานงานจากบริษัทที่จัดส่งมา สัปดาห์ละ 1 ครั้ง มีการประเมินผลการสอนของครู สรุปรายงานผลการเรียนของนักเรียน โดยโรงเรียนมีการนำผลการนิเทศและประเมินผลงานด้านหลักสูตรไปใช้ คือ วางแผนและดำเนินการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง นำผลการวิเคราะห์เพื่อใช้ปรับปรุงแก้ไขพัฒนาการทำงานของครู นำผลความสำเร็จ

ด้านการสอนของครู และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมายกย่องเชิดชูเกียรติและเผยแพร่ โดยการเพิ่มขึ้นเงินเดือน หรือให้เป็นสินขวัญกำลังใจแก่ครู

“บริษัทตัวแทนที่จัดครูต่างชาติมาสอนจะมีการเข้ามานิเทศครูต่างชาติลับตาละ 1 ครั้ง”
(ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลวัดปรีณายก)

“บริษัทตัวแทนที่จัดครูต่างชาติมาสอนจะมีการเข้ามานิเทศครูต่างชาติด้วย หากโรงเรียนไม่พอใจครูต่างชาติไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการสอน การประพฤติตัวที่ไม่เหมาะสม หรืออื่น ๆ ที่ส่งผลไม่ดีต่อนักเรียนหรือโรงเรียน โรงเรียนสามารถที่จะร้องเรียนบริษัทตัวแทนและขอเปลี่ยนครูได้ทันที”
(ผู้อำนวยการโรงเรียนพญาไท)

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาในการนิเทศติดตามและประเมินผล

ส่วนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนมีการนิเทศติดตามและประเมินผล การจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนโดยผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และศึกษานิเทศก์จากสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร การประเมินผลการสอนของครู ศึกษาเอกสาร สรุปรายงานผลของครูผู้สอน และศึกษาเอกสาร สรุปรายงานผลการเรียนของนักเรียน โดยโรงเรียนมีการนำผลการนิเทศและประเมินผลงานด้านหลักสูตรไปใช้ คือ วางแผนและดำเนินการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล อย่างต่อเนื่อง นำผลการวิเคราะห์เพื่อใช้ปรับปรุงแก้ไขพัฒนาการทำงานของครู นำผลความสำเร็จด้านการสอนของครู และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมายกย่องเชิดชูเกียรติและเผยแพร่

ปัญหาที่พบ คือ การนิเทศโดยศึกษานิเทศก์จากสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครมีบทบาทลดลง เนื่องจากจำนวนของโรงเรียนที่จัดหลักสูตรโครงการนี้มีเพิ่มขึ้น ทำให้ศึกษานิเทศก์ต้องรับบทบาทมากขึ้นในการกระจายการนิเทศ

สรุปได้ว่า โรงเรียนทั้งสองกลุ่มโรงเรียนมีการนิเทศการสอนในชั้นเรียน ติดตามและประเมินผล โดยผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ซึ่งครูต่างชาติจะมีการนิเทศเพิ่มโดยผู้ประสานงานจากบริษัทที่จัดส่งมา และศึกษานิเทศก์จากสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งมีการใช้กิจกรรมนิเทศไม่แตกต่างกัน แต่จะต่างกันที่การให้ขวัญและกำลังใจ โดยโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร จะมีการเพิ่มเงินเดือนแก่ครูผู้สอนที่มีการประเมินที่ดีทั้งครูไทยและครูต่างชาติ ส่วนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จะมีการยกย่องเชิดชูเกียรติและเผยแพร่

8. การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร โดยจัดให้มีผู้รับผิดชอบการกำหนดเนื้อหาสาระที่จะประชาสัมพันธ์ให้ถูกต้องชัดเจน จัดให้มีการประชุมชี้แจงบุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครองเกี่ยวกับหลักสูตรตามโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ จัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ จัดให้มีป้ายนิเทศเกี่ยวกับหลักสูตรและประชาสัมพันธ์ลงใน

เว็บไซต์ของโรงเรียน โดยโรงเรียนมีวิธีการรับสมัครและคัดเลือกนักเรียนโดยการสอบคัดเลือก ระยะเวลาที่โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร คือ เปิดภาคเรียน ก่อนปิดภาคเรียนปลายปี และระหว่างปีมีการประชาสัมพันธ์ในเว็บไซต์โรงเรียน

ส่วนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร โดยจัดให้มีผู้รับผิดชอบการกำหนดเนื้อหาสาระที่จะประชาสัมพันธ์ให้ ถูกต้องชัดเจน จัดให้มีการประชุมชี้แจงบุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครองเกี่ยวกับหลักสูตรตามโครงการ จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ จัดให้มีป้ายนิเทศเกี่ยวกับ หลักสูตรและประชาสัมพันธ์ลงในเว็บไซต์ของโรงเรียน โดยในเบื้องต้นทางโรงเรียนได้มีการ ประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองของนักเรียนที่เรียนในหลักสูตรปกติและเรียนอยู่ในระดับปฐมวัย และจัดสอบนักเรียนระดับอนุบาล 3 จากนั้นจึงได้รายงานผลการสอบและสอบถามความสมัครใจ ของผู้ปกครองของนักเรียนที่สอบผ่านเกณฑ์ บางโรงเรียนพบปัญหาในเรื่องของจำนวนการรับสมัคร ของนักเรียนมีมากเกินไปโรงเรียนจะรับได้ การแก้ปัญหา คือ จัดลำดับคะแนนของนักเรียนที่สอบผ่าน เกณฑ์ และตัดลำดับตามจำนวนของนักเรียนที่โรงเรียนมีความสามารถรับได้ คือ 30 คน ระยะเวลาที่ โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร คือ เปิดภาคเรียน ก่อนปิดภาคเรียนปลายปี และระหว่างปี มีการประชาสัมพันธ์ในเว็บไซต์โรงเรียน

สรุปได้ว่า ในการประชาสัมพันธ์หลักสูตรของทั้งสองกลุ่มโรงเรียนไม่แตกต่างกัน โดยส่วน ใหญ่มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร มีผู้รับผิดชอบการประชาสัมพันธ์ จัดให้มีการประชุมชี้แจงบุคลากร ในโรงเรียน ผู้ปกครอง จัดให้มีป้ายนิเทศเกี่ยวกับหลักสูตรและประชาสัมพันธ์ลงในเว็บไซต์ของ โรงเรียน หากแต่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ไม่มีการจัดพิมพ์ เอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับหลักสูตร ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะดำเนินการได้ ส่วนระยะเวลาที่โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร คือ เปิดภาคเรียน ก่อนปิดภาคเรียนปลายปี และระหว่างปีมีการประชาสัมพันธ์ในเว็บไซต์โรงเรียน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) และแบบศึกษาเอกสาร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน และโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดละ 6 คน รวมจำนวน 12 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการโรงเรียนสังกัดละ 6 คน รวมจำนวน 12 คนศึกษานิเทศก์ของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาที่สอนเป็นภาษาอังกฤษของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 54 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 79 คน ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ และศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอในลักษณะการบรรยายเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 80.26 มีอายุระหว่าง 25 – 35 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.21 ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 15.79 เท่ากัน ด้าน

วุฒิทางการศึกษา พบว่า มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.15 และระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน พบว่า ระยะเวลา 1 – 5 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.84

2. การบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

2.1 การวิเคราะห์หลักสูตรและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ

การวิเคราะห์หลักสูตรและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ นั้น พบว่า ทั้งสองกลุ่มโรงเรียนมีการดำเนินการแตกต่างกัน โดยโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่จะดำเนินการวิเคราะห์หลักสูตรและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ ด้วยตนเอง มีบางโรงเรียนที่ให้บริษัทเอกชนที่จัดส่งครูต่างชาติเป็นผู้ดำเนินการ ส่วนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานครนั้น สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานครจะเป็นผู้ดำเนินการจัดประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนทั้งครูไทยและครูต่างชาติ เพื่อร่วมกันวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดจากหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551 และหลักสูตรที่เป็นภาษาอังกฤษ โดยนำมาจัดเป็นโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และกำหนดเป็นโครงสร้างรายวิชา เพื่อนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดทำแผนการสอน ปัญหาที่พบ คือ ครูผู้สอนชาวไทยของทั้งสองกลุ่มโรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษเท่าที่ควร ซึ่งทำให้ส่งผลต่อการนำหลักสูตรไปใช้

2.2 การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน

2.2.1 วิธีการรับสมัครและคัดเลือกครู

การรับสมัครและคัดเลือกครูเพื่อสอนในหลักสูตรภาษาอังกฤษ พบว่า ทั้งสองกลุ่มโรงเรียนมีความแตกต่างกัน โดยโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครจะดำเนินการ รับสมัครเองและคัดเลือกเอง ยกเว้นครูต่างชาติที่ใช้ครูจากบริษัทเอกชนที่จัดหาครูต่างชาติ ทั้งนี้เพื่อความสะดวกและเพื่อลดปัญหาของการหาครูต่างชาติ โดยเกณฑ์ในการคัดเลือคนั้น ครูไทยส่วนใหญ่โรงเรียนคัดเลือกตามวิชาเอกมีความสามารถและมีประสบการณ์ในการสอนเป็นภาษาอังกฤษได้ ส่วนครูต่างชาตินั้นใช้วิธีคัดเลือกบริษัทที่มีความรู้ความชำนาญในการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษให้กับโรงเรียนต่าง ๆ และระบุคุณสมบัติของครูต่างชาติให้ตรงตามที่ครูสภากำหนด ส่วนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด

สำนักการศึกษากรุงเทพมหานครนั้น สำนักการศึกษากรุงเทพมหานครจะเป็นผู้ดำเนินการรับสมัครและจัดครูส่งมาให้กับทางโรงเรียนปีละ 1 คน จากปีที่เริ่มจัดหลักสูตรจนครบ 6 ปีการศึกษา ส่วนครูไทยโรงเรียนคัดเลือกครูที่เป็นครูประจำการของโรงเรียนตามอัตรากำลังที่มีอยู่

2.2.2 การเตรียมบุคลากร

พบว่า ในการจัดเตรียมบุคลากรของทั้งสองกลุ่มโรงเรียนนั้นมีความคล้ายคลึงกันในส่วนของกิจกรรมที่จัด แต่ต่างกันที่ผู้จัด โดยโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยโรงเรียน ส่วนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครทางสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครจะเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้โดยจัดภายนอกโรงเรียน

2.3 การจัดครูเข้าสอน

ในการจัดครูเข้าสอน พบว่า ทั้งสองกลุ่มโรงเรียนมีผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เป็นภาษาอังกฤษ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอนเป็นภาษาอังกฤษ และครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการจัดครูเข้าสอน และยังพบว่า ทั้งสองกลุ่มโรงเรียนมีการจัดครูเข้าสอนโดยให้ครูต่างชาติสอน คู่กับครูไทย โดยครูต่างชาติมีหน้าที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนเป็นหลัก ครูไทยมีหน้าที่คอยช่วยเหลือ ดูแลนักเรียนที่เรียนไม่ทันหรือไม่เข้าใจ แต่พบว่ามีความแตกต่างกันในเรื่องเกณฑ์ในการจัดครูเข้าสอน โดยโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานครมีเกณฑ์ในการจัดครูเข้าสอน คือ ครูไทยส่วนใหญ่จะจัดครูเข้าสอนตามวิชาเอกเป็นหลัก ส่วนครูต่างชาตินั้นโดยส่วนใหญ่โรงเรียนจัดตารางสอนแล้วส่งไปให้กับทางบริษัทเอกชนที่จัดส่งครูต่างชาติรับทราบเพื่อจัดครูตามตารางสอน ส่วนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานครมีการจัดครูไทยตามอัตรากำลังที่มีอยู่ ส่วนครูต่างชาติสำนักการศึกษาจัดส่งมาให้ ส่วนใหญ่ทั้งครูไทยและครูต่างชาติมีวุฒิการศึกษาไม่ตรงตามวิชาเอก ทางโรงเรียนจึงต้องมีการจัดครูเข้าสอนตามความสามารถ หรือประสบการณ์ในการสอน หรือจัดตามความสมัครใจ และความถนัดของครูผู้สอน โดยสอบถามจากครูผู้สอนเองทั้งครูไทยและครูต่างชาติ

2.4 การจัดตารางสอน

พบว่า ในการจัดตารางสอนของโรงเรียนทั้งสองกลุ่มโรงเรียนนั้นในภาพรวมเหมือนกัน แต่จะมีความแตกต่างกันในเรื่องของการจัดคาบเรียนสอนเสริมเป็นภาษาไทยโดยโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่จะมีการจัดคาบเรียนเพิ่มอีก 60 นาที หลังเลิกเรียน แต่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร จะมีการจัดให้กับกลุ่มของนักเรียนที่เรียนไม่ทันโดยเฉพาะ โดยใช้เวลาส่วนใหญ่

หลังเลิกเรียน และปิดเทอม ซึ่งจำนวนคาบเรียนที่ครูต่างชาติและครูไทยได้รับนั้นมีความแตกต่างเล็กน้อย โดยโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครจะจัดตารางสอนให้กับครูต่างชาติสอนคู่กับครูไทยเป็นจำนวนเฉลี่ย 18 – 20 คาบต่อสัปดาห์ ส่วนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครจะจัดตารางสอนให้กับครูต่างชาติสอนคู่กับครูไทยเป็นจำนวนเฉลี่ย 18 – 22 คาบต่อสัปดาห์ ทั้งนี้ เนื่องจากโรงเรียนมีจำนวนครูต่างชาติและครูไทยจำกัด

2.5 การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

พบว่า ในเรื่องการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนนั้นทั้งสองกลุ่มโรงเรียนได้มีการจัดเตรียมวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน มีการสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดทำเอกสารและสื่อการเรียนการสอน และมีระบบจัดเก็บและการบำรุงรักษาวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนที่ไม่แตกต่างกัน โดยหนังสือเรียนหรือแบบเรียนที่เป็นภาษาอังกฤษนั้นทั้งสองกลุ่มโรงเรียนจะใช้เป็นหนังสือหรือแบบเรียนที่จัดพิมพ์ในประเทศสิงคโปร์เหมือนกัน จะต่างกันที่ผู้ดำเนินการจัด โดยโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครทางโรงเรียนจะเป็นผู้ดำเนินการเอง ส่วนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ทางสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครจะเป็นผู้สนับสนุนและดำเนินการจัดให้ จึงมักพบปัญหาในเรื่องของการดำเนินการจัดส่งวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนมายังโรงเรียนล่าช้า ซึ่งโรงเรียนมีการแก้ปัญหาโดยใช้วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนของเดิมที่มีอยู่ซึ่งไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน

2.6 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร

พบว่า ในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตรของทั้งสองกลุ่มโรงเรียนมีความแตกต่างกันในเรื่องการจัดสภาพห้องเรียน โดยโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครจัดเป็นห้องปรับอากาศ มีอุปกรณ์การเรียนการสอนพร้อมกว่าห้องเรียนหลักสูตรปกติ ส่วนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครส่วนใหญ่จัดสภาพห้องเรียนเหมือนกับหลักสูตรปกติ และพบปัญหาบ้างในเรื่องของจำนวนห้องไม่เพียงพอ ด้านงบประมาณในการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ของทั้งสองกลุ่มโรงเรียน มีที่มาแตกต่างกัน โดยโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครได้รับงบประมาณจากการเก็บค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียมจากผู้ปกครองโดยเก็บค่าเล่าเรียน 35,000 บาท/ปี และเงินนอกงบประมาณในลักษณะเงินบริจาคโดยมีวัตถุประสงค์ โดยการแยกบริหารเฉพาะหลักสูตรภาษาอังกฤษ ส่วนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครได้รับงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดเท่านั้น ไม่มีการเก็บค่าเล่าเรียน และบริหารงบประมาณโดยการใช้ร่วมกันทั้งสองหลักสูตร ซึ่งผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดทำแผนการเตรียมงบประมาณ

คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนโดยจัดทำแผนการใช้งบประมาณส่งให้กับสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อพิจารณา

2.7 การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

พบว่า โรงเรียนทั้งสองกลุ่มโรงเรียนมีการนิเทศการสอนในชั้นเรียน ติดตามและประเมินผล โดยผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ซึ่งครูต่างชาติจะมีการนิเทศเพิ่มโดยผู้ประสานงานจากบริษัทที่จัดส่งมา และศึกษานิเทศก์จากสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งมีการใช้กิจกรรมนิเทศไม่แตกต่างกัน แต่จะต่างกันที่การให้ขวัญและกำลังใจ โดยโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร จะมีการเพิ่มเงินเดือนแก่ครูผู้สอนที่มีการประเมินที่ดีทั้งครูไทยและครูต่างชาติ ส่วนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จะมีการยกย่องเชิดชูเกียรติและเผยแพร่

2.8 การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน

พบว่า ในการประชาสัมพันธ์หลักสูตรของทั้งสองกลุ่มโรงเรียนไม่แตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร มีผู้รับผิดชอบการประชาสัมพันธ์ จัดให้มีการประชุมชี้แจงบุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง จัดให้มีป้ายนิเทศเกี่ยวกับหลักสูตรและประชาสัมพันธ์ลงในเว็บไซต์ของโรงเรียน หากแต่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ไม่มีการจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับหลักสูตร ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะดำเนินการได้ ส่วนระยะเวลาที่โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร คือ เปิดภาคเรียน ก่อนปิดภาคเรียนปลายปี และระหว่างปีมีการประชาสัมพันธ์ในเว็บไซต์โรงเรียน

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหาและเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เนื่องจากการจัดการศึกษาดังกล่าวที่จัดขึ้นมาโดยหน่วยงานต้นสังกัดต่างกันแต่มีการใช้หลักสูตรจากกระทรวงศึกษาธิการเหมือนกัน พบว่าทั้งสองกลุ่มโรงเรียนมีการดำเนินการตามขอบเขตเนื้อหาที่ผู้วิจัยศึกษาโดยภาพรวมมีความเหมือนและความต่าง ดังนี้

1. ความเหมือนของการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร มี 5 ข้อ ดังนี้

- 1.1 การวิเคราะห์หลักสูตรและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ
- 1.2 การจัดครูเข้าสอน โดยโรงเรียนทั้งสองกลุ่มมีการดำเนินการเหมือนกัน คือ จัดให้ครูไทยสอนคู่กับครูต่างชาติ
- 1.3 การจัดตารางสอน
- 1.4 การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
- 1.5 การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน
2. ความแตกต่างของการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร มี 3 ข้อ ดังนี้
 - 2.1 การเตรียมบุคลากร
 - 2.2 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร
 - 2.3 การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยสนใจประเด็นที่มีความแตกต่างในการบริหารหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย 3 ประเด็น ได้แก่ การเตรียมบุคลากร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร และการนิเทศ ติดตามและประเมินผล โดยนำผลการวิจัยมาอภิปรายได้ดังนี้

1. การเตรียมบุคลากร

ในการดำเนินการจัดหาครูต่างชาติเพื่อสอนในหลักสูตรภาษาอังกฤษนั้น โรงเรียนทั้งสองกลุ่มมีการดำเนินการแตกต่างกันอย่างชัดเจน การรับสมัครและคัดเลือกครู พบว่า โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร จะดำเนินการรับสมัครและคัดเลือกครูชาวไทยที่สอนคู่กับครูชาวต่างชาติเอง ยกเว้นครูต่างชาติที่ใช้ครูจากบริษัทเอกชนที่จัดหาครูต่างชาติ ทั้งนี้เพื่อความสะดวกและเพื่อลดปัญหาของการหาครูต่างชาติ โดยเกณฑ์ในการคัดเลือกนั้น ครูไทยส่วนใหญ่โรงเรียนคัดเลือกตามวิชาเอก มีความสามารถและมีประสบการณ์ในการสอนเป็นภาษาอังกฤษได้ ส่วนครูต่างชาตินั้นใช้วิธีคัดเลือกบริษัทที่มีความรู้ความชำนาญในการจัดการเรียนรู้อังกฤษให้กับโรงเรียนต่างๆ และระบุคุณสมบัติของครูต่างชาติให้ตรงตามที่ครูสภากำหนด โดยโรงเรียนส่วนใหญ่จะระบุให้เป็นครูเจ้าของภาษา (Native Speakers) หรือชาตินิโอรปที่ต้องผ่านการทดสอบ TOEFL หรือ TOEIC หรือ IELTS ที่กำหนด แต่ต้องไม่ใช่ครูชาติ

ฟิลิปปินส์ ส่วนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครนั้น ครูต่างชาติทางสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครจะเป็นผู้ดำเนินการรับสมัครและจัดครูส่งมาให้กับทางโรงเรียน ส่วนครูไทยโรงเรียนคัดเลือกครูที่เป็นครูประจำการของโรงเรียนตามอัตราค่าจ้างที่มีอยู่ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครใช้วิธีการรับครูต่างชาติโดยผ่านบริษัทเอกชนที่จัดหาครูนั้นจะช่วยลดปัญหาในเรื่องของการขาดครู หรือครูต่างชาติหยุดกะทันหันได้ ซึ่งเมื่อเกิดปัญหาดังกล่าว ทางบริษัทจะจัดครูแทนได้ทันที และโรงเรียนจะได้ครูต่างชาติที่ตรงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งหากโรงเรียนมีการรับครูต่างชาติเองอาจจะประสบปัญหา การเข้า-ออกสูง มีการไม่ปฏิบัติตามสัญญาจ้าง เรียกค่าจ้างสูง และมักย้ายไปโรงเรียนที่ให้ค่าจ้างสูงกว่า ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เสาวภา จันทรสงค์ (2547) ที่พบปัญหาในลักษณะดังกล่าว เนื่องจากโรงเรียนรัฐบาลจำเป็นต้องปฏิบัติตามระเบียบการจ้าง ค่าตอบแทนของกรมบัญชีกลาง ทำให้ไม่สามารถจ่ายค่าจ้างได้มากพอ และเกิดปัญหาการถูกซื้อตัวครูต่างชาติจากโรงเรียนรัฐบาลไปสอนในโรงเรียนเอกชนที่สามารถจ่ายค่าตอบแทนได้มากกว่า ทำให้เกิดปัญหาการโยกย้ายเปลี่ยนแปลงครูผู้สอนบ่อยและทำให้ขาดความต่อเนื่องในการจัดการเรียน การสอน และด้านโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีความเห็นว่า สำนักงานศึกษาควรจะให้โอกาสแก่โรงเรียนในการได้พิจารณาเลือกรับครูทั้งครูไทยและครูต่างชาติ และจัดส่งหรือเพิ่มจำนวนครูไทยและครูต่างชาติให้กับโรงเรียนที่ขาดครู หากมีความเป็นไปได้ควรจะจัดส่งครูทันทีเมื่อโรงเรียนขาดครู ดังนั้นการที่โรงเรียนที่สอนเป็นภาษาอังกฤษทำการคัดเลือกให้ได้ครูต่างชาติที่มีความรู้ความสามารถนั้นจึงเป็นเรื่องสำคัญ จึงควรมีวิธีที่สรรหาครูต่างชาติที่หลากหลาย ดังที่ อัญชลี เกษสุริยงค์ (2546) ได้กล่าวว่า การสรรหาครูต่างชาติที่มีความสามารถจัดการเรียน การสอนในโรงเรียนที่สอนเป็นภาษาอังกฤษเป็นเรื่องที่เป็นปัญหาสำหรับหลายโรงเรียน ดังนั้น การสรรหา การจัดสวัสดิการสำหรับครูต่างชาติจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง และผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครประสบปัญหาเกี่ยวกับครูต่างชาติ คือ ครูต่างชาติที่ได้มาไม่ใช่เป็นเจ้าของภาษา (Native Speakers) และผลการวิจัยยังพบว่า ครูต่างชาติเปลี่ยนบ่อย เนื่องจากอัตราค่าจ้างและค่าตอบแทนน้อย ครูต่างชาติขาดความเข้าใจใน วิธีการจัดการเรียนการสอน และมีปัญหาเรื่องวัฒนธรรมการทำงานในบริบทสังคมไทย ผู้วิจัยมีความเห็นว่า หน่วยงานต้นสังกัดหรือโรงเรียนควรมีการจัดประชุมชี้แจงให้ครูต่างชาติได้รับ ทราบถึงรายละเอียดของอัตราค่าจ้างและค่าตอบแทนที่จะได้รับตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ก่อนที่จะดำเนินการจ้าง นอกจากนี้แล้วทางโรงเรียนอาจจะมีสวัสดิการเพิ่มเติมในด้านอื่น ๆ บ้างตามสมควร หน่วยงานต้นสังกัดหรือโรงเรียนอาจจะมีส่งไปฝึกอบรมจากสถาบันภาษาเพิ่มเติม

2. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร

พบว่า ในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตรของทั้งสองกลุ่ม โรงเรียนมีความแตกต่างกันในเรื่องการจัดสภาพห้องเรียน โดยโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครจัดเป็นห้องปรับอากาศ มีอุปกรณ์ การเรียนการสอนพร้อมกว่าห้องเรียนหลักสูตรปกติ ส่วนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานศึกษา

กรุงเทพมหานครส่วนใหญ่จัดสภาพห้องเรียนเหมือนกับหลักสูตรปกติ และพบปัญหาบ้างในเรื่องของจำนวนห้องไม่เพียงพอ ด้านงบประมาณในการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ของทั้งสองกลุ่มโรงเรียน มีที่มาแตกต่างกัน โดยโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร ได้รับงบประมาณจากการเก็บค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียมจากผู้ปกครองโดยเก็บค่าเล่าเรียน 35,000 บาท/ปี และเงินนอกงบประมาณในลักษณะเงินบริจาคโดยมีวัตถุประสงค์ โดยการแยกบริหารเฉพาะหลักสูตรภาษาอังกฤษ ส่วนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้รับงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดเท่านั้น ไม่มีการเก็บค่าเล่าเรียน และบริหารงบประมาณโดยการใช้ร่วมกันทั้งสองหลักสูตร ผู้วิจัยมีความเห็นว่า โรงเรียนทั้งสองกลุ่มมีการดำเนินการที่เหมาะสมตามศักยภาพของโรงเรียน เนื่องจากด้วยปัจจัยด้านงบประมาณของทั้งสองกลุ่มโรงเรียนซึ่งมีความต่างอย่างชัดเจน เรื่องของสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียนจึงมีความแตกต่างกัน ในการจัดหลักสูตรในโรงเรียนสองภาษาต้องจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย โดยเฉพาะสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างหลากหลายและเพียงพอ ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน รวมถึงการจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้เป็นภาษาอังกฤษ และควรจัดให้มีห้องสมุด ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์เป็นสัดส่วนโดยเฉพาะ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ซึ่งสอดคล้องกับ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554) ที่ได้กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพราะการเรียนรู้ของเด็กไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนก็จะเป็นส่วนช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้

ด้านงบประมาณเป็นข้อค้นพบที่น่าสนใจมาก โดยโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครได้รับงบประมาณในการบริหารหลักสูตรของโครงการนี้จากการเก็บค่าเล่าเรียน 35,000 บาท/ปี และเงินบริจาคโดยมีวัตถุประสงค์ มีการบริหารงบประมาณโดยการแยกบริหารจากหลักสูตรปกติ และโรงเรียนมีอำนาจในการบริหาร และจัดสรรงบประมาณภายในโรงเรียน ซึ่งนักเรียนที่จะเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนสังกัดนี้จะต้องเป็นผู้ที่มีศักยภาพด้านการเรียน และต้องมาจากครอบครัวที่มีฐานะทางการเงินที่สามารถสนับสนุนได้ โดยหากนักเรียนที่มีศักยภาพด้านการเรียน แต่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางการเงินที่ไม่สามารถสนับสนุนได้ จะไม่มีโอกาสเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนสังกัดนี้ ส่วนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครจัดโครงการนี้ขึ้นมาโดยได้รับงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดเท่านั้น ไม่มีการเก็บค่าเล่าเรียน และบริหารงบประมาณโดยการใช้ร่วมกันทั้งสองหลักสูตร ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า เป็นการเปิดโอกาสให้กับนักเรียนที่ด้อยโอกาสทางฐานะการเงิน แต่มีศักยภาพในการเรียนหลักสูตรนี้ โดยมีอุดมการณ์ที่ชัดเจนว่าต้องการให้เด็กทุกคนที่มีศักยภาพด้านการเรียนได้มีโอกาสเข้าเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ อย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2546) ที่ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในภาษาอังกฤษ และเป็นการตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองและเพื่อเป็นการยกระดับการศึกษาในประเทศไทย และเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กไทยได้เพิ่มพูนทักษะภาษาอังกฤษอีกทางหนึ่ง และ

ผลการวิจัย พบว่า ในการบริหารหลักสูตรตามโครงการนี้ ทั้งสองกลุ่มโรงเรียนมีการดำเนินการตามกระบวนการบริหารหลักสูตรที่ควรจะดำเนินการเหมือนกัน อาจจะมีแตกต่างกันบ้าง ทั้งนี้เนื่องจากศักยภาพในด้านงบประมาณ

3. การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

พบว่า โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานครมีการดำเนินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรภายในโรงเรียน โดยเน้นการนิเทศการสอน ซึ่งครูต่างชาติจะมีการนิเทศการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญจากบริษัทเอกชน ที่จัดส่งมา แต่การนิเทศจากหน่วยงานภายนอกมีน้อย ส่วนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครมีการดำเนินการนิเทศทั้งภายในและได้รับการนิเทศจากหน่วยงานต้นสังกัด ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การดำเนินการนิเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีผู้เชี่ยวชาญจากบริษัทเอกชนมานิเทศมีข้อดีคือ หากประสบปัญหาใดที่เกี่ยวกับครูต่างชาติ โรงเรียนสามารถแจ้งกับบริษัทเพื่อแก้ไขปัญหาหรือเปลี่ยนครูต่างชาติได้ ข้อเสีย คือ หากประสบปัญหาอันเนื่องมาจากบริษัทหรือครูต่างชาติประสบปัญหา โรงเรียนอาจไม่สามารถแก้ปัญหาได้ทันที เนื่องจาก โรงเรียนไม่ได้ดำเนินการเอง อาจขาดข้อมูลในการนิเทศติดตาม หรือประเมินผลได้ ซึ่งผลการประเมินจะนำไปเป็นขวัญและกำลังใจ โดยการเพิ่มอัตราเงินเดือนแก่ครูผู้สอนทั้งครูชาวไทยและต่างชาติที่มีการประเมินที่ดี ส่วนการดำเนินการนิเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร มีข้อดี คือ เมื่อโรงเรียนหรือครูต่างชาติประสบปัญหาใด ๆ ก็ตาม หน่วยงานต้นสังกัดสามารถเข้ามาช่วยเหลือได้ทันที

สำหรับการดำเนินการนิเทศในโรงเรียนที่จัดการนิเทศโดยบริษัทเอกชนควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจทางด้านการนิเทศด้วย เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถทำการนิเทศกันเองได้ และผลการวิจัยยังพบว่า โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครประสบปัญหาในเรื่องของการนิเทศโดยศึกษานิเทศก์จากสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครมีบทบาทลดลง เนื่องจากจำนวนของโรงเรียนที่จัดหลักสูตรโครงการนี้มีเพิ่มขึ้น ทำให้ศึกษานิเทศก์ต้องรับบทบาทมากขึ้นในการกระจายการนิเทศ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าหน่วยงานต้นสังกัดหรือโรงเรียนควรจัดให้ครูผู้สอนมีการนิเทศกันเอง พยายามทำให้ครูผู้สอนตระหนักในการทำการนิเทศ มองว่าการนิเทศเป็นการช่วยเหลือครูผู้สอนเพื่อพัฒนาการสอนและวิชาชีพของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ วัชรรา เล่าเรียนดี (2550) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศแบบร่วมมือพัฒนาวิชาชีพเป็นกระบวนการนิเทศที่ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุงความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพของตนเอง ซึ่งบางครั้งอาจเรียกว่า Peer Supervision จะเป็นการช่วยให้ครูผู้สอนสามารถพัฒนาตนเองได้โดยไม่ต้องรอรับการนิเทศจากบริษัทหรือหน่วยงานภายนอก โดยปกติจะมีการสังเกตการณ์สอนกันและกันในห้องเรียน และเปลี่ยนกันให้ข้อมูลย้อนกลับจากการสังเกตการสอนร่วมกัน และอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ซึ่ง กนกกร ฉัตรหิรัญเลิศ (2546) ได้กล่าวว่า การนิเทศติดตามและการประเมินผลเป็นขั้นตอนที่ทำให้ทราบว่าการปฏิบัติงานนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ และมีปัญหาใดเกิดขึ้น ซึ่ง

ถ้าผลการประเมินพบว่า การนิเทศไม่ตอบสนอง ผู้นิเทศก็จะได้ระดมความคิด แสวงหาวิธีในการนิเทศ เพื่อให้ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครควรมีการเปิดโอกาสให้นักเรียนที่ด้อยโอกาสทางฐานะการเงินแต่มีศักยภาพในการเรียนตามโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ
2. หน่วยงานต้นสังกัดหรือโรงเรียนที่มีการจัดหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษควรมีการเพิ่มนโยบายที่ส่งเสริมให้มีการพัฒนาและฝึกทักษะด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษให้แก่ครูชาวไทยที่สอนเป็นภาษาอังกฤษในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ
3. สำหรับโรงเรียนที่กำลังจะมีการดำเนินการจัดหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในอนาคตควรมีการเตรียมความพร้อมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคนในโครงการดังกล่าว โดยการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านทักษะภาษาอังกฤษ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการประเมินผลการใช้หลักสูตรทั้งระบบของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร
2. ควรมีการศึกษาแนวทางการดำเนินงานวิชาการโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนทั้งสองสังกัด

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กนกกร ฉัตรหิรัญเลิศ. "การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนในกรุงเทพมหานครที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา." จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย., 2546.

กมล ภู่งประเสริฐ. การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: เสริมสิน พรี่ เพลส ซิสเต็ม, 2545.

กระทรวงศึกษาธิการ. การศึกษาสภาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มุ่งเน้นทักษะการสื่อสารตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ: อีสันเพลส, 2539.

ฉวีวรรณ เศวตมาลย์. การพัฒนาหลักสูตรคณิตศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, 2545.

ดำรงค์ เหมือนประสาธ. "การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนนาร่อง และโรงเรียนศรีอ้อย่า สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเขตการศึกษา6 กรุงเทพมหานคร." มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546.

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล และคณะ. หลักสูตรสถานศึกษา. . กรุงเทพมหานคร ภาพพิมพ์., 2545.

นพเก้า ณ พัทลุง. การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ. . สงขลา: เทมการพิมพ์., 2550.

นิตยา เปลื้องนุช. การบริหารหลักสูตร. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2554.

บุญชม ศรีสะอาด. การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร. . กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, 2546.

บุญเลี้ยง หุมทอง. การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย., 2553.

พิทักษ์ แก้วในเมฆ. "ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน." มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ., 2550.

ภัทรา สุขนิคม. "การศึกษาบทบาทในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1." มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา., 2548.

ศัพท์บัญญัติราชบัณฑิตยสถาน. .

รุจิรี ภูสาระ. การพัฒนาหลักสูตร : ตามแนวปฏิรูปการศึกษา. . พิมพ์ครั้งที่ 3 ed. กรุงเทพมหานคร: บึก
พอยท์., 2551.

รุจิรี ภูสาระ และจันทรานี สงวนนาม. การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา. . กรุงเทพมหานคร: บึก พอยท์
, 2545.

วัชรรา เล่าเรียนดี. การนิเทศการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3 ed. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร, 2550.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2542. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค, 2545.

วันเพ็ญ สุขเกษม. "การศึกษาปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา." มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครราชสีมา., 2547.

วิชัย วงษ์ใหญ่. การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา. . พิมพ์ครั้งที่ 2 ed. กรุงเทพมหานคร: อาร์ แอนด์
ปรินท์., 2554.

วีรนุช ปิณฑวนิช. "“ร.ร. สองภาษา” ปัญหาที่รอกการแก้ไข." วารสารสานปฏิรูปมูลนิธิสตรศึกษาดีวงศ์ 72
(เมษายน) : 1-2 : 14-19., (2547).

ศิริพร จุราเพชร. "การบริหารหลักสูตรของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
เชียงใหม่ เขต 3." มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง., 2548.

การจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ.

- สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ, 2554.
- สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา. แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ. , 2548.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด., 2553.
- สิทธิ์ จิตต์นิลวงค์. "การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนสองภาษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร." จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. , 2552.
- สุชาติดา เปลี่ยนสุภาพ. ทำเนียบโรงเรียนนานาชาติ และสองภาษา. . กรุงเทพมหานคร: ปิเค อินเทอร์เน็ตปรี้น. , 2546.
- สุทธนู ศรีไสย์. การจัดการและการวางแผนพัฒนาหลักสูตร. . พิมพ์ครั้งที่ 5 ed. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย., 2551.
- สุนัย ภูพันธ์. แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร. . เชียงใหม่ สำนักพิมพ์ The knowledge Center., 2546.
- สุริรัตน์ คำฝอย. "ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนครนายก." มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ., 2549.
- เสาวภา จันทรสงค์. "การดำเนินงานการจัดหลักสูตร English Program ในโรงเรียนสองภาษา ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ." จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. , 2547.
- อเนก อัครคีเดช. "การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2." มหาวิทยาลัยศิลปากร., 2549.
- อรพิน ไชยโวหาร. "สภาพการบริหารจัดการตามหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1. ." มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง., 2549.

อัชชลี เกษสุริยงค์. แนวทางการดำเนินงานโครงการโรงเรียนสองภาษา. , 2546.

ภาษาอังกฤษ

G., Norman J. *Initial Teacher Education Policies and Progress*. London , University of London.: Institute of Education, University of London, 1990.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

รายการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รายการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

1. อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา อาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีรักษ์ มีแจ่ม อาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
3. อาจารย์ กฤติกา ปานสีทอง หัวหน้าโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ โรงเรียนเซนโยเซฟคอนเวนต์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานหลักสูตรและการจัดการเรียนฯ ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โทร.82681-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/56-

วันที่ 30 ตุลาคม 2556

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา

ด้วย นางชวีตา มะขามทอง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุตรุ่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.จุฑารัตน์ วิบูลผล)

รองคณบดี

ที่ ศธ 0512.6(2771)/56-

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

30 ตุลาคม 2556

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีรักษ์ มีแจ้ง
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางชวีตา มะขามทอง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ ภาควิชานิติศาสตร์ การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุตรุ่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

(อาจารย์ ดร.จุฑารัตน์ วิบูลผล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/56-

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

30 ตุลาคม 2556

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย
เรียน อาจารย์ กฤติกา ปานสีทอง
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางชวีตา มะขามทอง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ภาควิชาภาษาไทย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุดรุ่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

(อาจารย์ ดร.จุฑารัตน์ วิบูลผล)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ที่ ศธ 0512.6 (2771)/57-

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

24 มกราคม 2557

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลวัดปรีณายก
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางชวีตา มะขามทอง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัย วิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบ การบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุดรุ่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอ เก็บข้อมูลวิจัยด้วยแบบสัมภาษณ์ กับผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้า โครงการภาษาอังกฤษ/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานใน รายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัย ดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.จุฑารัตน์ วิบูลผล)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6 (2771)/57-

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

24 มกราคม 2557

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสามเสน
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางชวีตา มะขามทอง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัย วิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบ การบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุดรุ่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอ เก็บข้อมูลวิจัยด้วยแบบสัมภาษณ์ กับผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้า โครงการภาษาอังกฤษ/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานใน รายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัย ดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.จุฑารัตน์ วิบูลผล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6 (2771)/57-

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

24 มกราคม 2557

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางชวีตา มะขามทอง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัย วิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบ การบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุดรุ่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอ เก็บข้อมูลวิจัยด้วยแบบสัมภาษณ์ กับผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้า โครงการภาษาอังกฤษ/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานใน รายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัย ดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.จุฑารัตน์ วิบูลผล)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6 (2771)/57-

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

24 มกราคม 2557

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลพิบูลเวศม์
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางชวีตา มะขามทอง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัย วิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบ การบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุตรุ่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอ เก็บข้อมูลวิจัยด้วยแบบสัมภาษณ์ กับผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้า โครงการภาษาอังกฤษ/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานใน รายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัย ดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.จุฑารัตน์ วิบูลผล)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6 (2771)/57-

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

24 มกราคม 2557

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพญาไท

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางชูวิตา มะขามทอง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบ การบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุดรุ่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลวิจัยด้วยแบบสัมภาษณ์ กับผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าโครงการภาษาอังกฤษ/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.จุฑารัตน์ วิบูลผล)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6 (2771)/57-

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

24 มกราคม 2557

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดอมรินทราราม
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางชวีตา มะขามทอง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัย วิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบ การบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุดรุ่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอ เก็บข้อมูลวิจัยด้วยแบบสัมภาษณ์ กับผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้า โครงการภาษาอังกฤษ/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานใน รายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัย ดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.จุฑารัตน์ วิบูลผล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6 (2771)/57-

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

24 มกราคม 2557

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเบญจมบพิตร
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางชวีตา มะขามทอง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัย วิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบ การบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุดรุ่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอ เก็บข้อมูลวิจัยด้วยแบบสัมภาษณ์ กับผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้า โครงการภาษาอังกฤษ/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานใน รายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัย ดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.จุฑารัตน์ วิบูลผล)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6 (2771)/57-

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

24 มกราคม 2557

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดมทรธรณพาราม ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางชวีตา มะขามทอง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบ การบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุธรรง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลวิจัยด้วยแบบสัมภาษณ์ กับผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าโครงการภาษาอังกฤษ/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.จุฑารัตน์ วิบูลผล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6 (2771)/57-

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

24 มกราคม 2557

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสวัสดิศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางชวีตา มะขามทอง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัย วิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบ การบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุดรุ่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอ เก็บข้อมูลวิจัยด้วยแบบสัมภาษณ์ กับผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้า โครงการภาษาอังกฤษ/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานใน รายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัย ดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.จุฑารัตน์ วิบูลผล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6 (2771)/57-

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

24 มกราคม 2557

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดดอน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางชวีตา มะขามทอง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัย วิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบ การบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุตรุ่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอ เก็บข้อมูลวิจัยด้วยแบบสัมภาษณ์ กับผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้า โครงการภาษาอังกฤษ/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานใน รายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัย ดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.จุฑารัตน์ วิบูลผล)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6 (2771)/57-

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

24 มกราคม 2557

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดภาชี
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางชวีตา มะขามทอง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัย วิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบ การบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สูดรุ่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอ เก็บข้อมูลวิจัยด้วยแบบสัมภาษณ์ กับผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้า โครงการภาษาอังกฤษ/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานใน รายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัย ดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.จุฑารัตน์ วิบูลผล)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6 (2771)/57-

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

24 มกราคม 2557

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางชวีตา มะขามทอง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัย วิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบ การบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุดรุ่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอ เก็บข้อมูลวิจัยด้วยแบบสัมภาษณ์ กับผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้า โครงการภาษาอังกฤษ/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานใน รายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัย ดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.จุฑารัตน์ วิบูลผล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-2 ต่อ 612

ภาคผนวก ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสัมภาษณ์การวิจัย

เรื่อง

การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
กระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

โรงเรียน.....

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

เพศ.....อายุ.....ปี

ตำแหน่ง.....

วุฒิสูงสุดทางการศึกษา.....วิชาเอก.....

ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนนี้.....ปี

สถานที่สัมภาษณ์.....

วันเดือนปีสัมภาษณ์.....เวลาสัมภาษณ์ ตั้งแต่.....น. ถึง.....น.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ

1. การวิเคราะห์หลักสูตรและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ โรงเรียนได้จัดให้มีการวิเคราะห์หลักสูตรและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรหรือไม่

() ไม่มี

() มี โดย

() ร่วมกันวิเคราะห์หลักสูตรภาษาไทยเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร

() วิเคราะห์จุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้ชัดเจน

() วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อจัดลำดับเนื้อหาตามความเหมาะสมในรายวิชาที่ต้องสอนเป็นภาษาอังกฤษ

() อื่น ๆ

2. การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน

2.1 โรงเรียนมีการรับสมัครและคัดเลือกบุคลากรเพื่อสอนในหลักสูตรภาษาอังกฤษอย่างไร

- วิธีการรับสมัคร

- ครูไทย.....

- ครูต่างชาติ.....

- เกณฑ์ในการคัดเลือก

- ครูไทย.....

- ครูต่างชาติ.....

2.2 โรงเรียนมีการจัดเตรียมบุคลากรให้พร้อมเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานด้านหลักสูตรหรือไม่

- () ไม่มี
- () มี โดย
- () จัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรตามโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ
- () จัดสัมมนาครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตร
- () จัดหาเอกสารประกอบหลักสูตรและวัสดุหลักสูตรให้ครู
- () จัดให้ครูได้เข้าร่วมประชุมปฏิบัติการทำแผนการสอน ที่มุ่งเน้นการสอนทักษะและกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม
- () จัดให้ครูได้ร่วมกันวางแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ตลอดจนการประเมินผล
- () เชิญวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ
- () สนับสนุน ส่งเสริมให้ครูได้ฝึกอบรม ศึกษาดูงานนอกสถานที่ และศึกษาต่อ
- () ประสานงานให้ครูผู้สอนทั้งครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติ ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างครูผู้สอนระดับประถมศึกษาระหว่างโรงเรียน
- () อื่น ๆ
-
-
-

3. การจัดครูเข้าสอน

3.1 ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานด้านการจัดครูเข้าสอน

- () ผู้อำนวยการโรงเรียน
- () รองผู้บริหารฝ่ายวิชาการ
- () หัวหน้าโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ
- () หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอนเป็นภาษาอังกฤษ
- () ครูผู้สอน
- () อื่น ๆ
-
-
-

3.2 โรงเรียนมีเกณฑ์ในการจัดครูเข้าสอนหรือไม่

- () ไม่มีเกณฑ์
- () มีเกณฑ์ โดยจัดตามเกณฑ์ ดังนี้

ครูชาวไทย

- () จัดครูเข้าสอนตามวิชาเอก
 () จัดครูเข้าสอนตามความสามารถและประสบการณ์
 () จัดครูเข้าสอนตามความสมัครใจและความถนัด
 () อื่น ๆ
-
-
-

ครูชาวต่างชาติ

- () จัดครูเข้าสอนตามวุฒิและประสบการณ์
 () จัดครูเข้าสอนตามความสามารถ
 () อื่น ๆ
-
-
-

4. การจัดตารางสอน

โรงเรียนจัดตารางสอนอย่างไร

- () จัดตามหน่วยการเรียนรู้ของแต่ละวิชา
 () จำนวนเวลาต่อหนึ่งคาบเรียน.....นาที
 () จัดตารางสอนให้ครูไทยกับครูต่างชาติสอนคู่กัน
 () จัดให้ครูต่างชาติรับผิดชอบคาบเรียนด้วยตนเอง
 () จัดคาบเรียนสอนเสริมนอกเวลาเรียนเป็นภาษาไทย
 () อื่น ๆ
-
-
-

5. การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

5.1 โรงเรียนมีการจัดเตรียมวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนหรือไม่

- () ไม่มีการจัดเตรียม
 () มีการจัดเตรียม โดยดำเนินการ
 () สำรวจจำนวน และสภาพของวัสดุหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่ใน

โรงเรียน

- () สำรวจความต้องการของครูผู้สอนในการใช้วัสดุหลักสูตร และสื่อการเรียนการ

สอน

- () จัดซ่อมอุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่ในโรงเรียน
- () ติดต่อขอยืมเอกสาร ตำรา และสื่อการเรียนการสอนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- () จัดซื้อ/จัดหา เอกสาร อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนที่ยังขาดแคลน
- () อื่น ๆ

5.2 โรงเรียนมีการสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดทำเอกสารและสื่อการเรียนการสอนหรือไม่

- () ไม่มีการสนับสนุน
- () มีการสนับสนุน โดยดำเนินการ
 - () อำนวยความสะดวกด้านวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดทำเอกสาร และสื่อการเรียนการสอน
 - () จัดสรรงบประมาณสนับสนุน
 - () จัดประชุมปฏิบัติการ เพื่อจัดทำเอกสารและสื่อการเรียนการสอน
 - () เชิญวิทยากรมาให้ความรู้เรื่องการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน
 - () เพิ่มพูนประสบการณ์แก่ครูผู้สอน โดยให้เข้าอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประกอบการสอนและผลิตสื่อการเรียน
 - () จัดหาเอกสาร ตำราต่าง ๆ เกี่ยวกับการผลิตสื่อให้ครูผู้สอนศึกษาค้นคว้า
 - () จัดให้มีการศึกษาดูงานในโรงเรียนที่มีความพร้อมในด้านสื่อการเรียนการสอน
 - () อื่น ๆ

5.3 โรงเรียนมีระบบจัดเก็บและการบำรุงรักษาวัสดุ อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนหรือไม่

- () ไม่มี
- () มี โดยดำเนินการ
 - () จัดเก็บไว้ในห้องโสตทัศนศึกษา และห้องพัสดุ
 - () ครูผู้สอนเป็นผู้จัดเก็บ
 - () หัวหน้าโครงการ/หัวหน้ากลุ่มสาระเป็นผู้จัดเก็บ
 - () จัดทำทะเบียนและบัญชีสื่อเป็นหมวดหมู่
 - () แต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ ดูแลรักษา ซ่อมแซมและให้บริการ
 - () จัดให้มีระบบยืม-คืน ที่สะดวก รวดเร็ว
 - () อื่น ๆ

6. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร

6.1 โรงเรียนมีการจัดเตรียมอาคารสถานที่ก่อนการใช้หลักสูตรหรือไม่

- () ไม่มีการจัดเตรียม
- () มีการจัดเตรียม โดยดำเนินการ
 - () จัดสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียนให้เหมาะสมกับการจัดหลักสูตรภาษาอังกฤษ
 - () จัดอาคารเรียนที่ได้มาตรฐาน จำนวนอาคาร และห้องเรียนพอเหมาะกับจำนวน

นักเรียน

- () จัดห้องเรียน ห้องปฏิบัติการให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน
- () ใช้อาคารเรียน ห้องเรียนร่วมกับหลักสูตรปกติ
- () แยกอาคารเรียน ห้องปฏิบัติการของหลักสูตรภาษาอังกฤษโดยเฉพาะ
- () อื่น ๆ

6.2 โรงเรียนมีการจัดบริการห้องสมุดอย่างไร

- () จัดบริการห้องสมุดโดยแยกห้องสมุดสำหรับหลักสูตรที่สอนเป็นภาษาอังกฤษ
- () จัดบริการห้องสมุดโดยใช้ร่วมกับหลักสูตรปกติ
- () อื่น ๆ

6.3 แหล่งที่มาของงบประมาณในการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ

- () ได้รับงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด
- () เก็บค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียมจากผู้ปกครอง
- () เงินนอกงบประมาณในลักษณะเงินบริจาคโดยมีวัตถุประสงค์
- () อื่น ๆ

6.4 โรงเรียนมีวิธีการการจัดสรรงบประมาณเพื่อการบริหารหลักสูตรอย่างไร

- () จัดสรรโดยแยกการบริหารเฉพาะหลักสูตรภาษาอังกฤษ
- () บริหารงบประมาณโดยการใช้ร่วมกันทั้งสองหลักสูตร
- () จัดประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนการเตรียมงบประมาณและให้แต่ละฝ่ายเสนอ

รายการงบประมาณที่ต้องใช้

- () จัดให้มีการติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณอย่างเป็นระบบ

() อื่น ๆ

6.5 ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเตรียมงบประมาณ คือ

() ผู้อำนวยการโรงเรียน

() รองผู้บริหารทุกฝ่าย

() หัวหน้าโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ

() หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

() ครูผู้สอน

() อื่น ๆ

7 การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

7.1 โรงเรียนมีการนิเทศติดตามและประเมินผลหรือไม่

() ไม่มี

() มี โดย

() สังเกตการสอนในชั้นเรียนของครูผู้สอน

() การสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้อง

() การใช้แบบสอบถามถามนักเรียนและครูผู้สอน

() การประเมินผลการสอนของครู

() ศึกษาเอกสาร สรุปรายงานผลของครูผู้สอน

() ศึกษาเอกสาร สรุปรายงานผลการเรียนของนักเรียน

() การประชุมสัมมนาทางวิชาการ

() อื่น ๆ

7.2 โรงเรียนมีการนำผลการนิเทศและประเมินผลงานด้านหลักสูตรไปใช้หรือไม่

() ไม่มี

() มี ได้แก่

() วางแผนและดำเนินการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล อย่างต่อเนื่อง

() นำผลการวิเคราะห์เพื่อใช้ปรับปรุงแก้ไขพัฒนาการทำงานของครู

() นำผลความสำเร็จด้านการสอนของครู และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
มายกย่องเชิดชูเกียรติและเผยแพร่

() อื่น ๆ

7.3 ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการติดตามและประเมินผล ได้แก่

() ผู้อำนวยการโรงเรียน

() รองผู้บริหารฝ่ายวิชาการ

() หัวหน้าโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็น
ภาษาอังกฤษ

() หัวหน้ากลุ่มสาระ

() คณะกรรมการฝ่ายติดตามและประเมินผล

() อื่น ๆ

8 การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน

8.1 โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรหรือไม่

() ไม่มี

() มี โดยมีวิธีการประชาสัมพันธ์ ได้แก่

() จัดให้มีผู้รับผิดชอบการกำหนดเนื้อหาสาระที่จะประชาสัมพันธ์ให้ถูกต้องชัดเจน

() จัดให้มีการประชุมชี้แจงบุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง ให้เข้าใจรายละเอียด

เกี่ยวกับหลักสูตรตามโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็น
ภาษาอังกฤษ

() จัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรให้แก่นักเรียน

() จัดพิมพ์เป็นเอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับหลักสูตรตามโครงการจัดการเรียนการสอน

ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ

() จัดการประชาสัมพันธ์ทางสื่อมวลชน เช่น ลงหนังสือพิมพ์ ประกาศทางโทรทัศน์

เป็นต้น

() จัดให้มีป้ายนิเทศเกี่ยวกับหลักสูตร

() จัดให้มีการประเมินผลการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง

() อื่น ๆ

8.2 ระยะเวลาที่โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร คือ.....

.....

.....

.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบศึกษาเอกสาร

โรงเรียน.....

วัน/เดือน/ปีที่ศึกษาเอกสาร.....เวลา.....

ประเด็นที่ศึกษา	ข้อมูลที่พบ
การวิเคราะห์หลักสูตร
การเตรียมบุคลากร
การจัดครูเข้าสอน
การจัดตารางสอน
การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร
การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร
การประชาสัมพันธ์หลักสูตร

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางชวีตา มะขามทอง เกิดเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2526 จบการศึกษาปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จากมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม และเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์และการพัฒนาหลักสูตร คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2554 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งครูวิทยาศาสตร์ สถาบันวิทยาศาสตร์เฟิร์สชายน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY